

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 15 d. BROJ 388

NEPOBJEDIVI

G. F. Unger

NEPOBJEDIVI

LASO 388

G. F. UNGER: NEPOBJEDIVI

Naslov originala: EIN MANN KOMMT
GERITTEN

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Copyright: Bastei Verlag, Bergisch Gladbach

Prijevod: Fedor Bekl

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: Marcel Čukli

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a »Vjesnik« n. sol. o. – OOUR Informativno-revijalna izdanja n. sub. o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, Redakcija »Romani i stripovi« – Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković – Adresa uredništva: »Laso«, Redakcija »Romani i stripovi«, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost »Vjesnik« n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o. i OOUR TM n. sub. o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) »Vjesnikova« Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 780 d ili 702 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 390 d ili 351 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 %. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR »Vjesnik«, Interna banka, s oznakom za »Laso«. Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00 – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US\$ 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za »Laso«). Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 9000 d, c/b stranica 7000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

LASO 388 izlazi 20. 3. 1981.

I

Matt Wagoner začuje da mu se približavaju koraci popraćeni metalnim zveckanjem mamuza, pa okrene glavu. Kako je stajao u podnožju trijema, morao je podići pogled prema muškarcu koji se zaustavio na najvišoj stubi, palčeva zataknutih u ukršteno remenje, i drsko mu se cerio.

Jim Tucker nemarnom kretnjom izvuče lijevom rukom zlatni lanac za sat, na kraju kojega se ljuljao nevakidašnji privjesak.

– To je komadić olova, gospodine – objasni, i dalje se osmijehujući.
– Dao sam ga pozlatiti, jer je to bio prvi metak koji me je dohvatio. Žarko bih želio još jednom iskušati sreću, premili prijatelju!

U njegovim je očima poigravalo ledeno svjetlucanje.

Matt Wagoner lagano zakorači tri koraka unazad. Njegova revolveraška ruka visila je nepomično iznad drške od orahovine velikog kolta. Bio je to jednostavan kolt, s izlizanom drškom.

Oružje Jima Tuckera imalo je drške izradene od slonove kosti.

Wagoner tiho progovori. Iako je njegov glas bio blag, u njemu zazvuči čelična prijetnja.

– Dobro, iskušaj sreću!

Bio je to nedvojbeno izazov.

Ljudi koji su se nalazili na trijemu ispred Ispostave za indijanska pitanja predosjete opasnost i hitro se odmaknu. Jedan od prisutnih prodornim glasom reče:

– Jim, nemoj se sada upuštati ni u što drugo. Povuci se, Jim!

I Wagoner je čuo te riječi, ali nije maknuo pogled s Tuckera. U slijedećem je trenutku opazio u protivnikovim očima izražaj dubokog razmišljanja.

Jim Tucker više nije bio divlji, neobuzdani momak koji se povodi samo za nagonom i željama. Postao je čovjek koji je naučio da o svemu najprije dobro promisli. I zato je nekoliko sekundi poslije prekrizio ruke preko grudi, kako bi pokazao da se ne namjerava boriti.

– Matt, što je tebe dovelo u ovaj kraj? – upita.

– Uvijek sam čeznuo za Wyomingom – mirno odgovori Wagoner.

Tucker ga je promatrao, duboko zamišljen. Onda lagano potrese glavom i promrmlja:

– Dobro, neka bude kao što kažeš. Posve si slučajno dojahao u ovo

mjesto, i to upravo sada. A možda ipak nije tako?

– Sudbina vrlo često smišlja šale.

Wagoner se nasmije, okrene i pođe preko ceste, prema salunu na suprotnoj strani ulice. Dok je koraćao, začuje kako netko pita:

– Jim, tko je ta ponosna junačina?

Čuo je i zajedljiv Tuckerov odgovor:

– Što se to tiče nekog poput tebe, Lefty!

U međuvremenu se Matt tako udaljio da više ništa nije čuo.

Zakoraćivši na drveni nogostup na drugoj strani ulice, Wagoner gurne pokretna vrata i pogleda u salun. Osim čovjeka iza točionika u prostoriji nije bilo nikoga. Ude. Prije nego što su se vrata iza njega umirila, Wagoner još jednom pogleda preko ramena.

Jim Tucker je i dalje stajao na trijemu a lijevo i desno od njega sada su stajala po dva krupna momaka.

Matt pride točioniku.

Momak, koji je brisao čaše, pažljivo ga je promatrao i procjenjivao. Zatim kimne na pozdrav, pa stavi pred gosta bocu s viskijem i čašu.

– Ovaj je viski prvorazredan – reče. – Nije patvoren.

– Tada uzmite čašu i za sebe.

Matt Wagoner se jedva primjetno osmjehne, ali i taj nagovještaj osmijeha izmijeni njegovo četvrtasto i strogo lice. Toga je trenutka djelovalo mlade i odavalo je mnogo smisla za suhi humor.

– Dok je ulijevao pice u čašu, Matt pogleda na sat iza točionika. Pokazivao je deset minuta do sedamnaest sati. Dakle, za deset minuta početak preko u ispostavi javna dražba zemljišta u dolini Bistra voda.

Obojica gucnu iz čaša. Matt zadovoljno kimne, pa reče:

– Uistinu dobar viski – Pokaže palcem preko ramena, prema vratima, pa nastavi: – Tamo sam vidio Jima Tuckera. Za koga radi? I zašto je ovdje?

Točitelj još jednom pažljivo odmjeri Wagonera. Jedva je zamjetno oklijevao, ali onda ipak odgovori:

– Jim Tucker je najveći tigar u čoporu Wege McKeenzieja. Stigao je u grad prije jednoga sata, s još četvoricom čvrstih momaka. Vjerojatno želi u McKeenziejevo ime kupiti od vlade dolinu.

Matt Wagoner kimne. Opet napuni čaše, pa nastavi ispitivati:

– Drugi nitko nije zainteresiran za dolinu?

Momak najprije ispije pice. Ponovo je oklijevao, a zatim nevoljko promrmlja:

»Interesena je više, ali većina nema dovoljno novca. Osim toga, u ovom je okrugu običaj da se nitko ne miješa u ono što McKeenzie želi za sebe. Možda će jednom netko to pokušati, ali...

Ušuti, jer se na cesti začula buka kotača. Po zvuku se moglo zaključiti da je to lagana i brza kočija, a da je zaprega hitra i vatrena.

Točitelj ponovo progovori.

– Dolazi Oven Harris – dašćuci izusti. – o vraga, Caroline Kelland ga nije uspjela odvratiti od njegove zamisli! Ah, taj će neustrašivi momak sada...

I ovoga je puta zašutio po srijedi rečenice. Zaobišao je točionik i potrčao prema vratima, a Wagoner polako krene za njim.

Kad su izišli, lagana se kočija baš zaustavljala pred ispostavom. Međutim, vozač je odmah pokrene dalje. Zatim okrene kola i zaustavi ih pred salunom.

– Ti ćeš ovdje pričekati, Caroline – reče mladić djevojci koja je sjedila pored njega.

– Dobro, Oven – ozbiljno odgovori djevojka.

Wagoner i točitelj su ih dobro čuli, jer su od kočije bili udaljeni samo tri koraka. Matt je pažljivo pogledao mladi par.

Momak je bio visok koliko i on, ali svjetlokos, plavih očiju i mišićaviji. I malko mladi. Lice mu je bilo odlučno, iako je naizgled djelovao miran, sabran i samouvjeren, Mattu nije promaklo da su mišići njegova lica zgrčeni i da često guta kao da u grlu ima valjušak.

Muškarac side s kočije i okrene se prema muškarcima pred salunom. Oštro se zagleda u Wagonera, a onda reče točitelju: – Pat, želim viski.

– Boca je na stolu, Oven – promrmlja točitelj, pa nastavi. – Ja ne bih pio da sam na tvojem mjestu. Ja bih se vraški hitro povukao. Vidiš Jima Tuckera i njegova četiri razbijača isto tako dobro kao i ja, zar ne? Što mislim, kakve izgleda uopće imaš?

– Neće se usuditi – odvažnim će glasom mladić, pa uđe u salun.

Pat i Wagoner su promatrali djevojku, koja je sjedila uspravno i ukočeno, zagledana prema ispostavi.

Tucker je stajao naslonjen na priručje, a njegovi su se pratitelji mjestili, jedan pored drugoga, na najgornju stubu. Svojim su tijelima zaposjeli cijelu širinu stube.

Matt je vidio da je djevojka strahovito uplašena, ali je to gotovo savršeno skrivala. Odjednom Caroline okrene glavu, pa se zagleda u Wagonera i točitelja.

– Pomognite mi, gospodo – reče brzo. – Pobrinite se, molim vas, da Oven ode iz saluna.

– Oven bi me rastrgao na komadiće da se pokušam umiješati – odgovori točitelj.

Djevojka se zatim čvrsto zagleda

u Wagonerove oči.

Matt nesvjesno zadrži dah. Djevojka mu se svidjela. Nije bila lijepa, ali je na poseban način bila ljupka. Lice joj je možda bilo čak nepravilno, ali usprkos tome dražesno, svježije i zanimljivo. Način na koji je držala glavu i njezine kretnje odavali su ponos i dobar odgoj.

Wagoner, koji je čvrsto uzvratio pogled, morao je samom sebi priznati da mu se nijedna djevojka na prvi pogled nije tako svidjela. Dodirnuo je obod šešira i lagano se naklonio.

– Pripadate li i vi družbi Jima Tuckera, stranče? – upita ga djevojka.

– Ne, gospodice.

– Hoćete li se pobrinuti da Oven ostane u salunu dok sve to ne završi?

– Neću, gospodice.

– Ako vas svim srcem zamolim?

– Žao mi je, gospodice...

– Bojite li se?

– Možda, gospodice.

Još se jednom pažljivo zagledala u njega, kao da želi provjeriti da li je tako, a onda odmahne i zatrese glavom.

Nije izgovorila više ni riječ, niti je molila. Okrene glavu i ponovo počne promatrati Tuckera i njegovu pratnju.

Pokretna se vrata saluna zanjušu. Oven Harris izide. Kimne djevojci i promuklim glasom reče:

– Neće dugo trajati, Caroline. Ne brini, neću dopustiti da me prevare. Kad Jim Tucker shvati da me ne mogu obmanuti, prestat će. Vjerojatno ni predstavnik vlade neće šutke promatrati kako taj revolveraš silom prijeći druge interesente da prisustvuju javnoj dražbi, zar ne?

Harris poravna kolt i iza kočije side na kolnik, pa polagano krene prema ispostavi.

Točitelj je stajao nepomičan po-

kraj Wagonera i uzdisao. Onda ogorčeno prošapće:

– Taj je mladić hrabar, ali oni će ga sada slomiti.

Šteta za njega.

Wagoner se iznenada pokrene. Side do kola, pa se i on zagleda prema ispostavi.

Oven Harris je stigao do podnožja stuba, a onda se uspeo do najgornje, koju su zaposjeli Tuckerovi ljudi. Ti su momci neprijeporno bili opasni borci.

Mali gradić kao da je bio obavljen velom tišine. Svuda je bilo tiho i pusto. Nigdje nije bilo vidjeti ni slučajnog prolaznika. I vladin se povjerenik skutrio u svom uredu i nije se dao vidjeti iako je morao čuti što se govori još bolje od Wagonera koji je bio na drugoj strani kolnika.

Naime, Oven Harris je glasno i oštro naredio Tuckerovim razbijačima:

– Oslobodite stube! Želim na javnu dražbu.

Četvorka se samo nacerila, ali nije odgovorila ni riječi. Momci su zacijelo dobili upute od Tuckera, koji je naizgled nezainteresiran stajao postrani, naslonjen na potporanj koji je podupirao nadstrešnicu trijema.

Harrisova ruka pljesne po dršku kolta. Kad je ponovo progovorio, njegov je glas bio kreštav.

– Maknite se! Oslobodite put prema vratima.

Četvorka se nije ni pomakla. Momci su se i dalje cerekali. Oštre su Harrisove riječi prihvaćali kao prijateljski pozdrav.

Ponovo zavlada tišina. Samo je negdje, iza jedne od drvenih kućica, zakokodakao prestrašeni pijevac. Ni konji vezani uz privezište ispred trijema nisu se micali.

Wagoner je vidio samo Harrisova leđa, ali je slutio da se mladić

prestrašio, jer su se njegova dotad uzdignuta ramena na nekoliko sekundi opustila. Međutim, još se nije htio predati. Ponovo se uspravio, okrenuo prema Tuckeru i upitao: – Želiš borbu?

– Ne, moj mladiću – ledeno odgovori Tucker, proračunato polaganim glasom – ne želim. Ti je želiš. Samo ti želiš neprilike. Nešto ću ti reći, prijatelju. Sjedni ponovo u kola i odlazi. Imaš dražesnu prijateljicu i ne smiješ od života više tražiti. Htio bi postati velik čovjek, ali ti to nikada neće uspjeti. dopusti djevojci da te tješi. Hajd', nestani!

Pri posljednjoj riječi Tuckerov glas postane nemilosrdan. Bio je to glas revolveraša koji je sebe smatrao gospodarom života i smrti.

Djevojka u kočiji se žustro pokrene i Wagoner je odmah pogleda.

Pokušavala je izvući pušku ispod sjedala!

– Ostavite se gluposti! – prošapće Matt oštrim glasom. – Vaš će prijatelj brzo uzmaknuti. Bilo bi besmisleno da mu pokušate pomoći.

– Oven nikada neće uzmaknuti – prošapće djevojka samouvjerenno, ali ispusti kundak. – I u tome je zlo. On nikad neće uzmaknuti, pa morao i umrijeti. Zašto mu ne pomognete, strance?

– On to nije tražio od mene, gospodice. Mrzio bi me kad bih mu pomogao. Zar još niste shvatili, djevojko, da on samo želi ostaviti utisak na vas? Vjerovao je da Jim Tucker glumi i da će se ta obmana prekinuti. Međutim, vaš Oven ne poznaje dovoljno Tuckera. Taj se ne šali niti dopušta da se drugi s njim šale. Harris se mora boriti... ili predati.

– I niotkuda, neće dobiti pomoć, jer se ovaj naš svijet sastoji od samih kukavica – ogorčeno prošapće djevojka.

– Harris će se odmah predati, a to je za njega najbolje – zamišljeno promrmlja Wagoner. – On nije dovoljno dobar da bi se suprotstavio Tuckeru. Ako sam ispravno shvatio, Oven Harris želi kupiti tu dolinu. Međutim, ta bi kupovina ionako bila besmislena jer prije toga nije mogao završiti s Jimmom Tuckermom i njegovim snagatorima. S njima je već morao obračunati. Kad nije, šteta za silni novac što bi ga platilo za tu dolinu.

Djevojka ga je promatrala. U njezinom je pogledu bilo straha i zabrinutosti, bojazni i pobune.

Wagoner to nije vidio, jer je gledao što se zbiva na suprotnoj strani ceste. Međutim, čuo je kako je rekla: – I vi se plašite Jima Tuckera. Vi niste jedan od onih ljudi koji se uvijek i na svakom mjestu zauzimaju za pravdu...

– Ne nisam. Ja ne nastupam na strani budale koja pomoću nekoliko čašica viskija pokušava sakupiti hrabrost, gospodice. Vaš je momak pristao mladić, ali ništa više.

– A vi ste pravi muškarac, zar ne?

– Prilično sam čvrst.

U međuvremenu je proteklo nekoliko dugačkih, tjeskobnih minuta, tokom kojih se Oven Harris borio protiv samoga sebe kako bi odlučio što mu je činiti.

Jim Tucker cijelo to vrijeme nije progovorio ni riječi. Samo se cerekao i čekao, promatrajući mladoga rančera hladnim i nemilosrdnim pogledom. Ni četvorica mišićavih momaka na stubama nisu se pokrenula. I oni su zurili u Harrisa.

Oven Harris je morao odlučiti. I izgubio je bitku protiv samoga sebe. Posve iznenada glava mu klonu, a dotad visoko uzdignuta ramena se opuste. Njegov se uzdah daleko čuo. Kad se okrenuo i pošao prema kolima pogled mu je bio upravljen

u zemlju, a lice blijedo i orošeno znojem. Bio je slomljen. Njegov nastup nije imao nikakvo djelovanje, a ono što je preostalo nije više bio ni ponos, ni samopouzdanje, ni odvažnost. Sada je Oven bio samo pristao mladić koji je dobio poduku i koji je morao shvatiti da nipošto nije tvrd i neustraživ čovjek.

I djevojka u kočiji je uzdahnula, ali od olakšanja.

– Ne muči samoga sebe, Oven. Samo bi se budala dala ubiti. Nije sramota što nisi revolveraš koji za novac ubija. Harris zastane i pogleda navise, prema djevojci. Već je podigao nogu da bi se popeo u kola, a onda iznenada pocrveni i okrene se. Brzim koracima obide kočiju i uđe u salun. Već na vratima, dovikne preko ramena:

– Nemoj me čekati, Caroline!

Djevojka naumi sići s kola, kako bi pošla za mladićem u salun, kad opazi da stranac prelazi kolnik.

Matt Wagoner je koraćao gotovo točno po tragovima Ovena Harria, koji su se dobro vidjeli u prašini. Na drugoj strani zastane, okrene se prema Tuckeru i reče oštro, tako oštro kako to može samo jedan tvrdi Teksašanin:

– Sada sam ja na redu, Tucker! Reci toj četvorici s licima poput mjeseca neka oslobode stubu!

Riječi su se jasno čule i na drugoj strani ceste.

Djevojka, točitelj, promatrači iz grada i miroljubivi Indijanci koji su sjedili pred mjesnom trgovinom dobro su čuli što je rekao, ali nitko se nije ni pomakao a kamoli pokušao umiješati.

Harris izide iz saluna, s bocom u ruci. Zacijelo je i on nešto čuo.

Tucker se lagano odgurne od potporne grede. Imao je dugačke, mišićave i malo krive noge. Hlače uskih nogavica nestajale su u uskim čizmama od vrlo fine kože.

– Odlazite! – iznenadnom će žestinom Tucker svojim momcima.

Snagatori odmah poslušaju. Ustanu i prijeđu na drugu stranu trijema. Odatle su pažljivo pratili što se zbiva. Tucker zauzme njihovo mjesto na najgornjoj stubi, pa se obrati Wagoneru:

– Sada savim sigurno znam zašto si došao ovamo. Dakle, završimo to što brže. Ti želiš kupiti dolinu Bistra voda, zar ne? Za sebe?

– Da, prijatelju! Napokon se želim negdje nastaniti.

– To znači da imaš i mnogo novca, Matt?

– Dovoljno da bih ostvario što želim!

Tucker zamišljeno kimne. Tada se lagano nagne naprijed, malo raskreći noge i spusti otvorene šake iza drški koltova.

– Dobro – kratko reče.

Njegove gipke ruke strelovito obuhvate drške od slonove kosti i izvuku koltove iz korica. Podigne cijevi i pritisne obarače.

U času kad je odapinjao, metak iz Wagonerovog revolvera odbaci ga unazad. Pao je niz stube i dokotrljao se pred protivnikove noge.

Wagoner se okrene pokojnikovim drugovima i, dok se kolt u njegovoj ruci još dimio, reče:

– Položite ga na njegovog konja i odvedite gazdi. Jesmo li se razumjeli?

Oklijevali su, ali onda poslušaju.

Matt zatakne kolt u korice, pa opipa krvavu ruku. Osjeti da je rana samo površinska. Zatim se polako uspne stubama, otvori vrata ispostave, pa uđe.

U uredu je sjedio niski, isušeni čovječuljak, ćelav i sa smiješnim cvikerom na nosu. Međutim, pogled tog muškarca bijaše lukav i oštar.

– Prodaja zemljišta u dolini Bistra voda može početi – reče Wagoner čovječuljku. – Koliko za

zemlju zahtijeva vlada Sjedinjenih Država?

Čovjek ga je šuteći promatrao oko pola minute. Onda glavom pokazuje prema vratima, pa upita:

– Što se to tamo dogodilo?

– Upravo sam u samoobrani ubio revolveraša čija je glava ucijenjena na tri tisuće dolara – kratko odgovori Wagoner, pa tiho ali s gorčinom u glasu nastavi: – Ako na ovom području ne postoji šerif, onda ste vi, gospodine, jedini zastupnik zakona, zar ne? Načinite izvještaj da je traženi Jim Tucker ovdje...

– To nije moj posao – prekine ga vladin povjerenik. – kad dolina bude prodana, moja će misija završiti. S onim što se ovdje događa ne želim imati ni ma kakve veze. Dva-deset milja odavde nalazi se gradić, Rimson, nadležan i za ovo područje.

Čovječuljak sagne glavu nad papire na stolu i službenim glasom nastavi:

– Otvaram dražbu. Za dolinu Bistra voda vlada Sjedinjenih Država zahtijeva trideset tisuća dolara. Imate li toliko novca uza se, gospodine?

– Imam. Vani, u bisagama.

– Budući da nema drugih interesata, ne morate ponuditi više. – Povjerenik dohvati drveni batić, udari tri puta po stolu, pa reče: – Trideset tisuća dolara po prvi put ... drugi put ... treći put ... Prodano!

Digne glavu i reče Wagoneru:

– Donesite novac, gospodine...

– Matt Wagoner – predstavi se Teksašanin, pa izide iz ureda.

S trijema mahne djevojci i točitelju, koji su stajali gdje i onda kad je ušao i zurili prema poslovnici. Oven Harris je nestao.

Počeo je skidati bisage s konja kad su Caroline i Pat zastali kraj njega.

– Upravo sam kupio dolinu Bi-

stra voda — obavijesti ih Matt. — Molio bih vas da potpišete kupoprodajni ugovor kao svjedoci.

Ozbiljno je pogledao djevojku, pa se okrenuo i vratio u ured ispostave, a za njim svjedoci. Iza njih su se natisnuli znatiželjnici.

Vani je netko glasno povikao:

— Hej, ljudi! Jedan je čovjek dojahao i kupio dolinu Bistra voda!

U prostoriju ude još znatiželjnika. Mjesni kovač s čekićem u ruci, trgovac, vozari, obrtnici i njihovi pomoćnici, ljudi iz hotela... Svi su promatrali Matta Wagonera kako iz bisaga vadi zlatnike i broji ih.

Sve je bilo gotovo. Potpisao je kupoprodajni ugovor i pogledao Carolinu.

Djevojka odgovori na njegov pogled. Unutrašnje uzbuđenje natjera u njezine preplanule obraze rumenilo. Duboko je disala.

— Shvatila sam... — progovorila je polagano, gotovo ne primjećujući ljude oko sebe. — Sada sam shvatila. U naš je kraj morao dojahati pravi muškarac, jer ovdje nema nijednoga koji bi mogao obračunati s revolverašem kakav je bio Jim Tucker. Ni takvoga koji bi moćnome ranču Stremen preoteo dolinu Bistra voda.

Dohvatila je pero i potpisala ugovor kao svjedok, a za njom to uradi i momak iz saluna.

Sve je bilo sredeno. Wagoner izađe iz ureda, noseći bisage s novcem što mu je preostao. Dok ih je ponovo pričvršćivao o sedlo, Caroline mu pride i upita ga:

— Što sada namjeravate, gospodine...

— Matt Wagoner — predstavi se po drugi put u kratko vrijeme Teksašanin. — Želim stvoriti dom. No prije toga ću izvući Ovena iz saluna. Zacijelo je već pijan. Hoćete li to podnijeti, gospodice?

— U životu sam vidjela poprilič-

no pijanih ljudi — odgovorila je s gorčinom i krenula prema salunu.

Slijedio ju je, vodeći konja za uzde. Potrajalo je vječnost dok su Wagoner i Pat iznijeli Harrisa na ulicu.

— U pitanju je otrovanje alkoholom — reče točitelj. — U nevolji, mladić je u samo nekoliko minuta ispio dvije boce. Otrova se. Do vra- ga, pa uopće nije sramota ustuknuti pred revolverašem kakav je bio Jim Tucker!

Položili su neprisebnoga mladića pozadi u kola. Djevojka je uzela uzde u ruke, otpustila kočnicu i dala konjima znak da krenu.

Wagoner se vratio u salun. Njegova je ruka još krvarila. Zato razdere rukav košulje, skine vratnu maramu i obrati se Patu:

— Molim va, zavežite mi ruku.

Dok je momak pregledavao i vi- dao ranu, ponovo se okupio krug znatiželjnika.

— Rana nije opasna — reče Pat i maramom poveže nadlakticu Wagonerove ljevice.

Kad je to obavljeno, Matt izađe iz saluna i krene prema svom konju, na kojem je iza sedla bio pričvršćen jedan zamotuljak. Njegov pogled još jednom prijede preko prisutnih. Onda izvadi iz džepa kova- nac, dobaci ga točitelju i sa smiješkom na usnama reče:

— Hvala, prijatelju. Vaš je viski uistinu prvorazredan.

Uzjaše i okrene konja, pa polako krene za kolima koja su odavno napustila naselje i nestala iza okuke poštanske ceste.

Mještani su još dugo gledali za konjanikom, nepomični i šutljivi.

II

Nakon dvije milje, pošto je kobila prešla u galop, dostigne kočiju. Sunce se već duboko priklonilo za-

padu. Wagoner dojaše posve blizu kočijaškom sjedalu i pogleda djevojku.

– Idemo li istim putem, gospodi-ce?

– Zevem se Caroline Kelland. Oven Harris i ja smo vaši susjedi. Naši mali rančevi leže jugoistočno od vaše doline. Mi moramo poštanskom cestom do kraja gorskog lanca i tamo skrećemo prema istoku. Vaš sjeverni susjed je Wego McKeenzie. Dalje na istok nalaze se neki naseljenici i ranč Tri krave. No njih će McKeenzie ubrzo protjerati.

Ispusti iz ljevice uzde i rukom pokazuje u daljinu, gdje se poštanska cesta sastajala s obzorjem. Onda nastavi:

– Ispred gradića Rimson, do kojega vodi ova poštanska cesta, nalazi se logor doseljenika. Ljudi je u tom logoru svakoga dana sve više. Kad će se osjetiti dovoljno jakima, pokušat će zaposjesti slobodne pašnjake. Tada će doći do krvavih sukoba, jer McKeenzie neće bez borbe prepustiti pašnjake. No najprije će zajedno sa svojim siledžijama krenuti na vas. Ubili ste njegovog revolveraša i kupili od vlade dolinu koju je on želio.

– Zar je za njega ta dolina tako važna?

– Za njega je sve važno. Do sada se dolina Bistra voda koristila za ispašu goveda namijenjenih Indijanskom rezervatu. Bila je to neka vrst zatvorene zone između nas, malih rančera i velikog i bogatog ranča Stremen. Wego McKeenzie se nije mogao proširiti na našu stranu, a nije smio zaposjesti dolinu. Zato ju je želio kupiti. Vi ste to spriječili. Zašto, gospodine Wagoner?

Izrekavši pitanje, djevojka zaustavi kočiju i upravi čvrst, izravan pogled u jahača.

Matt uzvratu na taj pogled čudnim smiješkom.

– Jedan prijatelj koji je ovdje boravio pričao mi je o dolini Bistra voda. Upoznao me i s teškoćama u ovom kraju. Znao sam da nitko osim McKeenzieja neće kupiti to zemljište i pomislio da bih dolinu mogao kupiti za isključnu cijenu. Pravo bi nadmetanje udvostručilo cijenu, a toliko ne bih mogao platiti. Dakle, poželio sam lijep komadić zemlje uz nisku cijenu i zato sam došao ovamo.

U Carolininim očima bljesne začudenost, a na licu joj se vidjelo da je malo razočarana. Još je jednom pažljivo promotrila sugovornika, a onda lagano zatresla glavom.

– Zemljišni je povjerenik bio na McKeenziejevoj strani. – promrm-lja. – Bentley je bio pripremljen na to da će vlasnik Stremena kupiti dolinu za isključnu cijenu. Mora da je bio strahovito zaprepašten, jer vam je inače ne bi prodao. Mogao je odgoditi dražbu zato što ste ubili McKeenziejeva predstavnika i zato što osim vas nije bilo nijednog interesenta za Bistru vodu. Međutim, on to nije uradio...

– Jim Tucker bijaše ubojica i na njegovu je glavu bila raspisana nagrada – s gorčinom uzvratu Wagoner. – Bentley je to znao. A kako je Tucker bio mrtav, vladin se predstavnik više nije plašio McKeenzieja nego mene. Da, vrlo sam jeftino kupio cijelu dolinu, koja će uskoro vrijediti dvostruko. Zato sam došao ovamo. Predosjećao sam da mi se pruža prilika da dobro uložim novac.

Djevojka ga je i dalje promatrala, ne mijenjajući izražaj lica. Tada gotovo plašljivo prošapće:

– Kupili ste prekrasnu dolinu, gospodine Wagoner, ali ste time svoga sjevernog susjeda učinili smrtnim neprijateljem. McKeenzie

ima oko dvadeset i pet čvrstih momaka spremnih na sve. Cijela pokrajina živi u strahu od njega i njegove nemilosrdne moći. Gospodine, zajedno s tom dolinom kupili ste i svoju smrt!

Zagrcnula se, kao da se preplašila svoje smionosti, ali onda hrabro dovrši što je naumila reći.

– Wego McKeenzie neće dopustiti da ga tako lako nadmudri jedan jedini čovjek i da spriječi njegove planove. – Pogledala ga je upitno, s nadom u očima: – A možda i vi imate čvrste ljude, koji će za vama dojahati ovamo?

– Sâm sam. – Matt se nasmiješi. – Čitavog sam života zapravo ponajviše bio sam. Ja sam vuk samotnjak. Gospodice Kelland, i prije sam znao da ću se, ako mi uspije kupiti tu dolinu, morati za svoje vlasništvo boriti. No tako je uvijek u životu. Čovjek ništa ne dobiva na dar.

Caroline okrene glavu i pogleda iza sebe u kola. Wagoner uradi isto.

Oven Harris je ležao na gunju. Nije se micao. Alkohol ga je omamio kao udarac toljagom po glavi.

– On je zgodan momak – tiho promrmlja Matt. – Voli vas, zar ne?

– Da, voli me – isto tako tiho odgovori djevojka.

Oči joj se orose i ona hitro prijeđe dlanom preko njih.

– Zbog vas se htio predstaviti kao veliki muškarac, koji se ničega ne boji – mirno nastavi Matt. – No za sada je još samo veliki dječak. I ja sam nekoć bio takav mladić – zamišljeno doda.

– Pa vi ste samo nekoliko godina stariji od Ovena!

– Starost se ne računa samo kalendarskim godinama, Caroline! U ovoj zemlji mladić najprije mora proći kroz pakao i ponovo se vratiti na zemlju da bi postao čovjek koji se umije boriti. No većina se mladi-

ća u borbi slomi.

– Vi se niste slomili?

– Ne, nisam. Da je tako, ne bih došao ovamo i kupio dolinu. Ne bih došao u McKeenziejevo kraljevstvo, Caroline.

– Vidjela sam kako ste se borili protiv Tuckera i ubili ga. Znam da je to bilo potrebno i da je pravo na vašoj strani, ali i vi ste revolveraš...

– Pogledala ga je ravno u oči. – Ili, možda niste?

Wagoner nije odgovorio. Gorko se nasmiješio i lagano potresao glavom, kao da mu se nešto ne sviđa.

– Ja ne tražim borbu – promrmlja. – Samo branim svoje pravo. I zato neću dopustiti da netko nepozvan kroči na moju zemlju. To je sve, Caroline.

Okrenuo se, pokazao na omamljenoga mladića i upitao:

– Volite li i vi njega?

– Ne. On mi je drag i dobar je mladić. Prijateljevao je s mojim bratom. Bili su nerazdvojni. Ne, ne volim ga, samo mi je drag. Prije nekoliko tjedana. Oven je dobio nasljedstvo. Poželio je kupiti ovu dolinu. Namjeravao je unajmiti nekoliko revolveraša. Želio mi je pokazati da je on nešto više od zaljubljenog mladića. Nisam ga mogla spriječiti da uradi što je naumio. A sada ga je Jim Tucker pred mojim očima slomio. Oven to nikada neće preboljeti. Mislim da će morati proći kroz neku vrst pakla.

– Baš tako.

Neko su vrijeme šutjeli, a onda Wagoner upita:

– Spomenuli ste brata. Zašto on nije pošao s vama?

– Moj je brat prije nepunu godinu dana ubijen. Od tada sama upravljam rančom. Da mi Oven ne pomaže, ne bih to mogla.

Izrekla je to s gorkom odlučnošću, a onda ponovo podigla uzde i

potjerala zapregu. Matt blago maznu kobilu i pojaše pokraj kola.

Mračilo se. Zvijezde su zasjale. Prevalili su još nekoliko milja i stigli do mjesta odakle se od poštanske ceste odvajao jedan pute-ljak. Djevojka je skrenula kočiju na taj put, a Matt je zbog uskoče morao jahati za kolima.

Uskoro, nakon puta koji je vodio među brežuljcima, pred njima se raširi velika dolina. U svjetlosti zvijezda Matt ugleda svuda naokolo sljemena bregova i brežuljaka. Svi su bili pokriveni gustom šumom. Još je mirisalo na toplu zemlju i crnogoricu, na travu i vodu.

Za čovjeka koji je želio na tom mjestu izgraditi ranč to su bili miomiris. Prava blagodat. Bio je to miris prekrasnog pašnjaka poslije sunčanog i toplog dana.

Djevojka zaustavi kočiju.

– To je vaša dolina, gospodine Wagoner. Tamo preko je nekadašnja vojna postaja. I one građevine što se tu nalaze teško su oštećene, jer ovdje već pet godina nije bilo nijednog vojnika. Dolina je dosad služila samo za ispašu goveda namijenjenih Indijanskom rezervatu. Sada preseljavaju oдавде i ono malo Indijanaca koji žive u tom malenom rezervatu. Kažu da su troškovi za njihovo uzdržavanje previsoki. Dakle, Matt Wagoner, ovo je dolina Bistra voda.

Ništa nije rekao. Caroline pokrene kola.

Otprilike nakon četiri milje nazriješe u tami neka zdanja. Pokraj njih je tekao potok. Tu djevojka ponovo zaustavi kočiju.

– Na cilju ste, Matt. Mnogo sreće!

Htjela je krenuti dalje, ali je zadržati njegovo pitanje:

Moći ćete s Ovenom?

– Odvest ću kola pred njegovu kuću. Ostavit ću Ovena u njima i pokrit ću ga gunjem. Zatim ću uzeti

jednog od njegovih konja. Ne brinite, sretno ću stići svojoj kući.

Dok je izgovarala posljednje riječi, glas joj je postao topliji.

* * *

Matt je ostao nepomičan u sedlu i još dugo zurio u noć. Kad su zvukovi što ih je stvarala kočija posvećma utihnuli, uzdahne i napokon se pokrene. Sedlo zaškripi kad je upravio konja prema građevinama.

Mjesec se pojavio iznad brda i sada je obasjavao dolinu olovno blijedom svjetlošću, pa je Matt mogao bolje promotriti tri građevine.

Da, bila je to mala vojna postaja, sagrađena u vrijeme borbi s Indijancima. Postaja je pripadala malom lancu isturenih uporišta što su bila izgrađena između tvrđave Laramie i tvrđave na rijeci Power. Tada je opasnost od pobunjenih indijanskih plemena još bila velika, no sada su plemena Sionka Cheyennea bila potisnuta do granice Montane.

Dvije godine kasnije proširit će se vijest da su Indijanci kod Little Big Horna pobijedili generala Custer* i da su pobili njega i cijeli njegov odred, do posljednjeg čovjeka. Međutim, u pokrajini gdje je ležala Bistra voda s tim nisu imali više ništa zajedničkog. Dotad su se ovdje naselili stočari, ratari i drugi doseljenici.

Wagoner je objahao građevine. Glavna je zgrada bila izgrađena od kamena. Sastojala se od četiri prostorije, a umjesto prozora bili su mali otvori koji su ponajčešće služili kao puškarnice. Zatim se tu nalazila i prilično dugačka brvnara, koja je zacijelo služila kao staja u kojoj je konjica držala konje. Treća građevina bijaše nešto između spremišta i nastambe za vojnike. Na mjesecini Matt razabere i ostatke koralu.

To je bilo sve. A sve je vapilo za temeljnom obnovom. Vrata su još jedva visila na pokidanim šarkama, a krovove će biti potrebno ponovo napraviti.

Matt polagano sjaše, a onda strelovito posegne za koltom i priljubi se uz kobilu, jer je iz tame najvećeg zdanja do njega dopro upit:

– Tko dolazi? Tko je posjetitelj?

Glas je bio nemaran i pomalo podrugljiv i malo promukao. Govornik je sigurno bio stariji od Wagonera.

* Custer nije bio general već su ga tako samo nazivali što je bio i dio njegove taštine (op. ur.)

– Izidi, prijatelju – mirno odvraća Matt.

Odgovori mu tihi smijeh. Onda nevidljivi odriješito reče:

– Poživio sam već poprilično godina samo zato što sam oprezan poput miša. Želim doživjeti stoti rođendan, a to je na tom svijetu vrlo teško. Tko si ti, prijatelju?

– Već nekoliko sati vlasnik ove doline – malo veselije odgovori Wagoner. – A ti si se smjestio u mojoj kući, prijatelju.

Čuvši to, neznanac izide iz kuće.

Muškarac je bio nizak, ali nevjerojatno širok. Snažno su tijelo nosile krive noge. Kako nije imao šešir, njegova je čela svijetlila kao da se natječe s mjesecom.

– Ja sam miroljubiv čovjek – reče mišićavko i zastane na tri koraka pred Mattom. – Obična luralica u sedlu koja je željela ovdje provesti mirnu noć. Ako vam smetam, gospodine, odjahat ću dalje. Neće mi biti teško, niti će mi to smetati. Noć je tako lijepa. – Načas ušuti, a onda malone sanjarskim glasom nastavi: – Prije trideset godina u jednoj takvoj noći prvi put poljubih djevojku. Sada, međutim, imam samo konja. Ostavio sam ga u sobi, kako bi bdio nada mnom dok spa-

vam. Znaate, ovaj je svijet prepun zle braće.

Matt se osmijehne. Bijeli mu zubi zablistaju u sjeni oboda šešira. Povede kobilu do vrata i tu je rasedla.

– Ostani ovdje, Eva – reče joj.

Kad je Wagoner skinuo sedlo i prtljagu, mišićavko krene ispred njega u kuću.

– Upalit ću svijeću, gospodine – reče.

U trenutku kad je Matt ušao u prvu prostoriju u kutu nasuprot vratima počne tinjati svijeća. Međutim, iza vrata je stajao drugi muškarac i taj mu je odmah prislonio cijev puške na bubrege.

Wagoner, čije ruke nisu bile slobodne, procijeni kako su izgledi da nešto uradi ništavni.

– Neslana šala – suhim će glasom nezgrapnom mišićavku koji je u međuvremenu stavio svijeću u stajsku svjetiljku.

Čovjek zatvori svjetiljku i objesi je o kuku zabijenu ispod stropa, pa se onda okrene prema Mattu. Pride mu i zagleda se u njega.

Bio je više nego za glavu niži od Matta, ali sigurno ne i lakši od njega. Djelovao je kao panj. Njegova je čela bila glatka poput zrcala, bez ijedne vlasi. Međutim, obrve su mu bile jake i čupave, a odvažno lice kao isklesano. Usprkos celavosti i plećatosti djelovao je smiono i opasno. Borice u kutovima njegovih očiju odavale su smisao za humor. I njegov je smiješak upućivao na to da shvaća šalu, nije bio nimalo opak.

– Žao mi je, gospodine – reče neznanac – što sam potpuno zaboravio spomenuti da imam i ortaka. Život je težak i pun iznenađenja. Mi smo u Laramieju prokockali i posljednju paru, a na putu ovamo izgubismo jednoga konja. Zato ćemo vas, gospodine moj, sada malko

olakšati, a onda ćemo dati petama vjetra.

Sada je Wagoner znao da je pao u ruke dvojici očajnika kojima je voda, što no se kaže, došla do grla. Polagano okrene glavu i pogleda čovjeka koji je stajao njemu iza leđa.

Bio je vrlo mlad, sigurno ne stariji od dvadeset godina, visok, koščat i strahovito mršav. Mladić je imao prkosne oči, ali se u njima pored prkosa mogao pročitati i pritajeni strah. I neka vrst očaja.

Matt se sjeti da je prije podosta godina i on bio upravo takav. Pono-vo se okrenuvši prema starijem muškarcu, upita:

– Kliko vam je novca potrebno?

Mišićavko zamišljeno protrlja neobrijanu bradu. Pogleda zatim Wagonerove bisage i ostalu prtljagu, pa odrešito odgovori:

– Koliko god imate! U velikoj smo stisci. Potrebno nam je sve, gospodine! Zato ispustite sve što držite u rukama!

Matt posluša. Baci sedlo, bisage, zavijene gunjeve i čuturu za vodu, jedno za drugim, na drveni pod pred starijega muškarca. Onda podigne ruke, jer je pritisak puščane cijevi odjednom ojačao.

– Imali ste sreću – blago progovori Wagoner. – U smeđoj je bisagi deset tisuća dolara, a u crnoj provijant.

Muškarac s krivim nogama tako se zaprepasti da se trgne korak unazad, kao da je netko udario.

– Deset tisuća dolara?!

– Da.

– Hej, zar si orobio banku! Kako jedan čovjek može imati toliko novca i još se s njim vucarati okolio?

Dok je Matt slušao starijeg muškarca, osjeti da se mladi trgnuo i lagano zadrhtao.

– Deset tisuća dolara! – dahne mladić. – Sam, pa mi smo bogati!

Moći ćemo...

Ušuti, jer je shvatio da on i njegov stariji drug moraju još mnogo toga uraditi kako bi došli u posjed tog novca.

– Samo polagano, Chip – mrmljajući pokušao Sam smiriti mladeg ortaka.

Polako krene prema smeđoj bisagi. Podigne je, otvori i posegne unutra. Izvadi kožnatu vrećicu, u kojoj zazvoni. Onda zagrabi u vrećicu, izvadi nekoliko zlatnika i pogleda ih prema svjetlu.

Matt osjeti iza uha topao mladićev dah. Znao je da širom otvorenih očiju bulji u novac.

Taj je čas čekao!

Učini strelovitu kretnju tijelom, tako da je cijev puške dotad uperena u njegova leđa sada bila usmjerena u prazno. Njegova podignuta ruka posegne prema natrag, uhvati mladića za glavu i snažno povuče. Jednim jedinim trzajem prebaci mladića preko ramena pa ga odbaci prema starijem muškarcu.

Mišićavko nije stigao dovoljno brzo uzmaknuti.

Kriknuvši, mladić se otkotrljao na druga, a kad se taj uspravio i bacio prema naprijed, Matt ga pogodi snažnim udarcem u Adamovu jabučicu.

Bio je to strašan udarac, ali mišićavko ipak ostane na nogama. Režući, raširenih ruku, krene prema Wagoneru.

Nije imao sreću. Naletio je na Mattov direkt, koji ga je zaustavio na mjestu i malone mu otrgao glavu od ramena. I dok je on na petama posrtao nekoliko koraka natraške, Wagoner mu priskoči i zabije desnicu iznad pojasa u pleksus.

I za tako snažnog čovjeka to bijaše dovoljno.

Wagoner je smirio mišićavka i i okrenuo se upravo u trenutku kada se mladić zakotrljao prema odbaci-

čenoj puški i pokušao okrenuti cijev prema protivniku.

Hitro se baci popreko preko prostorije i ispruženim rukama uhvati mladića za dugačku, čupavu kosu. Pritisne mu glavu prema dolje, zatim makne jednu ruku s vlasi, pa snažno udari. Udario ga je s obje strane glave iza uha i u bradu. Zatim odskoči, trgne mladića na noge i svojski ga premlati. Kad je završio i ispustio mladića, ovaj je pao na ruke i koljena i ostao pognut na podu.

Wagoner se uspravi i ode do starijega ortaka. Ležao je na leđima, široko raširenih ruku. Oduzme mu kolt i pregleda oružje.

Bio je napunjen praznim čahurama!

Zaprepasti se, pa hitro podigne pušku. Kad je otvorio magazin, dočeka ga istovrsno iznenađenje: Bio je prazan!

Skitnice nisu imale čak ni metka!

Matt ljutito zatrese glavom i krene prema vratima što su vodila u drugu prostoriju, u kojoj se nalazio konj tih očajnika. Bila je to jadna životinja, puna ožiljaka. Kost i koža. Pokraj kljuseta bio je busen trave i poluprazno vedro s vodom.

Pregledao je i druge prostorije uz svjetlost nekoliko zapaljenih šibica ali ništa nije našao.

III

Kad se Wagoner vratio u prvu prostoriju, stariji se čovjek oporavio dovoljno da bi mogao sjesti na pod. Hropćući je hvatao zrak i pri tome masirao vrat i trbuh. Nakon nekog vremena zamijeti Matta.

— Bio je to čist posao, gospodine — reče. — Ja sam ostario, a Chip je još premlad. Priznajem, izgubili smo tu bitku.

Matt kimnê, pa pogleda mladića koji je u međuvremenu ustao.

Iscrpljen je stajao naslonjen na zid. Lice mu je vidljivo oteklo.

— Podi van i donesi drva — naredi mu Wagoner. — Skuhat ćemo večeru.

Mladić se preneraženo zapilji u njega. Otvori usta, ali ih ponovo zatvori i otetura napolje.

U međuvremenu drugi svat stavi prst u uho i dobro protrese ruku. Pošto je izvukao prst, pogleda Matta i drščućim glasom upita:

— Zar sam dobro čuo, gospodine? Rekli ste da ćete nam skuhati večeru?

— Budale! — Wagoner se osmijevao dok je ogledavao povrijeđene zglobove na svojim šakama. — Baš ste budale — ponovi. — Već sam se uvjerio u kakvom ste stanju. Kako dugo niste ništa jeli?

— Tri dana — dahne mišićavko ogorčenim glasom. — Morali smo na brzinu napustiti Laramie. Mladić se zove Chip Dunn. Prvi put sam ga vidio u tvrdavi. Kartali smo za istim stolom poker. Mladić je neprekidno gubio. U Laramie je stigao s godišnjom plaćom, a sebe je smatrao majstorom u toj kartaškoj igri. To je i bio, jer je djelatelja uhvatio prilikom jednoga trika. Varalice su ispod stola izmijenile karte s djelateljem. Chis je jednoga od kartaša ubio, a kako nisam htio da dječak strada, prevrnuo sam stol i bacio ga na ostale momke.

Rukom protrlja potiljak, koji ga je bolio od Mattovog udarca, pa nastavi:

— Morali smo pobjeći. Prijatelji tih varalica progonili su nas poput zečeva čak pedeset milja. Bijahu nas i opkolili. Kako je bila tama, uspjeli smo pješice pobjeći. Popeli smo se na brdo i nećujno provukli kroz obruč. Na našu sreću, momci su bili prelijeni da nas slijede preko brda, pa su odustali. — Zakima glavom, kao da želi iz nje istresti raz-

norazne šumove prouzročene Wagonerovim udarcima, pa nastavi: – Tada smo u jednoj dolini našli ovu jednu kljusetinu. Sigurno je netko životinju otjerao. Jahali smo naizmjence, ali više pješačili. Jahanje na neosedlanim kostima nije nam bilo nikakvo zadovoljstvo. Putem smo naišli i na nekoliko doseljeničkih obitelji, ali su ljudi bili negotoljubivi i razdražljivi.

Slegnuo je ramenima i zakimao glavom, pa iskrenim glasom dodao:

– Nimalo im ne zamjeram. Ni smo izgledali ni bezazleno ni neopasno. Samo nam je jedan od njih kroz prozor proturio komad kruha. Tako smo malo prije mraka stigli ovamo. Kad smo čuli kako dolazite, gospodine, bili smo spremni na sve. Eto, to je cijela priča.

Polako ustane. I dalje je masirao potiljak i pipkao se po tijelu, tražeći ozljede.

– Imate strahovit udarac, gospodine – izjavi s priznanjem znalca, pa se predstavi: – Zovem se Sam Logan. – Onda obaspe Wagonera pitanjima: – Što namjeravate s nama? Odvest ćete nas šerifu? Negdje u blizini leži gradić Rimson, zar ne?

Matt nije odgovorio. Čučnuo je kraj svoj prtljage na podu pa izvadio posude i namirnice, a zatim i limenku s kavom. Kad je ustao, zagleda se u Logana.

Da, taj je čovjek otrcan i napola izgladnio, ali na nogama ima kaubojske čizme, a na hrptu dlanova vidljivi su ožiljci kakve stvara samo laso. Razmišljao je: ožiljci od lasa, kaubojske čizme, otrcane hlače na kojima su još nedavno bile kožne jahaće navlake... Primjećivalo se to po izlizanim mjestima.

Wagoner još nije vidio kauboja tako širokih ramena. Da taj panj od čovjeka nije bio tako oslabljen, nikad ga ne bi oborio s nogu.

– Otkud dolazite, kauboju? – znatiželjno upita.

– Pripadao sam skupini goniča. Kad smo stado dotjerali do Laramieja, svi smo ostali bez posla jer smo bili unajmljeni samo za taj posao.

Ude mladić s velikim naramkom drva. Ispitivački je pogledao Wagonera, a zatim krene prema ozidanim ognjištu. Ispusti drva, klekne i počne pripremati vatru.

Matt pokaže na lončić za kavu i pogleda Logana.

– Potrebna nam je voda.

Logan bez riječi posluša.

Kad je mišićavko izišao, mladić se okrene.

– Dobro ste me udesili – reče promuklo. – Do vruga, u mom me životu nitko nije tako pretukao!

Matt ga pažljivije pogleda, da bi se osvjedočio, a onda kimne.

– Svakako, Chip, bile su to prve svojske batine, što si ih doživio. A ti si već mislio da si čvrst, velik i opasan momak. Vidim te prvi put, ali te odlično poznajem. Upoznao sam stotine mladića tvoga soja! Još ti nije dvadeseta, a brineš sam o sebi najmanje šest, sedam godina, zar ne?

– Osamnaest mi je godina. Kad sam imao dvanaest, pobjegao sam od oca. Bio je najveći pijanac u našem mjestu, a ja sam zbog njega morao stajati na ulici i moljakati milostinju. Zato sam pobjegao. Uvijek sam mislio da negdje u svijetu postoje ljudi koji će jednom mladiću pružiti priliku da pošteno živi. Međutim, neprekidno sam zapadao u neprilike, iz zla u gore. Mrzim cijeli svijet, gospodine. A vi ste me sada izbili.

Wagoner kimne i dalje zamišljen. Njegovo oštro lice ostane nepokretno, ali mu u sivim očima zasvjetluca vatra. U slijedećoj sekundi nije bilo ni tog bljeska. Hitro je potisnuo

osjećaje, a onda mirnim glasom progovorio:

– Poznat mi je put kojim kročiš, Chip. Poznajem ga zato što sam ga i sam prošao. Upadaš iz jednoga lošeg društva u drugo. Na tom si putu varao, krao, prosio... a vrlo često i gladovao. Bio si malen, usamljen vuk. Jahao si s razbojnicima, stokradicama, revolverašima, pljačkašima, varalicama... Meni je taj put i te kako dobro poznat, mladiću. I ja sam bio nalik tebi.

– Ali vama je onda netko pružio priliku – uzbuđeno poviče mladić, a na njegovom se licu pojaviše žarkocrvene mrlje.

– Ne! – grubo odvrati Matt. – Nitko mi je nije pružio! Vlastitim sam snagama i umješnošću pronašao pravi put, ali sam u međuvremenu morao postati revolveraš. Taj moj put bio je još gori. – Ušutio je, kako bi potisnuo osjećaje i sjećanja što su ga obuzeli, a onda mirnijim glasom nastavi: – Chip, sve ovisi o tebi samome. Samo o tebi. Vjerojatno ćeš jednoga dana, i to ubrzo, upasti u pakao. Samo se rijetko koji od mladića hrabro bori da bi se vratio na pravi put, put poštenja i pravde, i ne dopušta da ikad više s njega skrene. Ma što se dogodilo. Možda ćeš jednoga dana i ti nešto naučiti od života.

Chip Dunn zatrese glavom.

– Čovjek koji se rodio kao crna ovca – promrmlja – nosi taj znak od rođenja do smrti. I odmah se nađe među izgubljenima, izvan stada ostalih. Budući da njega mrze, i on mrzi druge. I tada ga upravo, veseli da bude zao.

Mladić se uspravi, pogleda Wagonera i glasom u kojem se osjećala strepnja upita:

– Gospodine, što namjeravate s nama? Namjeravali smo vas opljačkati. Da li ćete nas predati šerifu?

Čuli smo da je u blizini nekakav gradić...

– Rimson – prekine ga Matt, pa promjeni predmet razgovora: – Ovdje je slanina, momče. Izreži je na duguljaste ploške, pa ispeci u tavi.

Mladić posluša.

Prošlo je podosta vremena dok se Sam Logan vratio. Wagoner je znao da je čovjek vani bio bitku sa samim sobom dok je napokon odlučio vratiti se u kuću. Zato mu se blago osmehne i reče:

– Mudri ste, kauboj. Moja bi vas kobila odbacila čak do Mjeseca. Ne podnosi nepoznatoga jahača, pogotovu ako nije osedlana.

– I mislio sam da je tako – promrmlja Logan. – Osim toga, nisam htio ostaviti dječaka.

Mladić je poslovaio oko ognjišta. Sada samo malo podigne glavu i reče:

– Ne moraš brinuti o meni. Uvijek sam bio sam, pa sam navikao.

– Ni ti nisi ništa pokušao dok si bio vani – podsmješljivo će mišićavko.

Wagoner je, klečeći na podu, pri-gotavljaao tijesto za palačinke. Logan pogleda prema njemu, pa reče:

– Dopustite, gospodine, da to ja uradim. Prije dvadeset godina bijah poznati kuhar.

Matt odmah ustane i prepusti mu posao, pa ode do vrata, sjedne na prag i zagleda se u zvjezdano nebo. Na suprotnoj strani dvorišta njegova se kobila napajala vodom iz korita što se nalazilo pored bunara. Matt zazviždi i reče joj, kao da govori čovjeku:

– Podi na pašnjak, Eva. Potraži hranu. No brzo se vrati.

Konj zarže, podigne glavu i dahne mu topao dah u lice. Onda otkaše.

U prostoriji iza Wagonera bilo je nevjerojatno tiho, pa on okrene gla-

vu da vidi što se zbiva. Ugleda obje skitnice kako stoje i zabezeknuto zure u njega.

— Hej — začudeno će Logan — možda to uopće nije konj? Možda je to čovjek u konjskom obličju?

— Možda — odgovori Matt. uz smiješak, pa se ponovo zagleda u zvjezdanu noć.

Bio je uznemiren. Kopkale su ga sumnje. Razmišljao je kako se tek smjestio u toj dolini, a već ubrzo morat će ponovo posegnuti za oružjem i boriti se. Nikad u životu nije sreo Wegu McKeenzieja, ali je čuo za njega. Jima Tuckera je međutim dobro poznao. A čovjek koji upošljava ljude kao što je bio Tucker i njima se bezobzirno služi prilikom ostvarivanja svojih planova, ne poznaje nikakve granice u postupcima i ne da se ni od koga zaustaviti da postigne što je naumio.

Za nekoliko godina dolina Bistra voda vrijedit će stotinu tisuća dolara. Wagoner je bio svjestan da ju je kupio nevjerojatno jeftino, znatno ispod stvarne vrijednosti. Međutim, kolika će biti cijena onog drugog što će platiti?

Njegova desnica pažljivo obuhvati dršku kolta. U slijedećem trenutku preplavi ga gorak osjećaj zlovolje. Sjetio se da je prije samo nekoliko sati morao ubiti čovjeka. Doduše uradio je to u samoobrani a Tuckerova je glava bila ucijenjena, pa ipak je bio ogorčen, kao i uvijek poslije revolveraškog dvoboja.

Želio je živjeti potpuno drugačijim životom. Baš je zato poželio da u ovoj dolini izgradi maleni vlastiti ranč. To je trebalo da bude njegova posljednja bitka. A ovoga se puta neće boriti za drugoga, nego za sebe i za svoju budućnost.

Da, to je to!

Ovo će biti njegova vlastita borba. Ovdje nije riječ o divljem gradu

kojega kao šerif mora obuzdavati. Nije posrijedi ni gonidba velikog stada kojeg kao vođa goniča mora za nekog stočarskog kralja dotjerati na odredište. Nije u pitanju ni karavana koju vodi opasnim putem Santa Fe. Po prvi put se ne bori za tuđe interese. Ovo ovdje je njegova vlastita borba. Borba za vlastitu budućnost. Pobijedi li, ostatak će života proživjeti u miru, u ovoj predivnoj dolini.

Više neće biti zadjevica, divljih gradova, gonidbi stoke, vođenja karavana, opasnih putova. Umjesto toga imat će kuću, konje, stado goveda... I ženu i djecu. To je ono što želi.

Iznenada se sjeti Caroline Kel-land. Pomisli kakva bi ona bila žena i kakav bi život s njom živio. Onda se prene. Sumnjičavo se nasmiješi i u nevjerici zatrese glavom.

Iza njegovih leđa Sam Logan Promuklim glasom nagovijesti:

— Jelo je posluženo! Smijem li lordove i visosti zamoliti da zauzmu mjesta za stolom?

Matt ustane i uđe u prostoriju. Sjedne na sedlo, pa prihvati tanjur, na kojem je bila pržena slanina sa palačinkom, i lončić s kavom.

Logan je jeo iz tave, Chip iz zdjelice. Mladić je jeo halapljivo. Gladan izražaj zadržao se u njegovim očima i pošteno je ispraznio zdjelicu. Mišićavko je jeo promišljeno, polako. Međutim, kad je završio, i on je duboko uzdahnio i rekao:

— Kao predjelo bilo je izvrsno. Sada bih kao glavno jelo poručio pečenu voletinu.

Wagoner bespomoćno sliježe ramenima.

— Na žalost, to su bile posljednje zalihe hrane.

Izvuče duhankesu, savije cigaretu, pa proslijedi vrećicu i papir dalje. Kad su svi pripalili, skitnice se zagledaju u Wagonera. Već su

odavno naslutili da su se namjerili na izuzetnog čovjeka, a sada su se u to i uvjerali.

Sada, kada je osjećaj gladi postao podnošljiviji – promrmlja Sam Logan – svjestan sam kakve smo budale bili. Pa, gospodine, što će biti dalje?

Wagoner privuče bisage i rukom zahvati unutra. Izvuče vrećicu pa je otvori. Zahvati punu šaku zlatnika od po dvadeset dolara, odbroji deset komada i baci po pet pred svakog od svojih gostiju.

– Svakome po stotinu dolara – reče šturo. – Konja s rabljenim sedlom kupit ćete u Rimsonu već za četrdeset dolara. Tako će svakome ostati šezdeset dolara, pa ćete se opremiti. Možete, dakle, otići odavde.

Oba su ga sugovornika šutke promatrala. U mladićevim nepovjerljivim očima moglo se pročitati iznenađenje. Sem Logan podigne ruku, kao u nevjerici.

– Hej, pa mi smo vas napali i htjeli smo vas opljačkati, a sada nas puštate da tek tako odemo! I povrh svega nas nagrađujete?

– Istukao sam vas – odgovori Wagoner – i to mi je dovoljno. U Rimsonu ionako nema šerifa. A vi ne biste postali nimalo bolji kad bih vas i odveo kojem šerifu. Idite odavde. Sto dolara za svakoga od vas je kakva-takva prilika. Sada sve ovisi o vama. Ključ se možete ostaviti ovdje. Tu će se bolje oporaviti. U gradu bi ga sigurno ubili i oderali mu kožu.

Ortaci ustanu, pa uzmu novac, ali ostanu i dalje zagledani u Wagone- ra. Zatim se ipak pokrenu, podignu svoje jadne zamotuljke i prazno oružje, pa krenu prema vratima.

Chip Dunn, a da nije progovorio ni riječ niti je pozdravio, nestane u mraku. Međutim, mišićavi kauboj se na otvorenim vratima još jed-

nom okrene i promuklim glasom protisne:

– Hvala!

Kad su skitnice otišle, Matt počne uređivati svoje boravište. Vatra u gonjištu je i dalje tinjala kad je njegova vjerna kobila došla do vrata, gurnula glavu u prostoriju i tiho zarzala. Raga iz druge prostorije odgovori rzanjem.

Matt legne na počinak.

IV

Wagoner je napustio puteljak uz potok i krenuo prema sjeverozapadu. Ubrzo je naišao na širi put. Produžio je njime i stigao do brežuljaka, a onda jahao između njih i izbio na rub dugačke uvale. Na suprotnom kraju te uvale ležao je Rimson.

Iza gradića, ravno na zapad, uzdizale su se prema nebu veličanstvene planine.

Bilo je već gotovo podne kad je ujahao u gradić. Zaustavio se pred bankom, ušao i već nakon nekoliko minuta sjedio sučelice bankaru.

Čovjek je bio srednje visok i mršav. Bio je odjeven u kaput kroja „Princ Albert“, a lice su mu krasili dugački zalisci. Pogled mu je bio procjenjujući i lukav.

– Ja sam na dražbi kupio dolinu Bistra voda – nemarnim ga glasom obavijesti Wagoner. – Osnovat ću ranč i uzgajati stoku. Prije toga želio bih u vas otvoriti račun. Zovem se Matt Wagoner.

Milton Baker... tako se bankar predstavio ... lagano kimne.

– U gradu se već proširila vijest o smrti Jima Tuckera reče bankar.

– Vi ćete sigurno naići teškoće, gospodine Wagoner. Dobro je što raspolazete gotovinom. Naime, okolnosti su takve da sumnjam da bi vam itko od ovdašnjih ljudi dao zajam, iako je cijeli grad silno zainteresiran za to da se pokrajina jače naseli.

– To mi je već poznato.

Nije potrajalo dugo i Matt je izišao iz banke sa čekovnom knjižicom u džepu. Odjahao je do velike trgovine, ispred koje su sjedila tri dječaci. Ukočeno su ga promatrali, a on im se nasmije i dovikne:

– Hej, kauboji, koji će od vas donijeti za moga konja pun šešir zobi?

– Ja! – povikaše sva trojica, u zboru.

Skinuli su šešire i približili se konjaniku.

Matt im se osmijehne, pa u svaki šešir ubaci po dolar.

– Pripazite, mojem se konju smijete približiti samo sprijeda. Već je ubio dvije pume i jednoga vuka.

Dječaci odjure, uzvitlavši prašinu, pa ubrzo nestanu u dvorištu prodavaonice stočne hrane.

Wagoner sjaši i uđe u trgovinu. Iza tezge stajao je postariji par. Predstavio im se i zamolio ih papir i olovku. Onda počne pisati.

Popis je bio vrlo dugačak, jer je Matt osim živežnih namirnica uzeo različit alat, okove za vrata i prozore, čavle, vijke, pilu, posude... Sve što mu bijaše potrebno da bi sredio imanje i počeo donekle normalnim životom.

Ugledavši popis, trgovac nakon kraćeg oklijevanja zabrinuto upita:

– Kako ćete to platiti, gospodine Wagoner?

Odmah ću vam dati ček i vi ćete ga preko u banci unovčiti. Najbolje bi bilo da odmah pošaljete suprugu u banku kako bi provjerila da je ček pravovaljan. Tako će sve biti mnogo jednostavnije.

Žena uistinu hitro izide iz trgovine. Muškarac se dotle zbunjeno ispričavao:

– Znaite, gospodine, zasad vam ne bih mogao dati stvari na zamam...

Matt kimne. Završi listu sa deset

kutija metaka za vinčesterku i dvadeset kutija metaka za kolt kalibra 44, pa upita:

– Gdje bih mogao kupiti kola i zapregu?

– Naš je kovač istodobno i kolar, a drži i javnu staju. U njega ćete naći moja dva sina. Pomažu kovaču. Mladići vam mogu dovesti kola ovamo, pred dućan, i odmah utovariti ono što kupite.

Wagoner zahvali za obavijest, pa izide.

U kovača kupi kola i četiri konja. Dva nedorasla momka preuzmu kola i dva konja upregnu, a dva zavežu odostrag za kola.

Tokom slijedećih nekoliko sati obavio je Matt Wagoner raznorazne poslove. Posjetio je prodavaonicu drvene građe i razgovarao sa stolarom. Dogovorili su se da će obrtnik narednog dana ujutro poslati dva pomoćnika koji će urediti krovove na građevinama. Zatim je Matt naručio najpotrebnije pokućstvo i jedan voz dasaka. Onda je prešao u trgovinu u kojoj se prodavala stočna hrana i u trgovca naručio voz krmiva.

Završivši s kupovinom, ode do poštanskog ureda. Tu je kraj vrata bila obješena oglasna ploča. Na dasci je bilo nekoliko obavijesti različitih sadržaja.

Ude u ured, predstavi se i zamoli da mu dopuste izvjesiti jednu obavijest.

Poštanski se službenik jedva primjetno trgnuo, no odmah zatim pruži Wagoneru papir, olovku, čekić i čavlice.

Matt je na papiru napisao: UNAJMLJUJEM GONIĆE

Matt Wagoner, Ranč Bistra dolina.

Napisavši tekst, izide i prikuca obavijest na oglasnu ploču. Zatim se vrati u ured, preda službeniku

čekić, kimne na pozdrav, pa izide na ulicu.

Nasuprot poštanskom uredu bio je hotel. Krene na objed.

Blagovaonica je bila prazna, jer je vrijeme objedu odavno prošlo, no čim je sjeo, iz kuhinje izide neka žena. Vrlo privlačna i prilično visoka, bila je otprilike Mattovih godina. Oprava na njoj isticala je skladne oblike. Kosa, tople tamnokestenjaste boje, bila je visoko začešljana. Kad se smiješila, žena je djelovala vrlo živahno i puna životne radosti.

Gledala ga je otvoreno i odmah mu dala na znanje da joj se sviđa. Njezine zelene oči kao da su mu odale priznanje.

Bila je vrlo privlačna i vrijedna pažnje, ali i svjesna svog utjecaja na muškarce. Njezino je držanje na neki način bilo izazovno. To ju je, očito, zabavljalo.

U svom životu Wagoner je već susretao takve žene. Neke su bile dobre, neke zle. Međutim, sve su bile lukave i dobro su znale što žele.

Nasmiješio se i pogledao ženu u oči.

Gledali su se neko vrijeme, šuteći. Iako ništa nisu izustili, i on i ona su odmah znali od kakve su vrste i kakvog značaja.

Žena progovori prva. Dubokim glasom, koji bi u svakom muškarcu pobudio zanimanje i određene želje.

— Obaviještena sam već o svemu, gospodine. Jim Tucker nije vrijedio mnogo. Drago mi je što nakon dugog vremena moje oči ponovo vide pravoga muškarca. A moj je vid za takva zapažnja savršen. — Osmjehnula se, očaravajuće i s bljeskom u zelenim očima, pa nastavila:

— Zovem se Lou Hardin. Do prije nekoliko mjeseci plesala sam i pje-

vala u salunu, za neobrijane i neuredne momke. Sada sam vlasnica ovoga hotela i restorana. Ne moram vam o tome detaljnije govoriti, zar ne? Vi odmah umijete raspoznati žene moje vrste. Poznajete ih isto tako dobro kao i ja muškarce vašega soja. Zar nije tako?

Ponovo se nasmiješe jedno drugome. Bio je to otvoren, iskren osmijeh. Matt je znao da je Lou bila pustolovka, tragačica za srećom, koja se probijala teškim putovima dok se naposljetku nije smirila.

— Da — odgovori — u svom sam životu dobro upoznao nekoliko žena vašega soja.

— Brbljam, a vi ste sigurno gladni poput vuka. Brzo ću vas uslužiti.

Otišla je u kuhinju, a Matt je sjeo za stol u kutu i čekao. Čuo je Lou Hardin kako u kuhinji priča s kuharom. Malo zatim ponovo je ušla u blagovaonicu i donijela kavu. Sjela je pored njega i mirnim glasom rekla:

— I posljednji sam svoj novčić uložila u budućnost ovoga grada. — Nakon kraće stanke doda: — Dosad sam bila silno osamljena u Rimsonu.

— Veliki Wego McKeenzie nije vaš tip? — upita Matt i popije gutljaj kave.

— On pripada drugoj vrsti ljudi, Matt Wagoner. Da, znam kako vam je ime — dometne vidjevši da ju je upitno pogledao. Onda nastavi razgovarati o onom što ju je sugovornik pitao: — McKeenzie pripada onoj vrsti muškaraca koju sam tokom svoga života naučila mrziti. Oh, Wego se želio sa mnom vjenčati! A kako je bio bacio oko na mene, krenulo mi je dobro u Rimsonu. Oh... eto, upravo dolazi!

Pokazala je prema prozoru, kroz koji se vidjelo na suprotnu stranu ceste. Matt pogleda u tom smjeru.

Jedan je konjanik upravo stigao do privezišta za konje i sjahao. Konj na kojem je jahao pri tome se zanio. Jahač je bio golem muškarac, težak najmanje stotinu i dvadeset kilograma. Muškarčevo je lice bilo okruglo, crveno i mesnato. Na glavi je imao veliki šešir, koji je stajao najmanje dvije mjesečne kaubojske plaće. Međutim, odjeća mu je bila prilično iznošena i neuredna. Pri svakom pokretu njegovih širokih ramena košulja od crvenog flanela prijetila je da će se rasprsnuti. Hlače od grube tkanine i pune zakrpa bile su ugurane u vojničke konjaničke čizme, ali su neuredno izvirivale iz sara. McKennzie nije imao opasač za revolver. Svoj stari kolt nosio je u koricama pod pazuhom, nimalo ga ne skrivajući.

Kad ne bi imao na glavi skupi šešir i kad ne bi jahao vranca neprocjenjive vrijednosti, Wego McKeenzieja bi se moglo smatrati običnim goničem stoke.

Pošto je uzde obavio oko privezišta, prišao mu je jedan kauboj, pokazao rukom prema hotelskom restoranu i nešto je rekao.

Lou Hardin odmah reče:

– Sada McKenzie već zna gdje vas može naći. On je zbog vas dojahao u grad. Želi vas upoznati. Dok vas točno ne prouči, neće ništa poduzeti. I, Matt, ne dajte se prevariti. Osim toga, Wego je takve prirode da se vrlo brzo razbjesni. A on vas već vrzi, Matt Wagoner.

– Zato što sam kupio dolinu?

– Izgubio je Jima Tuckera, ali je važnije to što je izgubio i trideset tisuća dolara. Vladin povjerenik ga je prevario. Naime, Wego je Betleyu unaprijed dao onoliku svotu kolika je bila isključna cijena za Bistrū vodu. Prodaja je, zapravo, već bila obavljena. Dražba je bila samo formalnost. Tucker se samo trebao pobrinuti za to da se na dražbi ne po-

javi drugi interesent.

Lou ušuti i zabrinuto zakima glavom. Onda brzo nastavi:

– Betley je nakon dražbe naprosto oputovao i »zaboravio«
Wegu vratiti novac. A što je najgore, McKeenzie ne može podići optužbu. Izgubio je svoj novac zato što ste vi ubili Tuckera, a povjerenik je odmah uočio priliku koja mu se pruža i odmaglio u Washington. Tamo je siguran od osвете Wege McKeenzieja.

Lou Hardin je sve to izgovorila žustro, u jednome dahu, a onda ustane i požuri u kuhinju.

Žena je jedva iščeznula kad se ulazna vrata otvore.

Wego McKeenzie ude.

Rančer pogleda prema kutu u kojem je sjedio Wagoner i načas zastane, ali odmah produži. Kretnje su mu bile polagane i tromе, pa je djelovao lijeno. Na prvi pogled promatrač bi pomislio da pred sobom vidi čovjeka koji je zbog nedostatka kretanja nakupio previše kilograma i tako postao jedva pokretan.

Matt se nije dao prevariti. Poznao je takve ljude i bio je siguran da se ta ljudeskara može kretati i brže i lakše. Uostalom, na tijelu Wege McKeenzieja nije bilo ni grama suvišnog mesa, nekmoli sala. Sve su to bili mišići.

Vlasnik ranča Stremen zastane pred stolom za kojim je sjedio novi vlasnik doline. Dahtao je, kao da ga je taj kratak put od privezišta do blagovaonice ostavio bez daha. Međutim, sve je to bio privid i dio njegova stila.

Zatim izvuče iz džepa drečavocrvenu maramicu, obriše znoj s ramenog, okruglog lica i reče:

– Vi ste vješt čovjek, gospodine. Lukav ste, brz i opasan. I, iskreno

rečeno, sviđa mi se način na koji postizete ono što naumite.

Pri tim se riječima njegova široka usta razvuku u grimasu koja je trebala da bude smiješak. Imao je zdrave, čvršte zube. Nos mu je bojom i oblikom podsjećao na veliku, zrelu jagodu. Oči su mu bile male i hladne. Vrlo svijetle, djelovale su poput dva komadića glečera.

Ljudina lagano privuče stolac i, daščući, oprezno se spusti na njega. Podboči se laktovima o stol i zagleda u Wagonera.

Dakle, to je veliki brat s kojim ću imati posla, pomisli Matt, pa se i on osmijehne. Kimnu prijateljski i mirno, pa progovori pristojnim glasom:

— Baš mi je drago da sam već danas upoznao svoga najvećeg susjeda. Nadam se da me ne tražite zato što sam se u mišljenju razilazio s jednim od vaših ljudi?

Osmjehnuo se. I McKeenzie nje-mu, ali u njegovim svijetlim i hladnim očima bljesnu iskra. Međutim, savršeno se savladavao i lice mu je bilo potpuno bezizražajno. Misli... ako je u tom trenutku o nečemu razmišljao... bile su potisnute duboko u njegovu nutrinu.

— Jim je uvijek bio prenegao s koltom — reče malone prijateljskim glasom.

Još je promatrao i proučavao sugovornika kad je Lou Hardin izašla iz kuhinje s pladnjem u rukama.

Prišla je stolu za kojim su sjedili, odložila pladanj i pogledala McKeenzieja.

— Zdravo, Wego. — Nasmiješila mu se. — Vidim da si dovoljno lukav da dodeš ovamo i odmah novom susjedu poželiš dobrodošlicu.

— Još ne znam hoću li mu poželjeti dobrodošlicu, Lou.

McKeenzie se osmijehne i uhvati ženu za ruku. Obuhvatio joj je zglavak i Wagoner je vidio kako je nje-

no lice problijedjelo od boli i kako je stisnula usnice.

— Lou, prestani me dražiti — rančer će ženi. — Najprije promisli što radiš. Ne mogu podnijeti da poslužuješ goste kao da si konobarica. Tebi nije potrebno da to radiš. Možeš biti prva dama u okrugu od dvjesto milja. Kraljica u kraljevstvu.

Kad je ispustio ženinu ruku, Matt ugleda na zglavku otisak prsta. Isprva je bio bijel, beskrvan, a onda pocrveni. Sutra će ruka Lou Hardin biti plavozelena.

Pustila je desnu ruku da joj bespomoćno visi i poslužila Matta samo ljevicom. Zacijelo je u desnici izgubila svaki osjećaj, tako da ne bi mogla podići ni viljušku. Matt joj pomogne. Uzme s pladnja zdjelu i tanjur, pa srdačno reče:

— Hvala, gospodo. Znat ću cijeniti što ste se osobno potrudili. Ovako će mi jelo bolje prijati.

Nije više obraćao pažnju na McKeenzieja, nego je napunio tanjur.

Odrezak je bio divan, s mnogo smeđezlatnog luka, a prilog od krumpira i kašica od jabuka vrlo ukusni. Bilo je to pravo jelo za izgladnjelog čovjeka koji voli jednostavnu hranu.

Lou Hardin je ostala stajati kraj stola. Pažljivo je promatrala muškarce i uspoređivala ih. Iznenada se trgne i protrlja bolni zglavak. Pogledavši McKeenzieja reče:

— Svakome činiš zlo, Wego. Ako nešto poželiš, jednostavno za tim posegneš. Međutim, čitavog života ti to neće polaziti za rukom.

Rančer digne pogled prema ženi i s grimasom na licu odgovori:

— Tebe ću svakako dobiti, Lou. I ti to vrlo dobro znaš. A sada nas ostavi nasamo. I još nešto. Ne trudi se odviše oko Matta Wagonera. On je od druge vrste muškaraca. Nije

kao ja. Jednoga će dana oženiti djevojku koja se od tebe razlikuje toliko koliko se nedužna srna razlikuje od iskusne vučice. Dakle, ne trudi se, Lou!

– Ti, nespretna budalo! – mirno i ozbiljno odgovori žena, pa se udalji.

Muškarci ostanu sami. Wagoner je bio miran i zamišljen. McKeenzie skine šešir, izvuče veliku cigaru, vrati šešir na glavu, pa zapali cigaru.

– Pa, ja sam svjestan svega – reče rančer kad je uvukao i ispuhao prvi dim. – Vi ste čvrst momak, Wagoner. Ne poznajem vas, niti sam čuo o vama, ali to ništa ne znači. Dolazite s juga, a ja sam iz Iowe. Ja, doduše, mogu slijediti vaše tragove unatrag i sigurno ću otkriti da ste na jugu poznat kao tvrd momak. Moji su mi ljudi pričali da ste poznavali Jima Tuckera. Dakle, i vi ste po zanimanju revolveraš.

Ponovo otpuhne dim, a onda pogleda sugovornika u oči i nastavi:

– Wagoner, neću se potruditi da povedem bilo kakvu istragu o vama. Meni je već znano da ste opasni i da možete biti grubi.

Ušuti, sopćući. Matt podigne glavu, prožvače i proguta zalogaj, pa pristojno upita:

– Jeste li potpuno sigurni u to, McKeenzie? Da me ne precjenjujete?

Wego McKeenzie je podulje šutio. Naslonio se na naslon, pušio i čekao. Bio je tip čovjeka koji ni u čemu ne prenačluje. Čovjek koji polako ali sigurno korača naprijed i ne dopušta da mu ni sa čime skrene pažnju. Svu je svoju snagu, svoju samouvjerenost i svoju bezobzirnost ustremio prema cilju.

I baš je zato bio tako opasan. Nalikovao je bizonu koji katkad ruši sve što mu se prepriječi na putu.

Osim toga, nije bio star. Nije čak bio ni mnogo stariji od Wagone-
ra.

Matt je i dalje jeo s tekom, ali u sebi nije bio tako zadovoljan. Nešto ga je upozoravalo na opasnost. Njegov ga je istančani nagon opominjao, zato što je registrirao nevidljive valove samouvjerenosti, silovitosti i okrutnosti što su strujili iz te ljudeskare.

Od trenutka kad ga je ugledao kako ulazi u blagovaonicu Matt Wagoner je shvatio da se u dosadašnjem životu nije susreo s tako opasnim protivnikom kakav je Wego McKeenzie.

Vlasnik Stremena je već odlučio što će poduzeti. I budući da je donio odluku, nije namjeravao okolišati. Šaketinom udari po stolu i čvrstim glasom reče:

– No, dobro. Vratit ću vam trideset tisuća dolara, a vi ćete potpisati kupoprodajni ugovor i dolinu prepustiti meni. Pristajete li?

– Ne – mirno odgovori Matt.

McKeenzie zadovoljno uzdahne. Baci cigaru na svježe oribani čistim pijeskom posut pod, zgazi je petom i ustane. Tada se podboči na stol i nagne daleko prema Wagoneru.

– Dobro, kako želite. To sam vam ponudio prvi put.

Uspravi se, okrene i polako krene prema izlazu. Nije se osvrnuo. Snažni, naime, to nikada ne rade. Oni samo djeluju. Uostalom, McKeenziejeva je ponuda i tako bila samo izazov. A Wagoner je izazov prihvatio onoga trenutka kad je ponudu odbio.

V

Između dvojice suparnika za dolinu Bistra voda sve je bilo jasno. Oni su neprijatelji i borit će se. Sve dotle dok se jedan od njih ne preda.

Poslije objeda Matt krene u trgovinu. Uručili su mu račun za kupljene stvari, a on je ispunio ček i još neko vrijeme pričao s trgovcem. Onda se oprosti.

U trenutku kad se okrenuo prema vratima, u trgovinu uđu Sam Logan i Chip Dunn. Bili su umorni, gladni i do grla pokriveni prašinom.

Vjerojatno sam ih jutros mimoišao dok sam jahao među brežuljcima, pomisli Matt, ali ih nisam zamijetio.

Ugledavši Wagonera, Logan se osmjehne. Ni mladić se više nije vladao onoliko neprijateljski i tvrdoglavo koliko prije. Htjeli su nagovoriti Matta, ali im je on samo kimnuo i prošao kraj njih.

Izišao je iz trgovine i prišao kobilici. Zategnuo je kolan, pa rekao:

– Krenimo, Eva!

Kad je došao do kola, iza kojih su bila privezana dva prekobrojna konja, ugleda ona tri dječaćića.

– No, jeste li dobro nahranili moga konja, kauboji? – upita ih.

– Dobio je tri puna šešira zobi – odgovore mališani kao naučenu lekciju u jedan glas.

Svaki je do njih držao u ruci po veliku vrećicu sa slatkišima.

Matt se smijuljio. Onda se naizgled uozbilji, pa reče:

– Kad ponovo dodem u grad, opet ćete pripaziti na Evu. Ona je rado u društvu. Kako se zovete, momci? Sigurno ste trojci, jer nalikujete jedan drugome kao što mladunčad pume međusobno nalikuje. Zar ne, trojci ste?

– Mi smo dio četvorki – važno objasni jedan od mališana. – Dolazimo iz Missourija, a guverner nam je kum. Mi smo svjetsko čudo, znate.

– Počne upirati prstom u braću. – Ovo je Bil, a ovo Cole. Ja se zovem Jim. Naš je otac Jeff Letmate. Doseljenici u logoru pred gradom iza-

brali su ga za vodu. Bujica napokon presahne, ali ponovo brzo navre. Mališan je samo uzeo dah da bi mogao nastaviti. – Vi ste sigurno onaj poznati revolveraš koji je ubio Jima Tuckera! E, to je bilo dobro!

Pogled dječakovih očiju postane surov. Ugledavši ga, Matt se gorko osmjehne. S nevjericom zakima glavom, pa upita:

– Zašto je to dobro, Jimmy?

– Zato što je Jim Tucker bio zao. Ubio je dvojicu od naših ljudi, a trećega je strašno isprebijao! – Zakoluta očima i glasom povišenim od uzbuđenja upita: – Vi sigurno imate slavno ime, gospodine?

– Ja sam jednostavno Matt Wagoner. A vi me, kauboji, smijete zvati Matt.

Brzom kretnjom pogladi raščupane glavice fakinčića, pa se uspne na kola. Pridigne uzde i potjera zapregu. I konji privezani odostrag morali su krenuti. Eva zarže, pa krene za kolima, poput vjernoga psa.

Dječaćići su gledali za kolima. Jimmy, i dalje ližući slatkiš, promišljeno obznani:

– Braćo, dosad je naš veliki uzor bio divlji Bill Hickock. No njega nismo nikad vidjeli, a sigurno ga ni nećemo. Kad ćemo ponovo igrati rata, vi možete biti Bill Hickock, ili Wyatt Earp, ali ja ću biti Matt Wagoner. I pobijedit ću u svim bitkama!

– Ni mi ne želimo biti divlji Bill Hickock, ni šerif Earp – pobuni se dvoglasno polovina četvorki.

Pošto je neko vrijeme razmišljao, Jimmy reče:

– Podimo u logor. Moramo Bobu pričati o našem novom, velikom prijatelju. Uf, kako će Bob kleti svoju slomljenu nogu zbog koje je morao ostati u logoru!

Bila je već noć kad je Wagoner stigao do svoga ranča. Začudio se

kad je ugledao osvijetljenu kuću, pa je polako i vrlo pažljivo utjerao kola u dvorište. Skoči na zemlju, nepovjerljiv i oprezan, kad kroz vrata izide jedna ženska prilika.

Svjetlo koje je dopiralo iz prostori-rije omogućilo je Mattu da je odmah prepozna. Opustio se i ogledao po dvorištu. Ugleda jedna kola.

— Matt? Matt Wagoner? — začu se glas Caroline Kelland. — To ste vi?

Odmaknuo je ruku od kolta i izronio iz zaklona iza kola. Zakorači naprijed.

U trenutku kad je stupio na trag svjetlosti što je prodirala kroz vrata prasnu hitac. Došao je iza ugla dašcare što je služila kao staja.

Metak prozviždi na milimetar, dva ispred njegovog nosa. U hipu se bacio na tlo, otkotrljao i uzvratilo paljbom. Kad je dozujao i drugi metak, skoči i pognut potrči.

Dotrčao je do stražnje strane dašcare kad se čuo još samo topot konja koji se udaljavao. Ostao je još minutu na istom mjestu, ljutito gundajući, a onda zamijeni ispućane metke novima i polako krene prema kući.

Caroline više nije stajala u do-vratju, nego kraj ognjišta na kojem je krčkalo jelo što ga je skuhala čekajući Matta. Nije rekla ni riječ, samo je raširenim očima promatrala muškarca.

Matt se ogleda. Sve je izgledalo drugačije nego kad je odlazio. Bilo je oribano i očišćeno. U sredini sobe je stajao stol, a oko njega nekoliko stolaca i klupa. Uza zid je bila komoda, a pokraj vrata daska na kojoj je bilo prikucano nekoliko vješalica.

Stol je bio prekriven plavobijelim kockastim stolnjakom i prostrt za dvije osobe. U prostoriji je mirisalo na sapun i vodu. Odisalo je čisto-

ćom. I još nećim ugodnim: mirisom tećnoga jela.

— Hvala, Caroline — nježno reće Matt. — Drago mi je što ste to ura-dili za mene. I nisam dovoljna bu-dala da kaćem: Oh, to nije bilo po-trebno. Iako na takvo praktićno iz-nenadenje nisam raćunao.

Djevojćine se usne napokon laga-no pokrenu, no progovorila je tek pri trećem pokućaju.

— Oh, Matt — dahne — ja... ja s tim hicem nemam...

— Znam, prekine je nježno.

Pride joj, uhvati je za ruke i blago ih stisne. Kad je spustio pogled na djevojćino lice, u njenim još i sada raširenim očima zamijeti strah.

— Bio je to Oven Harris — promrmlijao je. — Mladić je ljubo-moran, zar ne? Bio je na našem ranću, ali vas nije zatekao kod kuće i zato je došao ovamo. Vidio vas je kako pospremate i pomislio da mu nisam oduzeo samo dolinu nego i nešto više. Ne brinite, sumnjam da bi još jednom pokućao pucati na mene.

Sagne se i iznenada poljubi dje-vojćine usne. Bio je to kratak i vrlo njećan cjelov. Na kratak mu je tre-nutak odgovorila, a onda uzmakne i ćudno ga pogleda.

Lagano je zatresao glavom i obja-snio:

— Niste se prevarili u meni, Ca-roline. Taj je poljubac samo hvala za iznenadenje što ste mi ga pripre-mili. No rado bi ih još dobio.

Nasmiješila se. Brige i sumnje br-zo nestadoše iz njećina pogleda. Po-kazala je prema vratima i rekla:

— Pobrinite se za konje. Donekle sam osposobila i jedan manji koral. Kad to završite, večera će biti po-slućena. Prćena piletina, crveni ku-pus, kolać od jabuka i kava. Poćuri-te, kauboju!

— Došao sam u prećasan kraj,

Caroline – promrmlja nježno, pa požuri van.

Kad je nedugo zatim ušao, umiven i očesljan, djevojka ga je dočekala za prostrtim stolom. Pridružila mu se pri večeri.

Jeli su šuteći, tek povremeno pogledavajući jedno drugo. Tek kada su bili pri kavi Matt upita:

– Caroline, zašto sve to?

Njezin je pogled bio izravan i iskren, a takve su bile i njezine riječi.

– Razmišljala sam o vama, Matt – tiho je počela. – Ne morate mi reći da ste vuk samotnjak, ja to znam. Znam i to da ste vi jedini čovjek u ovoj pokrajini koji će se moći oduprijeti Wego McKeenziju. A kako ćete u toj borbi, najvjerojatnije, biti usamljeni, želim vam pružiti malo topline. Za čovjeka nije dobro ako je suviše osamljen. Postaje ogorčen, hladan i pretvrd.

Nježno mu se nasmiješila, a onda malko glasnije nastavi:

– Matt, ja osjećam i drugu stranu vašega značaja. Duboko u vama skriveni su toplina, želja za mirom i čežnja za stalnim boravištem, mjestom gdje bi vam bio dom. Vi ste borac kojemu je dosta bitaka. Želite mir. No prije nego što ga ostvarite čeka vas još jedna borba. Najteža, s najvećim iskušenjem. A ja ne želim da pri tome budete sami.

– Ništa više? Caroline, moram vam nešto reći. Poslije ovoga što ćete čuti možda više nećete htjeti doći k meni. Međutim, moram vam to reći. Čim sam vas prvi put vidio, a i poslije kad sam stigao u ovu dolinu, neprekidno sam razmišljao o tome kako bi bilo kad biste vi, jednoga dana, na ovom ranču...

– Ne govorite – blagim ga glasom prekine. – Nećemo pre nagliti, zar ne? Mogli bismo se i prevariti. Što smjeramo i zamišljamo dogada se samo u pripovijestima. Nemojmo

ništa unaprijed uništiti. Pričekajmo!

Kad je Caroline otišla, Matt prione poslu. Istovario je kola i velik dio tovara prenio u kuću. Jednu od četiri prostorije u glavnoj zgradi pretvorio je u spremište i uz svjetlost koja je kroz vrata prodirala na dvorište unosio ono što mu je u kući potrebno.

Upravo je unio sanduk s konzervama i smjestio ga u spremište kad začuje topot. Hitro se uspravi, poravna kolt i onda se vrati u prvu prostoriju. Zastane, osluškujući. Pogled mu je bio uperen u ulazna vrata, ali se čuvao da ga ni tračak svjetla ne osvijetli.

Čekao je.

Jahač je pred kućom sjahao. Začula se škripa sedla i toptanje kopita. Potrajalo je još dobre pola minute dok se nije začulo zveckanje mamuza, koje se sve više približavalo. Koraci došljaka bijahu teški i polagani.

Kad se čovjek pojavio na vratima, Matt vidje da je to Wego McKeenzie.

Rančer je ostao stajati u dovratju, ostrim pogledom odmjeravajući Wagonera. Bio je gologlav i nenaoružan. Kolt je ostavio obješen o jaku sedla.

– Nisam naoružan, prijatelju – reče polagano, dubokim glasom.

Matt kratko kimne, ali ništa ne odgovori. Čekao je. A kako je već dobro upoznao McKeenzijeve narav, točno je znao što će uslijediti. Uopće nije bio iznenađen, ali je načas osjetio tjeskobu i udaranje bila u vratu. No, zabrinutosti brzo nestane. Sve mu je bilo jasno kao na dlanu i više se nije plašio.

Wego McKeenzie podigne ručeti-

nu i upre debeo kažiprst u Mat-
ta.

– Wagoner, vi ste čvrst i opasan momak. U mnogočemu ste mi dora-
sli. S koltom bi me vjerojatno pobi-
jedili. Kupili ste ovu dolinu iako ste
morali računati da ćete se zbog to-
ga sa mnom sukobiti. Kad bih nare-
dio da vas ubiju, izgubio bih na
ugledu u vlastitim očima. U doselje-
ničkom logoru sakupilo se već dva
tuceta gladnih duša, koje još nema-
ju hrabrosti da započnu s naselja-
vanjem. Međutim, ovi će se orači i
uzgajivači svinja ohrabriti kad se
uvjere da ste vi uspjeli u igri protiv
mene. Čitava će se ta gladna gomi-
la odvažiti i početi će se naseljavati.
Vi ćete tim malim ljudima uliti hra-
brost, Matt Wagoner!

Vlasnik najvećeg ranča u pokra-
jini odmjeri muškarca koji mu je
stajao sučelice pogledom koji je
odavao priznanje, pa nastavi:

– Priznajem da ste čovjek od vri-
jednosti. Međutim, za dva velika
momka ova je zemlja premalena.
Ja, doduše, imam snažne ljude i mo-
gao bih pustiti te divljake na vas, no
za mene je pitanje časti da momka
poput vas osobno sredim. Matt Wa-
goner, ja ću izbiti iz vas i posljednju
iskru samouvjerenosti i ponosa! A
kad ću s vama završiti, vi ćete se
odšuljati odavde poput isprebijano-
ga psa, s podvijenim repom!

Zakimao je glavom i s poštova-
njem prema svojem protivniku na-
stavio:

– Siguran sam da nećete izvući
kolt ako vas sada napadnem, ne-
naoružan i s golim rukama. Dobro
sam vas procijenio. Vi ste ponosan
čovjek. Borit ćete se protiv mene.
Bit će to oštra borba, ali ja sam
uvjeren da ću pobijediti. Mi ćemo
naš sukob riješiti međusobno. Vi
ste vuk koji je došao u lovno po-
dručje drugoga vuka!

Nakon tako dugog govora

McKeenzie je ubrzano dihao, da bi
naknadio dah koji je potrošio. Na-
krivio je okruglu glavu i promatrao
Wagonera. Njegove snažne ruke vi-
sile su uz tijelo, ali su mu šake bile
stisnute u pest. Naizmjenice ih je
otvarao, pa ponovo stiskao.

Nije ni pokušao nagovoriti pro-
tivnika da se preda. Već je tako do-
bro poznavao najnovijeg susjeda da
je znao da će se taj žilavi i mršavi
čovjek predati tek tada kada bude
potučen.

Matt Wagoner primjetno uzdah-
ne. Nije se plašio i bio je siguran u
svoju snagu. Znao je koliko vrijedi.
Međutim, rado bi izbjegao tu borbu.
Bio je svjestan da će ta borba biti
najgora i najteža od svih koje je do-
živio i proživio u svom životu. No
isto je tako znao da ne postoji dru-
ga mogućnost nego da je prihva-
ti.

Skinuo je opasač s koltom i kroz
otvorena vrata bacio u drugu pro-
storiju. Onda pogleda protivnika.

Wego McKeenzie se cerekao, a
onda je brzo i lako poput perca ot-
klizao prostorijom. Ni traga teškim
i lijenim pokretima! Bio je to potpu-
no drugačiji čovjek, hitar i neuhvat-
ljiv.

Matt se nogom odgurne od zida
iza svojih leđa, pa se baci prema
protivniku. Nestadoše sve misli o
čuvanju tijela i o sigurnosti. Njime
ovlada ledena i bjesomučna volja.
Došao je u tu zemlju da bi sebi stvo-
rio dom, da napokon na jednom
mjestu pusti korijenje i da započne
potpuno novim, drugačijim živo-
tom.

Sada se borio za taj cilj i za
ostvarenje svojih želja. A pravo je
svakoga čovjeka da se za takvo što
bori svim srcem i svim snagama.

Caroline Kelland se trgla iz raz-
mišljanja kad se iznenada pred nje-

nim kolima ispriječio jedan konjanik. U svjetlosti zvijezda odmah je prepoznala jahača.

Oven Harris je dojahao tik do kola i promuklim glasom rekao:

– Halo, Caroline! Nisam te našao na ranču, pa sam pošao za tobom u potragu. Zar si bila u Matta Wagonera?

Pri posljednjoj rečenici mladićev je glas zadrhtao, ali od bojažljivosti. I u sedlu je sjedio nemirno, neprekidno se vrpoleći.

Djevojka je sjedila ukočena, nekoliko trenutaka šuteći, a onda duboko uzdahne i ogorčeno odgovori:

– Bio si mi drag, Oven... tako drag kao što bi mi bio rođeni brat. Međutim, sada te prezirem. Ti nemaš ni ma kakvo pravo na mene. Uvijek sam ti govorila da te nikada neću moći zavoljeti. Isto tako sam ti kazivala da smo neovisni jedno o drugome i da možemo činiti što nas je volja. Nemaš ni najmanjeg prava da budeš ljubomoran, a kad tamo zamalo si postao ubojica! – Odmjerila je uznemirenog mladića, pa s prijezirom u glasu nastavila: – Budalo! Velika je razlika između tebe i pravoga muškarca, kakvoga zamišljam u svojim mislima. Šuljaš se poput propalice i kukavički iz zasjede pucaš na čovjeka koji je u svakom pogledu tri koplja ispred tebe. Gdje ti je čast? Kakav si ti to čovjek? Što Matt Wagoner ima s tim što ja tebe ne mogu voljeti? Oh, Oven, ja ne mogu žaliti ni štakore, ni zmiје, ni kojote, kao ni neke mrtve momke! Između nas dvoje sve je završeno! Makni mi se s puta!

Zamahnula je bičem i potjerala zapregu.

Oven Harris je naumio slijediti djevojku, ali nakon nekoliko koraka zaustavi konja i rukom se grčevito uhvati za jabuku sedla. Pognuo

se prema naprijed i promuklo zastenjao.

Nekoliko dugih minuta sjedio je nepomičan, mučeći se optužbama koje su mu upućene i djevočinim prijezirom. Osjećao je bol zbog povrijeđenog ponosa, osjećao se uprljanim i obeščašćenim. Razmišljao je o tome kako je uvijek želio biti ponosan i samouvjeren čovjek, pun samopoštovanja i dobrih načela, a sada* je nepromišljenim hicem iz zasjede mnogo naškodio svom samopoštovanju.

Znao je da će u budućnosti biti bolestan od stida i samopreziranja. Nije mogao shvatiti da je zbog ljubomore mogao postati tako slijep i neuračunljiv da počini takvu nepodopštinu. Bio je kao izbezumljen. Tada se sjeti gotovo prazne boce u svojoj bisagi. Da, prije nepuna sata bio je pijan. Vjerojatno zato nije pogodio Wagonera. Bila je to sreća u nesreći. Ipak je duboko utonuo u zlo.

Oh, koliko je u Carolininom glasu bilo prijezira!

Uzdahnua je, okrenuo konja i pojahao u smjeru ranča Matta Wagonera.

Strahovita borba, krcata preokretima, polako se bližila kraju.

McKeenzie ponovo skoči na protivnika. Wagoner ga opet udari pesnicom u bradu. Ljudeskara zatetura natraške, a njegov protivnik krene za njim, udarajući ga teškim udarcima i tjerajući prema vratima.

McKeenzie zapne na prag i poleđuše izleti kroz vrata. Vani se otokotrlja i pri tome bolno zajaukne. Bio je potučen i duboko u podsvijesti bio je toga svjestan.

Wagoner mu pride, jedva podižući noge. Zastane pred njim i teško dišući prodašće:

– Odlazi odavde, McKeenzie! Odlazi, da te ne moram ubiti. Hajd', odlazi!

Vlasnik Stremena je i dalje ležao nepomičan, ali je čuo protivnikove riječi. Ponovo je jauknuo. Onda se prevrne na koljena i ruke, a zatim uspravi. Stane, snagom voije održavajući ravnotežu.

– Hajd', nastavi! – soptao je Matt i ponovo stegnuo krvavu ruku u pest. – Pridi samo, gospodine McKeenzie! Ja mogu nastaviti ako ti nije dosta!

Međutim, gorostasni rančer promrmlja, lagano kimajući glavom:

– Ne mogu te pobijediti.

Stenjao je i glas mu pomalo prijede u jecaj. Onda se umorno okrene, s mukom učini nekoliko koraka i otetura prema svom pastuhu. Našao je oslonac tako da je rukom prihvatio jabuku sedla. Neko je vrijeme stajao i skupljao snagu, a zatim podigne nogu i s mukom je gurne u stremen. Ponovo se umiri, kako bi sakupio novu snagu.

Wagoner se približio kad se njegov protivnik pokušao podići u sedlo. No McKeenzieju to ne bi uspjelo, da mu Matt nije pomogao. Uhvatio ga i podigao.

Rančer se odmah presamitio u sedlu. Wagoner odveže uzde od grede o koju je konj bio vezan i promrmlja:

– Nikada se više ~~nemoj~~ pojaviti u mojoj dolini, McKeenzie. Ni ti ni tvoji momci nemate ovdje što tražiti!

Izgovorivši to teškom mukom, Wagoner se okrene i otetura u kuću.

Wego McKeenzie još jednom bolno jaukne, a onda se konj pokrene kao da je znao da njegov vlasnik ovdje nema više što tražiti.

Iza ugla zgrade izroni čovjek i prišulja se ulaznim vratima. Bio je

to Oven Harris koji je kroz prozor promatrao završnicu borbe između dvojice rančera. Vidio je kako se sada Matt Wagoner polagano ruši na pod po srijedi prostorije.

Ude i klekne kraj njega, pa ga okrene na leđa. Wagoner je zacijelo bio u nesvjesti, jer se jedva pomaкао. Oven hitro ustane i ode u susjednu prostoriju, u kojoj je gorjela svjetiljka.

Pronade lavor za pranje, gunjeve, bocu viskija i ostalo što mu bijaše potrebno, pa se vrati u prednju sobu i prione poslu. Pripremi ležaj, dovuče Matta na njega, a onda ga svuče. Zatim donese vodu i cijeloga ga opere. Tada ga natrlja viskijem i počne masirati.

Oštar alkohol palio je poput paklenske vatre i prouzročio silnu bol na ozlijeđenim mjestima. Od toga se Matt osvijestio i učinio nekoliko slabašnih pokušaja da se obrani, no snažni ga Oven pritisne natrag na ležaj i reče:

– Možeš me poslije kažniti što sam iz zasjede pucao na tebe, ali sada ti moram pomoći. Vatra koja te pali posljedica je viskija kojim sam te natrljao. Sada ću ti izmasirati zgrčeno tijelo. Sutra će ti biti još gore.

Baveći se prebijenim čovjekom, mladić se poluglasno ispovijedao:

– Oh, kakva sam bio budala! Ti si bolji čovjek od nas obojice. Borio si se s tim čudovištem iako si mogao uzeti i kolt u ruku. Matt Wagoner, dosad sam bio samo ludi mladić, no sada znam kakva je razlika između nadobudnoga mladića i pravoga muškarca.

Matt nešto prostenje, ali se nije moglo razumjeti što. Zatim se ponovo onesvijesti.

Oven Harris se brinuo oko njega kao da mu je najbolji prijatelj. I tada se zbilo nešto neočekivano. Odjednom više nije bio ljubomoran!

Niti je mrzio toga čovjeka. Naprotiv, u njemu se probudilo divljenje prema tom muškarcu i strahopoštovanje. Sada je mogao razumjeti zašto se Caroline Kelland, koju je smatrao najboljom i najvrednijom djevojkom na svijetu, zaljubila u tog muškarca.

Svojom pobjedom Matt Wagoner nije pobijedio samo Wegu McKeenzieja. On je istodobno pokazao Ovenu Harrisu kako se pravi čovjek bori za pravu stvar i kako se pri tome ponaša.

Oven se stidio. I zato je želio izravnati svoje dugove.

VI

Wego McKeenzie se srušio s konja i satima ostao ležati bez svijesti. Tek se u jutarnjem sivilu, kad se nad pašnjake spustila maglica, mogao uspraviti i ponovo uspeti u sedlo. Bio je svjestan da mu je nekoliko rebra slomljeno. I kost lijeve pennisice bijaše mu slomljena, a na licu je imao nekoliko dubokih krvavih brazdi koje mora liječnik sašiti.

Put do njegovoga ranča bio bi predugačak, jer je pri svakom vrančevom koraku osjećao nepodnošljivu bol. Osim toga, morao je do liječnika. Zato potjera konja prema gradu.

U Rimson je ujahao u ranu zoru, poderan, pokriven osušenom krvlju i izranjenog tijela. Dojahao je pred hotel i tu teškom mukom, jecajući, kliznuo iz sedla. Rukom obuhvati bolna rebra i posrne prema stubama što su vodile na trijem. Teturajući i skvrčen uspne se do ulaznih vrata i jedva ih otvori.

Lou Hardin je stajala iza stola prijavnice. Kad ga je ugledala, prestrašeno se trgnula, ali je brzo ovladala sobom i prodorno se zagledala u muškarca koji joj je polagano prilazio. Ugledavši ga izbliza, Lou se

prestravi. Strah u njoj još više poraste kad je shvatila da se morao boriti sa Wagonerom.

— No, ponosni čovječe — upitala je dubokim glasom — tko te tako strašno premlatio? Možda si upao u stampedo.

Buljio je u nju kroz otečene vjede, lagano se zanošeći kao da je pijan i rukom stiskao rebra.

— Daj mi ključeve, Lou! — ljutito protisne. — I odmah pozovi liječnika.

Vlasnik Stremena imao je u hotelu stalno unajmljenu sobu, koju je koristio i kao ured dok je boravio u gradu.

— Da, borio sam se s Wagonerom — počne polako objašnjavati — Nisam ga pobijedio. On je prvi čovjek kojega nisam mogao dotući! Međutim, nemoj se prerano veseliti, draga moja. Rastrgat ću ga i narediti da mu ogule kožu. Pošalji glasnika na moj ranč, da dovede pred radnika.

Pošao je prema stubištu, ali je zastao kad je Lou upitala:

— Što će se dogoditi ako ne uradim što ste mi naredili, gospodine McKeenzie?

Ukočio se, a onda se okrene i pruži prema ženi riku u kojoj je držao ključ.

— U ovome gradu i u ovoj zemlji još sam ja gospodar! — Govorio je s velikim naporom. — Još sve pripada meni. I ti! Samo što ti to možda ne znaš, ili u to ne želiš vjerovati.

Silnim naporom, sopćući, krene stubama na kat. Tu susretne dva neznanca.

Sam Logan i Chip Dunn sada su izgledali potpuno drugačije nego onda kad ih je Wagoner prvi put ugledao na svojoj zemlji. Bili su dobro ispavani, obrijani i u novim odjelima. I ponovo strahovito glad-

ni, iako su sinoć pojeli nevjerojatne količine hrane.

Zastali su i zagledali se u premlaćenog čovjeka koji je teturao prema njima.

Kako su u međuvremenu bili lutali gradom i u salunu i na ulici čuli raznorazne razgovore, bili su prilično upućeni u to kakve su prilike u ovom okrugu. Zato su odmah shvatili da ovaj pretučeni orijaš može biti samo Wego McKeenzie.

Nehotice su se osmjehnuli. Ljudeska je izgledala jadno, a osim toga nisu podnosili ljude kakav je najmoćniji rančer ovoga kraja. Iako su mu vjede bile otečene, McKeenzie je primijetio da mu se podsmjehuju, pa ljutito zareži:

— Čuvajte se, proklete skitnice! Nećete mi se dugo cerekati. Nitko u ovome gradu neće!

Okrene se i pride vratima svoje sobe. No kada je htio gurnuti ljuč u ključanicu, on ispadne iz njegovih natečenih i izranjenih prsta.

Bijesan, sočno prekune, pa se okrene prema Loganu i Dunnu.

— Jedan od vas neka podigne ključ i otključa mi vrata! — naredi režeći. — Brzo!

Sam i Chip se nisu ni pomakli. Promatrali su ljudeskaru, a onda Logan upita:

— Gospodine, da li ste vi možda Wego McKeenzie?

— Taj sam, budale! A ja nikada ne ponavljam jednom izrečenu zapovijed. Jeste li razumjeli?

— Vidim da ste ogorčeni — cerekao se Logan. — No mi smo gospoda koja ne dopuštaju da im se zapovijeda. Zar ne, Chip?

— Baš tako — jogunasto će mlađić, pa nastavi: — Sam, o tome smo momku jučer koješta čuli, zar ne?

Okrenuo se od rančera i krenuo niz stube. Logan ga je slijedio.

McKeenzie poviče za njima:

— Bit će zlo po vas! Bit će strahovito zlo...

Sagnuo se po ključ i naposljetku teškom mukom otključao vrata. Jedva je stigao do kreveta.

U to su vrijeme ortaci stajali pred Lou Hardin.

Vlasnica hotela bijaše čula njihov razgovor sa McKeenziejem.

— Gospodo, on vam to neće zaboraviti. Najprije ga je Wagoner tako strahovito pretukao, a sada mu se vi niste obratili sa dužnim poštovanjem. Da sam na vašem mjestu, najvećom bih brzinom napustila Rimson.

— Jučer smo toliko toga čuli o njemu da mu nismo željeli pomoći — promrmlja Chip.

— A čuli smo na kakav se način Matt Wagoner domogao doline — s osmijehom na licu doda Logan. — I to nam se svidjelo, gospodo. Znate, mi smo zbog mnogo čega Wagone-rovi dužnici. Ponijeli smo se prema njemu kao ogavne propalice, a on je prema nama bio dobar i susretljiv. Sada, kad smo se dobro najeli, postalo nam je to jasno.

— Tada mu pomognite. Potrebni su mu prijatelji.

— Već smo na putu prema njegovoj dolini, gospodo. Koliko smo vam dužni?

— Ako ćete jahati za Matta, u mom hotelu i restoranu za vas je sve besplatno — srdačno odgovori Lou Hardin.

I tako su se skitnice koje su prije dva dana malone postale razbojnici i pljačkaši našle na putu prema dolini Bistra voda.

Dok su poštanskom cestom jahali pored logora doseljenika, Chip iznenada zauzda konja i reče Loganu:

— Pričekaj me, Sam. Odmah ću se vratiti.

Skrenuo je s ceste i pojahao prema logoru.

Tamo je jedna djevojka sišla s kola i krenula prema potoku sa po jednim vedrom u svakoj ruci. Ugleđavši konjanike, zastala je na obali i nepomično se zagledala u jahače.

Djevojka je bila mršava, plavooka i svijetlokosa.

Logan je vidio kako Chip pred djevojkom skače s konja i srdačno je pozdravlja. Razgovor između dvoje mladih potrajao je tek koju minutu kad se iza kola pojavio neki doseljenik. Zagledao se prema mladome paru i ostrim glasom doviknuo:

– Ellen, što taj mladić želi od tebe?

Prije nego što je muškarac mogao stići do njih, Chip se ponovo vinu u sedlo i pojaše prema Loganu.

– Što je to bilo, Chip? – upita nakon nekog vremena Sam.

– Upoznao sam tu djevojku u Laramieju. Zove se Ellen Scott. Ima dva brata. Susreo sam je kod potoka, izvan grada, baš kao i ovdje. Oni su se u Laramieju odmarali nekoliko dana. Tada smo na potoku bili sami. Posjetio sam je i slijedećeg dana, izvan njihovog logora. Sada su ovdje. Maločas sam joj se ispričao što me je u Laramieju uzalud čekala i objasnio da smo nas dvojica morala hitro iz grada.

Mladić se okrene prema starijem drugu i s uvjerenjem u glasu nastavi:

– Sam, djevojka mi se sviđa. Volim je, a i ona mene. Rekao sam joj da ću se uposliti na ranču Bistra voda kao gonič stoke i da ćemo se uskoro ponovo vidjeti. Bila je silno radosna. Oh, Sam, kako se sve u životu brzo mijenja! Tako sam sretan što nismo postali razbojnici i što nas je Matt Wagoner spriječio da

postanemo prijestupnici. Sada mogu ostati u ovom kraju, mogu raditi i mogu potražiti sreću uz Ellen. Ona je dobra djevojka, a meni je potrebna podrška nekoga tko mi vjeruje. Cijelog sam života bio sam.

– Nisi. Ja sam ti prijatelj, a vjerojatno ćeš dobiti i dobru ženu – odgovori Sam, pa brže potjera konja.

Stigli su do zdanja na Wagonerovom ranču u vrijeme kad se sunce podiglo visoko iznad bregova. Medutim, nisu došli prvi. U dvorištu je stajalo nekoliko kola. Stolar i njegova dva pomoćnika već su marljivo radili. Bila su tu i kola s krmičvom, a dvojica su ih na brzinu istovarivala.

Oven Harris pride novopridošli-ma, otirući znoj sa čela. On se već dobrobrano naradio.

– Vas ne poznajem – reče nepovjerljivo.

Sam Logan lagano kimne.

– Wagoner nas poznaje. Želimo ga pitati bi li nas uposlio. Mi smo, naime, njegovi veliki dužnici.

– I vi? – začudi se Oven. Tada pokaže prema kući i nastavi: – Udite. Matt upravo pokušava vidjeti hoće li njegov želudac podnijeti zajutrak. Zna, tukao se s McKeenzijem. I premlatio ga je. Ja sam vidio završnicu borbe.

– Vidiš, Chip – reče Logan – Matt je istukao onu ljudeškaru. E, imat ćemo hrabroga gazdu! Nama se više ništa ne može dogoditi.

Ortaci su se pogledali i osmjehnuli jedan drugome. Onda sjašu i krenu u kuću.

Wagoner je sjedio za novim stolom, što su ga stolari dovezli iz grada. Iako mu je lice bilo izudarano a jedno oko potpuno zaklopljeno, nije djelovao sumorno ni ogorčeno.

Čim je ugledao posjetitelje, pokušao se osmjehnuti. Onda reče.

– Čujte, vucibatine, ako vam je slučajno opet potreban novac, tu ga nećete naći.

Logan i Dunn, ozbiljnih lica, odlučno zanijeću glavama. Sam reče:

– Gospodine, vi ste se prema nama lijepo ponijeli. To smo shvatili tek nakon toga što smo se dobro najeli i naspavali, okupali i obrijali. Ponijeli ste se doista gospodski. Došli smo zato što smo novac koji ste nam dali shvatili kao posudbu pa želimo dug odraditi. U Rimsonu smo vidjeli oglas kojim tražite gonice. Možda biste htjeli pokušati s nama? – Pogledao je prema Donnu, a onda se opet okrene Wagoneru i nastavi: – I za Chipa bi to bilo dobro. Momak umije dobro raditi. Osim toga, u ovdašnjem je logoru doseljenika i njegova djevojka, s kojom je bio izgubio vezu pošto je morao onako brzo odmagliti iz Laramieja. A ja nisam samo prilično dobar stočar, nego i vrstan kuhar, gospodine. Na ovom će se ranču uskoro okupiti brojni kauboji, pa bi, ta da...

– Imat ćemo velikih neprilika s momcima ranča Stremen – prekine ga Matt.

Prijatelji kimnu, pa jednoglasno odgovore:

– Znamo.

– Ako je tako, uposlit ću vas. Uredite prostoriju za ljude, pa se i vi smjestite. Stolari već popravljaju krovove, a pobrinut će se i za namještaj. Sutra zorom uredite koral. Za nekoliko dana poći ćemo i kupiti negdje goveda... ako nam u međuvremenu McKeenzie i njegovi momci ne budu smetali.

– Dobro, gazda – opet jednoglasno progovore Sam i Chip, pa se okrenu i izidu iz kuće.

Prošlo je tjedan dana. Novi ranč je doveden u red. Obrtnici su završili posao. Sve je bilo uređeno.

Iako je po cijeli dan naporno radio, Chip je svaku večer jahao na sastanak s Ellen i vraćao se kući oko ponoći. Wagoner mu je to dopustio, jer je opazio da se mladić promijenio nabolje. Pogled mu više nije bio prkosan ni neprijateljski. Često se smijao a znao bi i zapjevati dok je radio. Kojiput bi pak zapao u duboke misli. Ukratko, doseljenička je djevojka vrlo povoljno djelovala na mladića. Bio je na najboljem putu da postane uravnotežen i dobar čovjek.

Sa svakog izleta Chip bi donosio svježije vijesti. On je bio jedini čovjek na ranču koji je dolazio u dodir sa svijetom izvan Bistre vode.

I u gradu i u pokrajini zbile su se velike novosti. Pripremali su se izbori za šerifa. Sve je trebalo biti organizirano do 1. kolovoza, dakle za četrnaest dana, kada će izbori biti provedeni. U međuvremenu je Rimson dobio gradsko vijeće, a izabran je i sudac. No, sve te važne ličnosti bijahu prijatelji Wege McKeenzieja, ili ljudi koji o njemu ovise.

Kad je Wagoner to saznao, znalački se nasmijao i rekao:

– To nije nimalo važno. Sve ovisi o doseljenicima. Samo će oni odlučiti.

– Da – suglasio se Chip, pa zamišljeno nastavio: – Već ih se mnogo okupilo u doseljeničkom logoru i osjećaju se dovoljno jakim. Njihov je vođa Jeff Letmate, čovjek čvrste ruke. Oni će brzo napustiti logor i zaposjesti slobodne pašnjake. Ako žele zimu dočekati pod čvrstim krovom, moraju uskoro početi s naseljavanjem.

Mladić pogleda Wagonera i zabrinuto nastavi:

– Kad iskolčaju zemlju, početi će rat. McKeenzie će dotle brojčano ojačati svoje ljude, pa će potjerati doseljenike s livada prije nego što se stignu čvrsto smjestiti.

– Možda će to uraditi – kimne Matt, razmišljajući – no ja mislim da će se najprije pobrinuti za mene. Mora me uništiti prije nego što šerif bude izabran. I kad bi budući šerif bio njegov prijatelj, on ne bi smio samo promatrati što se zbiva. Morao bi uredovati. I tako će se sve svesti na to da ću morati McKeenzieja zadržati koltom.

– Zašto su doseljenici tako važni? – iznenada upita Chip.

– Odgovor je vrlo jednostavan. Danas Rimson živi u McKeenziejevoj sjeni, u strahu i poslušnosti prema njemu. Međutim, gradić se može razviti u grad i procvasti samo onda kad bude naseljena cijela pokrajina. Tada će doći do blagostanja. Gradani i Gradsko vijeće odjednom će spoznati da ne mogu živjeti samo od jednoga ranča, ma kako velik bio. I kad će se uvjeriti da McKeenzie ne može protjerati doseljenike, gradani će im pomoći. Ako McKeenzie dotad već ne bude mrtav.

Posljednju je rečenicu izrekao s gorčinom. Znali su što misli: da se još jednom mora boriti s vlasnikom ranča Stremen.

Najveći dio proteklog tjedna Wego McKeenzie je proveo na svom ranču. Sjedio je i satima razmišljao na trijemu glavne zgrade. Dopustio je da mu smetaju samo onda kad bi njegov predradnik Burt Lorimer želio uposliti novog revolveraša. Tada bi osobno provjerio čovjeka. Neke je otpremio, neke zadržao. Ovi posljednji su bili vrlo opasni i zli. Tražio je samo takve momke. Bili su mu potrebni bezobzirni ljudi, koji će za revolverašku plaću uraditi sve što se od njih zahtijeva.

Toga se dana vratio revolveraš kojega je rančer bio poslao u Lara-

mie. Sada je upravo ujahao u dvorište.

Loke Duff, malen, gibak i opasan čovjek, bio je četrdesetogodišnjak. Za revolveraša je to duboka starost.

Duff je dojahao do trijema i sjahao. Odmah je zamijetio tragove teške tučnjave na rančеровом licu, ali se ponašao kao da to ne primjećuje. Naslonio se na ogradu trijema i čekao. Njegovo oštro lice nalik grabežljivcu nije odavalo što misli ni što osjeća.

McKeenzie ga pogleda s izrazom gorčine na licu i upita:

– No, što si saznao o Mattu Wagoneru? Je li takav revolveraš kakav je bio Jim Ticker? Traži li i njega zakon?

Duffove se tanke usnice jedva primjetno stisnu, no kad je progovorio njegove su riječi bile vrlo precizne.

– Odjahao sam u Laramie. Tamo ga poznaju. Nije tome dugo kako je stigao u tvrđavu s manjom svotom novca. Tamo se upustio u vrlo ostru partiju pokera u salunu »Starlight«. Na kraju ostadoše za stolom samo on i vlasnik saluna. Kartali su tri dana i četiri noći. Nakon toga Wagoner je imao u džepu četrdeset tisuća dolara, a pripao mu je i »Starlight«. Dao je salun i zakup i napustio Laramie. Nisam bio ništa drugo saznao o njemu, a onda mi se nasmiješila sreća. U tvrđavu je stigla karavana iz Kansas Cityja. U njoj je bilo i nekoliko Teksašana. Od njih sam saznao mnogo više o Wagoneru. Gazda, to je tigar! Godine 1868. Wagoner je bio vođa goniča Jessea Chisholma, prvog čovjeka koji je gonio dugorogu stoku iz Teksasa za Dodge City. Osim toga bijaše vojni izvidnik, vođa karavana na putu Santa Fe, gonič goveda, pomoćnik saveznog šerifa i čovjek koji se brinuo za red pri izgradnji že-

ljezničkih pruga... Za građanskog rata bio je najmlađi kapetan, a zbog velike hrabrosti unapređivan je preko reda. U dvobojima je ubio nekoliko vrlo opasnih momaka, takvih kakav je bio Tucker. Gazda, Matt Wagoner je opasan isto toliko koliko i zapaljena dinamična patrola!

– Dakle, zakon ga ne progoni – razočarano promrmlja McKeenzie, pa dodaje: – O, znam ja kako je opasan! – Kimne revolverašu. – Dobro, Loke.

Kad se revolveraš udaljio, rančer nastavi razmišljati. Tako je sjedio i kad je u dvorište ranča ujahao drugi jahač. Bio je to poluindijanac, odjeven u vrlo šarenu odjeću.

– Gazda – izvijesti rančera – on je odjahao prema istoku, zajedno s Ovenom Harrisom i svoja dva pomoćnika. Slijedio sam ih do bregova. Namjeravaju preko njih, da bi s druge strane kupili goveda i dočitali ih u dolinu.

Wego McKeenzie se nasmijulji. Živne. Kao da mu se vratilo dobro raspoloženje. Udari se rukama po butinama i glasno dozove predradnika.

VII

Caroline Kelland isprati ljude s ranča Bistra voda i poželi im sreću i sretan povratak. Onda se spremi, uzjaše konja i krene prema svom malom ranču.

Vrijeme joj je polako protjecalo. Još se nikad nije osjećala tako usamljenom i napuštenom. Misli su joj se neprekidno vraćale Mattu, Ovenu, Samu i Chipu. Bila je preplašena, zabrinuta i premrla zbog neizvjesnosti.

Znala je što je brine i gdje je izvor strahu i neugodi. Ranč Bistra voda je pust, bez zaštite! To je posrijedi! Matt se nadao da McKeenzie neće

dirati nezaštićen ranč, ali mu i nije preostalo drugo nego da se nada.

Caroline nije mogla odagnati zle slutnje, pa je poslije objeda ponovo osedlala konja i krenula prema dolini. Kad je stigla do Mattova ranča, bila je već mrkla noć.

Na klupi pred kućom netko je sjedio. Duboki ženski glas upita:

– Caroline Kelland?

Djevojka prepozna glas Lou Hardin. Sjaše, ostavi konja, pa krene prema klupi. Lou ustane. Pri svjetlosti zvijezda Caroline je vidjela da je ženino lice ozbiljno i odlučno.

Djevojka i žena dobro su se poznavale. Caroline je voljela Lou, nimalo ne mareći za prošlost vlasnice hotela.

– Lou – promrmlja djevojka, glasom koji izrazi svu brigu i nemir – zašto si došla ovamo?

– Ja volim Matta – odgovori žena. Kad je opazila da se djevojka trgnula i ustuknula, brzo je uhvati za ruku i nastavi: – Da, volim ga. Prijatelj sam mu. Dogodilo se to u hipu, ali posrijedi je čisto prijateljstvo. I pristojno, Caroline. Ništa drugo!

– Poznajete se otprije?

– Ne. Vidjela sam ga prvi put, no odmah sam ga poželjela, jer je on sušta suprotnost Wegu. Caroline, ako se ikad zaljubiš u Matta, ne brini za mene. Ja sam njemu samo prijateljica, a to znači da mu želim pomoći. Dobar čovjek mora pobijediti! Samo to želim, ništa više! Ja jednostavno ne mogu dopustiti da jedan od rijetkih pristojnih i poštenih muškaraca, džentlmen, borac s načelima bude poražen. Zato sam ovdje.

– Matt nije ovdje – prošapće Caroline.

– Znam.

Lou se umirujuće nasmiješi djevojci, a onda nagne glavu i počne osluškivati. Zatim položi ruke na

Carolinina ramena. Bila je viša od djevojke i gledala je naniže, prema njoj, kad je rekla:

– Caroline, uskoro će ovamo dojahati čopor zlih momaka. Namjeravaju do temelja razrušiti ranč. Wego je saznao da je Matt zajedno s ostalima odjahao na istok po goveda. Burt Lorimer je popodne dojahao u Rimson zajedno s još nekoliko McKeenziejevih momaka. Otišli su u salun i počeli piti. Jedan od redara u salunu čuo je o čemu su razgovarali. On mi je prijatelj. Već sam mu prije nekoliko dana rekla da me zanima sve što je u vezi s McKeenziejem i ovdašnjim prilikama. Momak se iskrao iz saluna i došao u hotel. Obavijestio me da Lorimer želi napiti svoje ljude kako bi bez ikakve grižnje savjesti obavili taj ružan posao. Iz razgovora tih momaka moj je prijatelj razaznao da će oni napustiti grad kad zanoća. Krenut će ovamo i tu...

Ušuti i oslušne.

Obje su žene vrlo dobro čule topot konjskih kopita u daljini. Jahači su tjerali životinje u oštar galop.

– Dolaze – protisne Lou promuklo. – Odvedi konja u koral, Caroline. Vidjet ćemo hoće li se ti divljaci odvažiti da provedu što im je naređeno ako ovdje nađu dvije žene. Ne mogu nas naprosto ubiti. Ni najveća se bitanga ne bi na to odlučila.

Požurila je u kuću, a Caroline je dohvatila uzde i pvela konja u koral. Kad je malo zatim trčala prema kući, neki od prozora već su bili osvijetljeni. Vrata su bila otvorena i kroz njih je u dvorište prodirao širok trag svjetla. Lou je u međuvremenu prostrla stol i stavila na njega lonac s kavom. Nasmiješila se djevojci i ohrabrujućim glasom rekla:

– Sjedi, Caroline! Vladat ćemo se

kao da sjedimo za večerom. Znaš li ima li gdje kakve hrane?

Djevojka požuri prema zidnom ormaru, izvadi dvopek, dimljeno meso i zdjelicu s masti, pa sve to donese na stol.

Topot je već bio nadomak kući, a malo zatim četa ujaši u dvorište. Konji su tapkali i rzali. Čuo se zvuk ostruga, a malo zatim se u dovratju pojavi Burt Lorimer, s koltom u ruci. Iza njega su stajala dvojica, također s koltovima napetih kokota u rukama.

Ljudi su se zabezegnuli. Oči su im se raširile od zaprepaštenja, a Larimerova su se usta načas razjapila. No u slijedećem je trenutku već ljutito zatresao glavom i počeo mrmljati.

Vrati kolt u korice, ude, pa upita:

– Što to znači, cijenjene dame?

Lou ga pogleda u oči i odvratila protupitanjem:

– To ja vas želim pitati, Larimer!

McKeenziejev je predradnik naočigled postao nesiguran. Skinuo je šešir i počeo ga okretati velikim rukama. Grubo mu je lice potamnijelo.

Burt Lorimer bijaše tvrd, osoran i naprasit čovjek. Pravi predvodnik za ljude kakvi su McKeenziejevi, ali i za vođu revolveraša. Nikad ne bi razmišljao o zadatku kojega bi dobio. Jednostavno bi ga obavio, ne razmisliši čini li dobro ili zlo. Za Wegu McKeenzieja Burt bi ubijao, kao i činio zlo. Sve što bi mu gazda naredio. Taj je čovjek imao čudan pojam o privrženosti. Bio je samo poslušno oruđe u tuđim rukama.

Medutim, u jednom slučaju Burt Lorimer nije bio ravnodušan nego ukočen i nespretn: pred ženama bi ga obuzeo neobjašnjiv strah. One su za njega bila nepovrediva bića. Duboko negdje u njemu tinjalo je

veliko poštovanje prema svemu što nosi suknju. Da su tu za stolom sjedili muškarci, Larimer bi ih jednostavno zgnječio, poput hruštava, kad bi ga zasmetali u njegovim namjerama i planovima. Međutim, tu nisu bili muškarci nego žene.

Nezadovoljno je dahtao. Okolnosti mu se nisu svidale. U sebi se borio. Nije smjelo, uopće doći u pitanje da ne izvrši ono što mu je McKeenzie naredio, no gazda mu je rekao i to kako ne želi nikakvih svjedoka o tom pohodu. Za Larimera je to značilo da svaka osoba koja bi mogla postati svjedokom mora zauvijek nestati s lica zemlje.

Podigao je ruku i prešao njome preko pocrvenjelog lica. Tada odlučio da ženama ništa ne učini, pa s mukom progovori:

– Morate napustiti ranč. Žao mi je, ali bit će po vas bolje da odete. Moji će ljudi dovesti vaše konje pred kuću.

Dok se okretao prema momcima koji su stajali iza njega, Lou Hardin progovori. Njezin glas ukoči predradnika usred pokreta.

– Lorimer, pouzdano znam što smjerate. Želite uništiti ovaj ranč, tako da Wagoner nađe samo zgarište kad se sa govedima vrati ova-mo. Možda ćete pokušati i oteti stado. Wego želi uništiti Wagonera zato da bi ljudima u pokrajini pokazao koliko je jak i surov. Međutim, Burt, ništa od toga nećete uraditi! Mi nećemo svojevoljno napustiti ranč! Morat ćete nas silom staviti na konje, ali i čvrsto zavezati.

Odmjerila je zbunjenoga muškarca, koji je i dalje vrtio šešir, i odlučno nastavila:

– Uradite to, a mi ćemo poslije po cijeloj pokrajini razglasiti da ste vi počeli. Da ste prekinuli mir i uveli nasilje. Zato je pametnije, Lorimer, da ponovo uzjašete i što brže sa svojim ljudima napustite ranč. I

obavijestite gazdu da ovdje stražare dvije žene koje će uzbuniti cijelu pokrajinu ako im se bilo što dogodi! Hajde, odlazite, Larimer! Zajedno sa svojom hordom!

McKeenziejev predradnik nije poslušao. Zlovoljno je potresao glavom i tvrdoglavo ustrajao pri svojem zadatku.

– Dobio sam točna naređenja. Ranč Stremen će samo onda ostati velik i zadržati moć koju ima u pokrajini ako se gospodin McKeenzie može u mene pouzdati. Ja ga neću razočarati! Njegov sam predradnik, moram mu biti privržen i dugujem mu vjernost. Poslije njega ja sam najvažniji čovjek u ovoj zemlji. A ja sam vjeran onome tko me uposlio!

– Vjerni ste lopovu koji je nasiljem i strahom stekao bogatstvo što ga po svaku cijenu želi zadržati!

– Ja sam predradnik Wege McKeenzieja! – uporno će Larimer. – On je moj poslodavac, a ja sam mu obećao da ću biti odan. On zna da se u mene može pouzdati.

Larimerove su riječi bile odlučne i oštre. No ni Lou nije bila nimalo blaža kad je skočila i odgovorila sa žestinom:

– Budalo! Jednoga ćete dana zajedno sa svojim gazdom otputovati u smrt!

– Možda će se to dogoditi, jer gazda ima moje obećanje na vjernost!

Pogleda Carolinu, koja je cijelo vrijeme sjedila za stolom nepomična i šutljiva, pa promrmlja:

– Žao mi je što je tako...

Zatim se okrene i vikne u dvorište:

– Počnimo, momci!

S Lorimerom su dojahala još osmorica. Dvojica od njih sada uđu. Jedan se naceri i upita:

– Što ćemo s tim zgodnim mačkicama? Mogli bismo s njima po-

četi. Čuo sam da je Lou nekoć bila vrlo prijazna prema zgodnim muškarcima. A ova druga vila oduvijek mi se...

Nije stigao dovršiti rečenicu, jer je Larimer u nekoliko dugačkih koraka stigao do njega i zabio mu svoju veliku, tvrdu šaku posred lica. Zatim je zgrabio momka i jednim ga snažnim trzajem izbacio kroz vrata.

– Neka ude drugi, koji će se pristojnije vladati prema damama! – ljutito vikne.

Naslonio se na zid pored vrata i pričekao. Ude jedan mladić i odmah skine šešir pred ženama. Larimer zareži:

– Hajde, kreni na posao! Zajedno s onom dvojicom. Razbijte sve u prostoriji i uništite sve zalihe. Kad to dovršite, srušite i krov.

Burt pride ženama, zgrabi stol i podigne ga, tako da je sve sude padalo po podu, pa ga baci u zid.

Caroline i Lou uzmaknu do zida. Kad je jedan od momaka razbio peč i kada se po prostoriji počela vitlati čada, morale su izići u dvorište. Tu su vidjele da je i razaranje u drugoj zgradi u jeku. Iznenada iz smjera obora prasnu hici.

– Zaboga, ubijaju konje! – uzvikne Caroline i potrči.

Lou je slijedila djevojku. Kad su stigle do obora, neki je momak dovodio njihove konje. Prije nego što su žene stigle išta reći, Larimer iza njihovih leđa naredi:

– Cal, daj im konje. One smiju odjahati.

Pride laganim koracima mladiću i istrgne mu uzde iz ruku.

– Burt – oklijevajući će momak – zar uistinu smiju odjahati? Ako im se pruži prilika da govore, mogu nam prirediti neugodnosti. Čak i pred sudom.

Ipak se povukao u stranu kad su žene uzjahale. Posvuda po ranču

razliiegala se buka što su je stvarali razbijači. Lou reče Carolini:

– Bit će pametnije da slijedećih nekoliko dana stanuješ kod mene.

– Da – tiho će djevojka, a onda se nagne iz sedla i glasnije reče: – Lorimer, vi ste glupo oružje u rukama jednog ludaka!

Kad su odjahale, Burt je dugo gledao za njima. Tada nesvjesno prijede dlanom preko čela i promrmlja:

– Do vraga, on je još moj gazda! Moram provesti ono što mi naredi. Što ja tu mogu?

Sudac u Rimsonu bio je Orson Drake. Doselio je prije nekoliko mjeseci, u namjeri da otvori odvjetnički ured. Nadao se da će se gradić brzo razvijati i da će se baviti kupoprodajom zemljišta. Namjeravao je i špekulirati sa zemljom, no njegova su se nadanja izjalovila.

Gradić se nije razvijao, jer to McKeenzie nije želio. On nije dopuštao doseljenicima da se nasele i sprečavao ih je da izgrade sebi dom. Nije dozvoljavao ni to da se neko zemljište kupi, a još manje da se preproda. Nitko nije mogao uraditi ništa što McKeenzie nije odobrio.

Jednoga dana Orson Drake dode u salun i upusti se u oštru partiju pokera, koja je završila tako da je izgubio svu gotovinu i još ostao McKeenzieju dužan pet tisuća dolara. I otad je Drake postao McKeenzievim pomoćnikom.

Kako je vlasnik Stremena imao Rimson u džepu, mogao je lako utjecati prilikom izbora Gradskog vijeća i suca. I tako je Orson Drake imenovan sucem. On je bio jedini čovjek u krugu od dvije stotine milja koji je posjedovao Zakonik i koji se razumio u slovo zakona.

Sada je Drake sjedio pri pokeru zajedno s bankarom Bakerom, vlasnikom najveće trgovine i s još nekoliko manje značajnih građana. Odjednom su se vrata saluna zaljuljala i u veliku su prostoriju ušle Lou Hardin i Caroline Kelland.

Bilo je vrlo kasno. Kako su ljudi s ranča Stremen bili zauzeti na drugom mjestu, a doseljenici su napustili dotadašnji logor i povukli se u unutrašnjost, u gradu je bilo vrlo tiho.

Svi prisutni se zagledaju u žene koje su prilazile kartašima. Drake je upravo položio karte na stol kad se Lou približila i rekla:

– Suče, želim podnijeti prijavu.

Odvjetnik ustane, malo se pogne, pa se počne poigravati s privjeskom na satu.

– Zar je netko povrijeđen, gospodo? Ili prevaren? Oh, vidjet ćete kako ću ja...

– Ljudi sa Stremena napali su ranč Bistra voda i razorili ga do temelja – odsječenim ga glasom prekine Lou. – Burt Lorimer je dojahao tamo dok vlasnik nije bio prisutan, zajedno s čoporom svojih razbijača, i naredio im da ranč pretvore u zgarište. To je nasilje i narušavanje mira i reda u pokrajini, suče! Gospodica Kelland i ja prisustvovala smo tom barbarstvu. Sada podizemo optužbu...

– Samo oštećeni može podići optužbu – prekine je sada Drake vidljivo uznemiren. Na čelu mu se pojave kapljice ledenog znoja. – Pričekat ću na prijavu gospodina Wagonera. Ako je podnese, zapisat ću izjave dama kao svjedokinja. Na žalost, prije to ne nijem, gospodo.

Nervoznom kretnjom uigura kažiprst u okovratnik košulje, kao da ga je odjednom stegao, pa pomakne glavu.

– Samo oštećeni osobno može podastrijeti tužbu – ponovi. – U

našoj mladoj pokrajini još nemamo šerifa, no sve će se dovesti u red, gospodo. Pouzdajte se u to.

Lou je netremice promatrala suca. Onda se obrati ostalima za stolom, od kojih su malone svi bili članovi Gradskog vijeća, i s prijezirom u glasu reče:

– To je tek početak. I sami ćete to uvidjeti. McKeenzie će nastaviti nasiljem. Ako se sada ne trgnete i ne zadržite ga, ovaj će grad ostati jedno, posrano gnijezdo. U našoj pokrajini neće biti ni razvitka ni napretka. A vi ćete biti samo sluge bezobzirnoga razbojnika i u njegovoj ćete sjeni bijedno životariti. Pogledom je preletila preko svih prisutnih i posprdno nastavila: – Svi vi nosite hlače, poput pravih muškaraca, ali kao da ih nemate! U ovoj pokrajini živi samo jedan, jedini muškarac! A vi ste prevelike kukavice da biste mu pomogli!

Svi kojima je uputila te riječi pocrvene od stida. Za točionikom netko se nasmije. Bio je to jedan od onih bezimenih jahača koji dolaze niotkud i odlaze bilo kamo.

Jedan član Gradskog vijeća razdraženo progovori:

– Gospodo Hardin, ako je taj Matt Wagoner uistinu jedini pravi muškarac u ovoj pokrajini, on će i bez naše pomoći obračunati s McKeenziem.

Prisutni su pomislili da će Lou tog čovjeka popljuvati. Ipak, uspjela se suzdržati. Pruži ruku i obuhvati Carollinino zapešće, pa ga stisne. Kao da joj je bilo potrebno osjetiti nekog bliskog da bi mogla vladati sobom.

– Budale – prezrivo reče. – Zašto još nemate šerifa? Zašto nitko nije izabran na tu dužnost? Ako ne znate, ja ću vam reći! Zato što Wego McKeenzie ne želi da u ovom gradu i u ovoj pokrajini postoji zaštitnik reda i pravde! On najprije namje-

rava nasiljem riješiti sve teškoće. No, čuvajte se! I vama će uskoro postati teško. I vi ćete se uskoro zabrinuti za svoje žene, za svoje vlasništvo, za svoju sigurnost! Ako se ne oslobodite, ako ne spriječite i ne savladate njegov teror, i vi ćete proći kao što je prošao ranč Bistra voda. Bit ćete sasjecani na komadiće! Ovdje će postojati samo jedan veliki ranč i ništa više!

Okrenula se i pogledala djevojku koja je stajala pored nje, tiha i nepomična.

– Hajd'mo, Caroline!

Žene ponosno uzdignutih glava izidu iz saluna. Iza njih u prostoriji ostala je grobna tišina.

.*

Dva dana prodoše.

U osvit trećega dana građani su napokon shvatili da je Lou Hardin imala pravo. Shvatili su kako Wego McKeenzie postupa sa svima u pokrajini. Napokon su uvidjeli da im siloviti rančer dodjeljuje čak i zrak koji udišu.

U osvit su se u gradu počeli pojavljivati prvi bjegunci.

Da, bjegunci!

Najprije su stigla kola u koja je bio upregnut samo jedan konj. Na kolima je sjedilo nekoliko doseljeničkih žena, djeca i ranjeni muškarci. Zatim je pješice došla skupina doseljenika. Na maloj su ih udaljenosti slijedila još dvojica kola, silno oštećena i napola spaljena. Začelje je sačinjavala skupina konjanika. I to su bili doseljenici, jer su jahali na teglaćim konjima. Pred sobom su tjerali tri krave.

Kolona je stigla u grad i zastala pred poštanskim uredom, mjestom odakle su se uvijek širile novosti. Cijeli se grad našao na nogama. Građani su istrčali iz kuća i dojuri li pred poštanski ured. Zurili su u

doseljenike. Žene i djeca su plakali. Neki su ranjenici ogorčeno kleli.

Nad gradom se, poput tmastoga oblaka, nadvio osjećaj bijede i bezakonja.

U prvim kolima ustane jedna starica i promuklim se glasom obrati okupljenima:

– Ljudi, mi smo na slobodnim pašnjacima okolčili zemlju za svoje buduće domove. Noć smo proveli zajedno u jednom malom logoru, snivajući o danu kad ćemo useliti u svoje kućice. No ni u zajedničkom logoru nismo bili sigurni! Noćas sam izgubila muža. Ostao je na zemlji, zgažen stadom goveda. Poslušajte me dobro, ljudi, jer ne lažem! Reći ću vam što se dogodilo. Wego McKeenzie i njegovi razbijači natjerali su deset tisuća goveda u stampedo i usmjerili ih na naš logor! Dugorogi su jurili poput munje. Naša su kola naprosto bila zbrisana. U logoru je praskalo kao za najžešće oluje. Većina naših uspjela se spasiti, ali imamo dva mrtva i nekoliko ranjenih. Nitko od nas više ništa ne posjeduje. Sve je pregaženo i uništeno. Za sve to je kriv McKeenzie. A možda će još biti tako drzak da će vas pokušati nekako uvjeriti kako nije mogao zaustaviti stampedo!

Pokraj kola jahao je visok i plečat muškarac. Bio je to voda doseljenika Jeff Letmate. On umiri staricu i onda se obrati okupljenim građanima.

– Htjeli smo se ovdje naseliti, ali to sada ne možemo. Sami ne možemo ništa protiv McKeenziejevih siledžija. Njegova razbijačka horda je prejaka da bismo je mogli pobijediti. Do vraga, i taj kukavički grad! Vaše proklete sitničarske duše su samo promatrale kako McKeenzie nasiljem širi svoje kraljevstvo. Plašili ste se i čekali da vidite hoćemo li mi, doseljenici moći sami izići na

kraj s vlasnikom Stremena i njegovim momcima. Priželjkivali ste da s nama trgujete i sklapate poslove, kako bi vaš grad procvjetao a vaša pokrajina napredovala. E, to je prošlost. Zaboravite svoje želje i namjere. Mi smo se predali i pokušat ćemo negdje drugdje, a svi vi možete otići do vraga! Ušutio je, da bi predahnuo, a onda nastavi tako glasno da su ga čuli i vrlo udaljeni ljudi: – Ovaj će grad odumrijeti, jer je za ranč Stremen dovoljna poštanska stanica i pokraj nje jedna veća trgovina. Vi, građani Rimsona, mirno ste promatrali kako se mi pokušavamo izboriti za svoje mjesto pod suncem, ali niste ni pomislili da nam pomognete, i za svoje dobro.

Htio je pokrenuti konja i rukom dati znak kolima neka krenu kad se iz svjetine probila Lou Hardin i popela na kola pored starice. Kad je mogla dobro vidjeti okupljene ljude, podigne ruku i poviče:

– Sada ste čuli istinu, ljudi! Sada zbrojite dva i dva, pa ćete vidjeti da ćete morati uskoro i vi, poput ovih doseljenika, napustiti ovaj kraj i na drugom mjestu potražiti sreću! No možda želite ostati u mrtvom gradu? Nadate li se da ćete moći živjeti samo od poslovanja sa Stremenom? Budale! Proklete budale vi se morate boriti! Morate krenuti protiv sile i nasilja i skrsiti moć Wege McKeenzieja! Zemlja mora postati slobodna. Samo će tako jednoga dana procvjetati i...

– Što možemo poduzeti, Lou? – poviče jedan ženski glas.

Bila je to žena vlasnika najveće trgovine. Pored nje stajalo je još nekoliko žena. I njihovo mrmljanje postane glasnije.

Zavlada tajac, a onda Lou odlučno progovori. Njezin je glas bio glasan i čvrst kad je, pokazavši prema skupini muškaraca što je stajala

pred ulazom u poštanski ured, uzviknula:

– Tamo je Gradsko vijeće! Njih su građani izabrali zato da zastupaju njih i njihove interese! A što oni čine? Plaše se McKeenzieja i trpe njegovo nasilje. – Pogleda dvojicu muškaraca sebi gotovo nasuprot i nastavi: – Hej, gradonačelnice! I vi, suče! Zar ne želite napokon postati ljudi? Ne želite pomoći doseljenicima? Znači, ne želite od svoga rada imati koristi? Pa valjda biste se željeli baviti svojom strukom i poslovanjem! Zar ćete ovu priliku tako olako propustiti? – Načas ušuti, kao da želi da ono što namjerava dodati što dublje dopre u svijest građana. – Sjetite se Matta Wagonera! – usklikne, a onda se smiri i nastavi: – Zar vam on nije pokazao da se za svoja prava valja boriti? No, i on je sam! Njegov je ranč bio uništen, sravnjen sa zemljom. Sada su to uradili i s doseljeničkim logorom. Zna li što slijedi? Ako ne znate, ja ću vam reći. Wagoner će se za nekoliko dana vratiti sa stadom goveda. I možete se zakleti da će McKeenzie sa svojom surovom hordom napasti novog susjeda, kako bi uništio Matta i njegove malobrojne kauboje.

Pogled vlasnice hotela obleti polcima okupljenih građana i doseljenika.

– Ljudi, morate pomoći Wagoneru! Izaberite šerifa! Ujedinite se i izaberite zajedničko zapovjedništvo, pa odjašite u susret Wagoneru. Građani i doseljenici moraju se držati zajedno i ujedinjeni pomoći ranču Bistra voda. Ako će Wagoner biti pobijeden, tada...

Nije mogla nastaviti, jer se podigla strahovita galama. Strah tih ljudi mogao je biti pobijeden samo bijesom. Svi su postali svjesni da se moraju boriti. Nagon za samoodržanjem govorio im je da ne smiju

dulje živjeti u sjeni moćnoga Wege McKeenzieja ako jednoga dana žele u tom gradu i u cijeloj pokrajini doživjeti sretnije dane, u miru, slobodi i napretku.

Napokon su shvatili da će vlasnik Stremena, ako potuče Matta Wagonera, dugo nakon toga vladati i Rimsonom i pokrajinom. To će biti razlog da slijedeće godine neće biti žetve, ničega. Svi će propasti, a onda će ovisiti o McKeenzievoj milosti.

– Koga ćemo izabrati za šerifa?
– poviče jedan glas i nadglasa galamu.

Ponovo zavlada tišina. Lou Hardin pokaže na Jeffa Letmata i reče:

– Doseljenici su ovoga čovjeka izabrali za vođu. Oni mu vjeruju. Zašto mu onda i grad ne bi poklonio svoje povjerenje?

Ponovo zavlada tajac. Prekinuo ga je Letmate, rekavši:

– Ja sam samo doseljenik. Nisam revolveraš. Potreban nam je šerif koji umije baratati oružjem.

– Revolver nije tako važan – nastavi Lou vrlo glasno pa pokušava uvjeriti okupljene da ima pravo: – Šerif mora biti čovjek snažne volje. Netko mora predstavljati zakon, ali pomoću svih vas. Poslije možete odabrati za šerifa nekog drugog, jer Jeff Letmate zacijelo ne bi tu dužnost prihvatio kao stalno zanimanje, ali sada moramo nastupiti i djelovati. Morate se boriti svi zajedno!

VIII

Pogleda prema ljudima iz Gradskog vijeća i opazi kako Orson Drake s mukom guta, kao da je progutao kost, i kako se bori protiv samoga sebe.

– Dobro, ljudi, izaberimo šerifa. Nemojmo čekati da nam to Wego McKeenzie dopusti. Počnimo!

Kanjon se polagano uspinjao. Oko podneva Wagoner dojaše na malu zaravan. Slijeva su bile litice i grebeni, koji su činili svojevrsnu ogradu. Zaravan se spuštala prema ulazu u jedan klanac. Zdesna se zaravan strmo obrušavala oko 150 metara prema ogoljelim brežuljcima.

Matt je promatrao ulaz u klanac kroz koji je morao protjerati goveda da bi stigao do doline Bistra voda. Dobro je sve promotrio, ali nije vidio ništa sumnjivo. Pa ipak, bio je uznemiren. Nije mogao shvatiti da bi mu McKenzie tek tako dopustio da dotjera stado u dolinu. A nije se zanosio mišlju kako vlasnik Stremena ne zna da on dovodi goveda.

Na tridesetak metara pred ulazom u klanac Matt zaustavi konja, pa budnim pogledom preleti po okolnim stijenama i grebenima.

I dalje je sve bilo mirno. Osvrne se i pogleda prema nadolazećem stadu. Goveda su tek napuštala kanjon. Oven i Chip su jahali govedima slijeva i zdesna. Čulo se praskanje bičeva za gonjenje, povici goniča i glasanje goveda u pokretu: mukanje, rikanje i topot papaka. Zatim vrati pogled na grebene pred sobom.

Sada ih ugleda!

Wego McKeenzie i njegova divlja horda bjehu se sakrili iza prirodne ograde od stijena. Sada su izvirali između stijena i otvarali širok lanac.

Bilo ih je najmanje dvadeset. Zasad su bili udaljeni više od pet stotina metara, ali su galopirali i razdaljina se naočigled smanjivala. Kako su bili brojčano mnogo nadmoćniji, osjećali su se sigurnima i divlje su urlali.

Kad je vidio da će izgubiti svoje stado, Matt sočno prekune, iako je od početka gonjenja računao da bi se to moglo dogoditi.

Mahne svojim ljudima, a Oven i Chip odmah napuste goveda i pojašu naprijed. Krož oblak prašine što ga je stado uzvitlalo Matt nije mogao vidjeti Logana, jer je Sam jahao na začelju. A onda se i on pojavi, na grebenu zdesna iza stada. Jahao je vrlo brzo, ali je ipak bio oko stotinjak metara iza Chipa, koji se Mattu već približio na pedesetak metara.

Wagoner ponovo pogleda naprijed, u smjeru odakle su dolazili protivnici. Napadači su se u međuvremenu približili na tri stotine metara. U tako kratko vrijeme prevalili su dvjesto metara!

Eva, koja je još za rata izučila kako se valja ponašati, stajala je nepomično. Samo je strizala ušima. Kobila je znala da je njen vlasnik već prislonio kundak vinčesterke o rame.

Nakon trećeg metka jedan od napadača izleti iz sedla. I slijedeći metak pogodi jednog konja. Životinja se, zajedno s jahačem, prevrne. No, bilo je teško nišani u mete koje su se tako strelovito kretale.

U međuvremenu su goveda stala. Prašinu što su je uzvitlala vjetar je tjerao prema napadačima i učinio ih gotovo nevidljivima.

I napadači počnu pucati. Kako su pucali iz sedla i pri tome bjesomučno galopirali, nisu mogli precizno nišani. Ipak su meci ispaljeni iz pušaka i revolvera pogadali goveda, koja su se zbila.

Oko Metta su zujali meci. Onda se kraj njega stvorio Chip, pa je i on počeo pucati. Malo zatim dojuri Oven. Obuzda konja, pa se pridruži paljbi.

Nije prošlo mnogo vremena i iz prašine je izjahao Logan. Zanosio se u sedlu, a košulja mu je na grudima bila tamna od krvi.

— Brzo, u klanac! — dovikne

Matt svojim ljudima, jer je vidio da je postalo preopasno.

On i njegova tri druga, od kojih je jedan bio ranjen, nisu mogli ništa protiv nadmoćnijih protivnika. Ako su htjeli ostati živi, morali su uzmaknuti pred jahačima ranča Stremena. Stado nisu mogli spasiti čak ni uz cijenu vlastitih života.

Napadači izrone iz oblaka prašine. Iz njihovih oružja sjevne. Wagoner, koji je jahao posljednji, gurne vinčesterku u navlaku, pa izvuče kolt. Zapuca.

Jedan od protivnika se zaljulja, izgubi ravnotežu i strovali na zemlju. Ostali su malo zastali, ali su i dalje pucali. No kako je i njima bilo teško pogoditi pokretne mete, Wagoner se sa svojim ljudima dočepa klanca.

Ljudi s ranča Bistra voda zaustave umorne konje. Sam dohvati uzde, kako bi životinje sklonio na sigurno mjesto. Jahao je zanoseći se, ali nije izgledalo da bi mogao pasti na zemlju. Stigao je do stijena i nestao u jednom usijeku.

Wagoner, Dunn i Harris se smjestio u dobar zaklon iza stijena. Međutim, nisu imali u koga pucati, jer su jahači sa Stremena okrenuli konje i okružili nemirna goveda. Prašina na zaravni još se komešala, pa se jedva što oko stada razabiralo. Samo bi ponekad iz prašine izronio jahač, ali bi ubrzo opet nestao iz vidokrug.

Iznenada se opet začuje salva. Bili su to hici iz revolvera. Zatim zaoiri divlja, grlena vika ljudi sa Stremena, koja se dobro razabirala od rike goveda.

Wagoner odjednom shvati što se zbiva. Lice mu postane hladno i nepokretno. Ustane, stisne pušku pod ruku, pa reče ostalima:

— Ovdje više ne možemo ništa uraditi, pa ćemo odjahati dalje. Prednost koju ćemo time dobiti bit

će dobrodošla. Naši su konji umorni od tjeranja stada, pa bi nas McKeenzie mogao dostići. Hajd' mo odavde!

Harris polagano ustane. Oči su mu bile razrogačene. Izdahne čudan uzdah, pa se udalji.

Dunn skoči iz zaklona, ali uz kletvu, i kreštećim glasom uzvikne:

– A stado? Oni su nam oteli stado!

Wagoner pogleda mladića, po uzvratu:

– Da, oteli su ga i sada ga tjeraju na onaj dio zaravni što se obrušava. Ta su goveda izgubljena, Chip. McKeenzie ne obavlja polovično ono što naumi. Za nekoliko minuta ta će divlja horda biti ponovo na našem tragu. I najvjerojatnije će nas stići zato što nemamo svježe konje za zamjenu. Gonjenje stada silno je iscrpjelo naše konje, a njihovi su gotovo svježi. Ljudi sa Stremana zacijelo su ovdje čekali nekoliko sati i sada sjede na odmorenim životinjama. Dakle, mladiću, kreni!

Chip ga je gledao kao da ne može povjerovati da uistinu misli onako kako govori. Onda se polako okrene prema stadu i shvati da Wagoner ima pravo. Iako nije mogao mnogo vidjeti, pred oblakom prašine ugleda prve redove goveda kako u bjesnom stampedu jure prema provaliji. Hitro vrati pogled na drugove, hvatajući zrak, a onda zasopće:

– Oni će ih ubiti! Gazdo, to nije moguće! Pa oni ne smiju naša goveda...

– Kreni, Chip – Oštro ga presiječe Matt i povuče za sobom.

Mladi kauboj se više nije ogledavao, ali je neprekidno mrmljao:

– Zbog toga moraju platiti svojim životima! Naše stado... naša goveda... koja im ništa nisu učinila...

– Smiri se, Chip – prekine ga gotovo nježno Matt, pa ga ponovo

povuče za sobom. – Sve će dobro završiti, mladiću.

Wagoner nije kleo niti je prijetio, kao što bi uradio svaki rančer koji bi se zatekao u okolnostima kao što su ove. Rančer koji bi na tako grozan i podao način izgubio svoje stado. Matt nije ni gubio glavu niti je slijepo jurnuo u bitku koja bi njemu i njegovim drugovima mogla donijeti samo smrt. Međutim, Dunn u njegovu glasu razabere tvrdoću, krutu i ledenu poput glečera.

Bila je to istodobno smrtonosna mirnoća.

Obišli su stijene i ugledali Logana kako čuči: Harris je klečao kraj njega. Samova je košulja bila strgnuta s prsa i svi su vidjeli krvavu ranu što se protezala preko kaubojevih grudi.

Harris skine svoju košulju i zaveže je preko Loganovih grudi, kako bi što bolje stegao ranu.

– Metak je bio prebrz, ili sam ja bio suviše polagan – dahtao je Logan dok se uz Wagonerovu pomoć uspravlja. Onda se zagleda u Ovena, pa reče: – U toj crvenoj potkošulji izgledaš kao onaj momak koji na reklamama tvrtke »Sanders« propagira muško rublje. Osmjehnuo se, no kada se okrenuo prema Wagoneru, njegovo se lice uozbiljilo. – Što je sa stokom, gazdo?

– Izgubili smo je. Sada ćemo što brže krenuti, da se izvučemo iz planina prije nego što nas McKeenzie-jevi jahači stignu, ili bar dotle dok ne prikrijemo tragove.

– Hej, gazdo, zar se ne namjeraš boriti! – usklikne Logan.

– Sada ne. Ne, brinite, dočepaću se Wege McKeenzieja! A sada u sedlu, prijatelji!

Poslušali su.

Wagoner je jahao na začelju, ali se brinuo o tome da njegovi drugovi dobro potjeraju konje.

Tri sata poslije okršaja stigli su u

jednu malu dolinu. Bilo je već kasno poslijepodne i sjene su u klancima i usjeklinama postale dugačke. Odjednom pred sobom ugledaju četu konjanika, predvođenu snažnim čovjekom na čijim je prsima bila pričvršćena šerifska zvijezda.

Wagoner i njegovi pomoćnici zauzdaju umorne konje. Isto urade i ljudi iz Rimsona.

Sam Logan, koje je bio zgrčen u sedlu, iznemoglim glasom upita:

– Hej, tko su ovi!

Matt je šutke promatrao neočekivanu četu. Oven Harrisa, koji je dobro poznavao gotovo sve stanovnike u okrugu, brzo odgovori:

– To su građani Rimsona i doseljenici. Čovjek sa šerifskom zvijezdom je vođa doseljenika, Jeff Letmate.

Matt se odmah prisjeti trojice mališana koji su nahranili njegovu kobilu i onda se sami sladili slasticama. Sjetio se i da se momčići prezivaju Letmate i da su pričali o ocu. Onda među ljudima prepozna bankara i njegovog pomoćnika. Dakle, građani i doseljenici su zajedno obrazovali Gradansku miliciju, pomisli, pa krene naprijed.

Jeff Letmate ga dočeka ispruženom desnicom.

– Mi se još ne poznajemo, Wagoner.

– Vi imate četvoricu dražesnih mališana, od kojih poznajem trojicu – nasmejše se Matt i zagleda u šerifa.

Wagoner je oko sebe vidio odlučna lica, no bijaše siguran da ta skupina građana i doseljenika još dugo neće postati jaka borbena četa. To su gradski ljudi i poljodjelci a ne čvrsti i okorjeli revolveraši koji su prošli kroz sito i rešeto da bi se održali na životu, koji su prije naučili pucati nego pisati.

– McKeenzie i njegova horda – reče Matt Letmateu – oteli su mi

šest stotina goveda i natjerali u provaliju. Sada nas slijede.

– Došli smo vam pomoći, Wagoner – mirno odvrati Letmate. – Ljudi sa Stremena natjerali su svoja goveda u stampedo, a zatim na naš logor. I vaš su ranč razorili do temelja. Poslije toga su grad napokon probudio i spoznao da se mora boriti protiv sile i nasilja ako želi da Rimson u budućnosti doživi procvat. Izbaran sam za šerifa. Odlučio sam da se suprotstavimo ranču Stremen.

– Ali ne ovdje, po srijedi doline – brzo odgovori Matt, pa pokaže prema ulazu u klanac na suprotnoj strani doline. – Odavde vodi put dalje prema Rimsonu. Tamo možemo McKeenziejeve ljude zadržati na ulazu. Krenimo, ljudi!

Jedva je dorekao kad shvati da je prekasno. Iz klanca kojim su dojahali u dolinicu pojavili su se konjanici.

Wego McKeenzie, na svom orijaškom pastuhu, jahao je na čelu. Jahaći iza njega tvorili su čvrstu skupinu. Gledali su prema četi Gradanske milicije, a sigurno su vidjeli i zvijezdu na prsima Jeffa Letmatea, jer razdaljina nije bila velika.

Letmate pogleda svoju četu, pa sigurnim i čvrstim glasom reče:

– Nećemo im okrenuti leđa! Počnemo li bježati pred njima, progornit će nas sve do grada. Zato ćemo ih ovdje zaustaviti!

Jedva je dorekao, kad do njega dogrmi McKeenziejev glas.

– Hej, kakav je to odjednom šerif u našem kraju?

– Ja sam izabrani šerif Rimsona – odgovori Jeff – a ovo je četa Gradanske milicije.

Nekoliko je trenutaka vladao taji, a onda se McKeenzie ponovo oglasi.

– Što želite?

– Uhapsiti vas, McKeenzie! Za-

tvorit ćemo vas zbog narušavanja mira, zbog javnog nasilja, zbog ubojstva i zbog krađe stoke. Wego McKeenzie!

Nakon te optužbe vlasnik Stremena sjedio je nekoliko sekundi potpuno nepokretan u sedlu, a onda se nagne naprijed. Pljesnu se rukom po butini, a onda zaori njegov neobuzdani smijeh.

Njegovi mu se momci pridruže. Smijali su se i derali zajedno s njim.

Zatim ponovo sve utihne. McKeenzie potjera polako konja naprijed, a njegovi se ljudi poredaju lijevo i desno od pastuha u lanac. Bila je to gruba, okorjela horda. Sve su to bili revolveraši koji su znali da su nadmoćniji i da im protivnici nisu dorasli.

Polagano su se primicali, a onda McKeenzie ponovo zauzda konja. Obje su se strane dovoljno približile da bi se mogli boriti revolverima.

McKeenzie ponovo prasne u surov smijeh. I sada se pljesnu rukom po butini, zagledan u Wagonera i njegove drugove, koji su stajala pored šerifa. Onda se obrati Letmateu. Više se nije morao naprezati da bi ga se čulo. Bili su dovoljno blizu.

– Niste vi nikakav šerif, Jeff Letmate! Rimson ne može izabrati šerifa ako prilikom izbora nisu prisutni ljudi sa Stremena i ako to ja ne odobrim! Skinite tu zvijezdu, Letmate! A vi ostali odjašite svojim kućama! Budale, zar moram zbrisati cijeli grad prije nego što vas uvjerim tko je gazda u ovoj zemlji? Moram li najprije svojim ljudima zapovijediti da vas mecima poskidaju sa sedla? Ola, ova je četa Gradanske milicije kukavna! Vi ste, doduše, brojčano malo jači, ali ja ću vas s polovinom svoga ljudstva otjerati u smrt! Hajde, okrenite konje! Ja že-

lim samo Matta Wagonera. Medutim, stanite li na njegovu stranu, i vi ćete zajedno s njim poginuti!

Kako se nitko nije ni pomakao, McKeenzie bijesno završiti:

– Naprijed! Krenite! Vratite se u grad! Sutra ću vam reći što morate raditi. Dobit ćete i šerifa. Loke Duff će biti imenovan šerifom. Letmate, donesite mi tu zvijezdu!

U tišini koja je zavládala, Wagoner pogleda šerifa i jedva čujno reče:

– On se ne šali, Letmate. Napast će ako mu ne predate zvijezdu. Bit će mrtvih. Ne želite li da dođe do borbe, ovoj se zapovijedi ne možete oduprijeti.

Doseljenik s mukom proguta slinu, ali onda zakima glavom i odgovori:

– Ja sam šerif. Nosim zvijezdu. Zakleo sam se da ću štiti red i zakon. Mora prevladati pravda. Wego McKeenzie se neće usuditi svojim ljudima narediti da pucaju u šerifa. Bio bi proglašen prekršiteljem zakona i prijestupnikom. Tada naše Gradsko vijeće može od guvernera zatražiti zaštitu vojske. Sada sam ja šerif, a ja neću dopustiti da me McKeenzie nadmudri.

Pošto je mirno izgovorio što je želio, potjera konja prema vlasniku Stremena. Prije nego što je stigao do njega, usmjeri u rančera sačmaricu i poviče:

– Vi ste uhapšeni, McKeenzie! Za onim tko se pokuša oduprijeti bit će izdana potjernica i bit će tražen po čitavoj pokrajini. Odbacite kolt, McKenzie, podignite ruke i dodite do mene. Hajde, uradite što sam rekao!

Jedva je dorekao kad u redovima ljudi Stremena prasne revolver. Šerifova se sačmarica isprazni put neba. A onda čopor rančera-razbojnika uz stravičan urlik žestoko mamuzne konje.

Wagoner i još nekoliko ljudi na suprotnoj strani zapucaju, ali se veći dio Građanske milicije daje u paničan bijeg. Sve što se ovdje događalo bilo je suviše surovo za jednostavne građane i poljodjelce.

Iznenadni napad kauboja Stremena splasnu, jer su Matt i njegovi drugovi dobro ciljali. A kad se McKeenzijev pastuh spotakao i izbacio jahača, napad još više oslabi.

Da su se građani i doseljenici odlučili i sada napali, imali bi lijepe izgleda na pobjedu. Međutim, najveći dio njih bio je u paničnom bijegu.

Wagoner i njegovi drugovi iskoste priliku, pa i oni počnu uzmicati. Protivnici su se ograničili na to da ih slijede na udaljenosti, kako ništa ne bi riskirali.

Čim su ujahali u klanac i prešli prvu okuku, Matt zauzda kobilu, skoči na tlo i uzme pušku u ruke. Harris i Dunn se hitro vrte i urade isto. Oven je krvario iz rame na.

Nisu dugo čekali.

Prvi su progonitelji jahali polagano. Bili su iskusni borci, pa su znali da ih već iza prve krivine može dočekati zasjeda.

Matt, Oven i Chip kleknu i otvore vatru. Konji ispod dvojice progonitelja padnu. Zatim padne i jedan jahač. Ona dvojica čije su životinje bile pogodne oslobode se stremena i otrče u zaklon.

Pojavi se McKeenzie. Jahao je drugoga konja. Rančer je odmah izdao naredjenja i svi su se njegovi ljudi povukli.

Wagoner ustane i ode do kobile. I Oven i Chip uzjašu.

Chip upita:

– Što sada?

– McKeenzijevi ljudi neće ni pokušati da se probiju kroz klanac. – Matt je bio siguran u ono što govo-

ri. – Uvjeren sam da do Rimsona vodi i drugi put. Letmateova je četa potučena. Članovi Građanske milicije će pobjeći u grad i tamo će se sakriti. S njihovom je hrabrošću gotovo, Chip.

– Zar je moguće da će svi odustat i od borbe?!

Matt nije odmah odgovorio. Gleđao je Ovena, koji je iznenada strahovito problijedio. Mladić je izgledao vrlo iscrpljen. Jednom se rukom grčevito pridržavao u sedlu. Iz ramena mu se cijedila krv, a potkošulja mu je bila sva krvava. Rana je najvjerojatnije bila samo površinska, no mladić je neprekidno krvario i to ga je silno oslabilo.

– Krenimo! – naredi Wagone.

Pojurih su za četom Građanske milicije i nakon nekog vremena dostigli Logana.

– Do vraga – dovikne im Sam – zašto mi niste rekli da ćete zastati! I ja bih želio poslati nekoliko olovnihi ptica na malo putovanje!

Konji s ranča Bistra voda bili su strahovito iscrpljeni i jedva su se kretali. Letmateova je četa bila daleko pred njima. Nisu vidjeli nijednog konjanika. Samo oblak prašine što je ostajao za njima.

Počelo se smrkavati. Umorni konji mogli su još samo kasati, jedva dižući kopita. Wagoner i njegovi drugovi su već odavna izjahali iz klanca i sada su jahali između divljih brežuljaka. Bio je to nepregledan, divlji krajolik, pun ogoljelih stijena, šipražja, pukotina u tlu i bujicama ispranih bregova.

Ljudima s ranča Stremen nigdje ni traga ni glasa.

I Loganu i Harrisu bilo je vrlo loše. Ni jedan nije bio smrtonosno ranjen, ali su obojica izgubila mnogo krvi. Jahanje ih je iscrpljivalo. Sa-

mo su se uz velik napor održavali u sedlu. Boriti se ni u kojem slučaju ne bi mogli.

– Zastat ćemo – reče odjednom Wagoner.

Bilo je tako mračno da je mogao vidjeti samo obrise ostalih, ali je opazio da su Sam i Oven potpuno zgrčeni u sedlima. Uzdahne, pa s gorčinom u glasu nastavi:

– Chip, ti ćeš Sama i Ovena odvesti u grad. Smjesti ih u hotel. Lou Hardin će ih sakriti i pobrinuti se za njih. Čak i kad bi vas McKeenzie zatekao u gradu, tamo vam ne bi naudio. On ionako želi mene. Bit će mu dovoljno ako mu se Rimson ponovo preda na milost i nemilost. U ovom trenutku ne smije još više pogoršati i tako lošu situaciju.

– Što ćeš ti, gazda? – uznemireno će Chip.

– Neko ću se vrijeme igrati mačka i miša sa svojim protivnicima – tiho odgovori Wagoner. – Pokazat ću McKeenziju i njegovim momcima nekoliko trikova, no nisam siguran da ću u toj igri baš uvijek ja biti miš!

– Što ćeš time postići? – s mukom upita Oven.

– Jednoga dana će se McKeenzie naći pred mojim koltom.

Wagoner dojaše tik do Chipovog konja, sagne se i uhvati mladića za ruku. Zatim ozbiljnim glasom prozbori:

– Momče, odvedi svoja dva druga u grad i smjesti ih kod Lou Hardin. Pripazite što će se narednih dana zbivati u gradu. I ne brinite. McKeenzie ima jaku četvu razbojnika, ali ja ću ga se ipak dočepati. Pouzdajte se u to! A sada krenite. Naređujem vam to!

* * *

Matt napuni oružje i usmjeri konja među stijene, koje su pri vrlo slabašnoj svjetlosti nalikovale oka-

menjenom krdu slonova. Kad je zauzdao kobilu, začu topot. Ljudi s ranča Stremen još su se nalazili njemu zdesna.

Znao je da se upušta u veliki rizik, jer ovaj predio nije poznavao tako dobro kao što su ga poznavali njegovi protivnici, ali je ipak namjeravao zaigrati igru mačke i miša.

Dojahao je do duboke jaruge, koja je završavala negdje daleko na istoku, i ponovo zastao. Oslušnu. I sada začuje topot. Međutim, bio je mnogo bliži i glasniji, jer je ovdje tlo gotovo posvuda bilo stjenovito.

Ujahao je u jarugu i zauzdao Evu na mjestu s kojega je još vidio preko ruba a da nije morao sjahati. Onda izvuče pušku iz navlake i potapše kobilu po vratu, kako bi je umirio.

– Budi mirna, Eva – promrmlja. – Nemojte se micati, poštovana lady.

Mjesto na kojem je zastao bilo je odlično odabrano. Ovako, na konju, bio je siguran kao da je u šancu. Međutim, bilo je bolje nego u rovu, jer je mogao gledati ukoso prema gore. Nasuprot zvjezdanom nebu vrlo će dobro vidjeti protivnikove ljude.

Nakon nekog vremena ugleda konjanike. Kretali su se u dugačkom lancu. U svjetlosti zvijezda njihovi su se obrisi dobro ocrtavali spram svijetlog neba.

Nisu prolazili daleko od njega. Udarci kopita konja bili su glasni i odjekivali u daljini. Sedla su škripala, a čuo se i zveket posuda pri vezanog o njih.

Jahač na čelu, čija je silhueta djelovala orijaški, morao je biti Wego McKeenzie. Rančer je svoju surovu hordu vodio u Rimson. Sigurno namjerava grubošću ponovo dovesti grad pod svoj nadzor i svima pokazati kako je velika njegova moć.

Matt počne pucati. Gađao je ko-
nje. Meci su izazvali paniku i po-
metnju među ljudima. Nije bilo u
pitanju samo to što su konji padali,
ni to što su bolno njištali, ni to što
je jahače prestravio neočekivani
napad. Posrijedi je bilo to što u ovoj
zemlji postoji netko tko se bori, net-
ko tko želi skršiti moć Wege
McKeenzieja. I taj je borac sada po-
duzeo strelovit napad.

Ljudi na otvorenom jahali su bez-
glavo, kako bi našli bilo kakav za-
klon. Između hitaca Wagoner je čuo
gromoglasnu viku rančera-raz-
bojnika.

Ispraznivši magazin puške, Matt
je gurne u navlaku, pa odjaše jaru-
gom dalje. Jaruga je postajala sve
dubljom, pa se ubrzo našao u jed-
nom klanču. Na žalost, morao je ja-
hati polako i vrlo oprezno, jer je put
bio neravan i pun prepreka. Tako
nije prošlo mnogo vremena i on je
ponovo začuo topot. Napadnuti su
savladali paniku i sada su krenuli
u potragu.

Potjera kobilu, a ona se uznemiri
i glasno zarže.

— On je tu negdje!

Oštar i grlen glas što je dopro-
dozgo odjeknu kroz noć i nadgla-
sa topot kopita.

— Jaše upravo ispod mene — na-
stavi isti glas. — Taj je prokleti pa-
sji sin malo niže od mene!

Matt izvuče kolt, pa počne pažlji-
vo promatrati južni i sjeverni rub
klanca. I tada opazi u lijevoj litici
poprečni otvor. Nesvjesno usklikne,
pa utjera kobilu u nj. Nadao se da
će progoniteljima biti teško da se
spuste u taj uzan i vrlo mračan
usjek. Prednost bi mi svakako do-
bro došla, pomisli.

I posrećilo mu se. Stekao je pred-
nost.

Kad je tri milje dalje izjahao iz
usjeka, koljenom dodirne neku sti-
jenu. S mukom je uzjahao na nju i

tada se našao na zaravanku oba-
sjanom mjesečinom.

Desno od njega, dakle istočnije,
uzdizala se visoka planina. Ispred
njega zaravan se spuštala prema
ispresjeckanim brežuljcima. I ude-
sno je nazreo mnogobrojne hrptove
brežuljaka, no ti nisu djelovali ona-
ko divlje kao oni kroz koje je dotad
jahao.

Negdje na sjeverozapadu, gdje su
brežuljci, kanjoni i klanci prelazili
u blagu ravnicu pašnjaka, nalazi se
Stremen. Do ranča ne bi smjelo biti
više od tridesetak milja.

Usmjerio je kobilu ravno na sje-
ver, prema rascjepkanim brežuljci-
ma, i požurio kako ga slučajni pro-
gonitelj ne bi opazio na tom, mjese-
činom dobro osvijetljenom zara-
vanku.

Tri sata kasnije klimatao je pješi-
ce između stjenovitih brežuljaka
prema strmoj padini. Kobilu je vu-
kao za sobom. Stigao je do jedne te-
rase i produžio njom do vrha. Na
vrhu brda bilo je malo trave, izme-
đu nekoliko stabala, i prirodni ba-
zen s malo vode.

Najprije se pobrinuo za Evu. Istr-
ljao je kobilu, pa istimario, a onda
je neko vrijeme šetao, vodeći je za
uzde. Jaka kobila bila je na izmaku
snaga. Kad je zbrinuo konja, izvadi
iz bisage hranu, pa utaži glad. Onda
se zamota u gunj, kao da ga nitko
ne progoni i legne.

Razmišljao je o svom ranču, sada
potpuno uništenom, i o stadu koje
je progutala provalija. Sjetio se i
Jeffa Letmatea, koji je vjerojatno
poginuo, žene i siročića koje je
ostavio za sobom.

Naposlijetku mu misli odlutaju do
Caroline Kelland. Pomisao na nju
ga smiri i ublaži njegovu ogorče-
nost i unutrašnju hladnoću. Dobro
je da čovjek ima nekoga na kojega
mu pomisao ispunjava srce topli-
nom.

Zaspao je.

Baš kad je sanjao da je Caroline kraj njega i da ga je poljubila, iznenada se probudi. No, nije ga poljubila Caroline. Kraj njega je stajala Eva i puhala mu u lice.

Bio je dan. Sunce se već pomaljalalo na istoku iznad vrhova gorja. Odspavao je nekoliko sati kao mrtav, potpuno se oslonivši na kobilu. I sada ga je ona probudila. To je moglo značiti samo jedno.

Dohvati pušku i ustane, pa pognut potrči prema vrhu brda.

Između brežuljaka kretali su se konjanici. To su mogli biti samo momci sa Stremena. Matt je odmah shvatio da traže njegove tragove, jer su dolazili iz smjera suprotnog ranču. Potpuno nepokretan promatrao je što rade. Ova tragačka skupina bila je za njega znak da je McKeenzie podijelio ljude na manje grupice, koje sada pretražuju cijeli kraj.

Povukao se, ustao i brzo krenuo prema drugoj strani glave brda. Ni tu se nije trebao naprezati da otkrije tragače. Načas ih je opazio, a onda su nestali među brežuljcima.

Male skupine tragača krstare okolicom, a Wego McKeenzie negdje čeka kad će mu glasnik javiti da je njegov protivnik pronađen.

Wagoner ponovo potrči na drugu stranu. Ona četvorica su dojahala do podnožja i tu su zastala. Zgledali su se u vis, pogledom pretražujući brežuljak. Kad bi samo malo objahali podbrđe, naišli bi na tragove! Međutim, nisu to uradili.

Matt opazi kako je jedan od jahača zatresao glavom, pa rukom pokazao prema sjeverozapadu. Taj je i prvi odjahao. Ostali su još jednom pogledali u zrak, a zatim krenuli za svojim drugom.

Položivši pušku kraj sebe na zemlju, Wagoner se osmjehne. Još je dobra dva sata promatrao što se

zbiva ispod njega. U međuvremenu je i jeo. Dva puta je ugledao konjanike. Tragali su među brežuljcima. Bio je sve sigurniji da su izgubili trag.

Da li Wego McKeenzie predvodi jednu od skupina ili je odjahao u Rimson? Željezo se kuje dok je vruće. Možda mu je nadzor nad gradom sada važniji od Matta Wagonera. Čovjek kakav je vlasnik Stremena mora znati da protivnik kao što je Matt Wagoner neće naprosto nestati iz okoline. Dakle, rančeru-razbojniku je sada najvažnije da spriječi građane da se još jednom pobune i napadnu s leđa.

Matt je bio siguran gdje može naći McKeenzieja. No hoće li stići do svoga protivnika prije nego što ga potjera otkrije? Osim toga, veliki rančer sigurno nije sam odjahao u grad.

IX

Kad su članovi Gradanske milicije, pojedinačno ili u manjim skupinama, dojahali do grada, ljudima ovlada paničan strah. Spoznaja da će ih Wego McKeenzie sve kazniti pogodila ih je poput hladnog tuša. Kukavički, bijahu preplavljeni strahom.

Gradonačelnik se kajao što se povezao s doseljenicima i što im je pružio podršku i zaštitu.

Samo je Lou Hardin, koja se u svom hotelu brinula za žene i djecu, pokušala još jednom potaknuti ljude na otpor. Nije uspjela, iako su joj pri tome pomogle Caroline i još neke žene. Doseljenici su bili obeshrabljani jer su izgubili vođu. Da su imali kola i tegleće životinje, odmah bi napustili negostoljubiv kraj.

Gradani su se povukli u kuće i dobro se zakračunali. Prije toga su se pobrinuli da osiguraju svoje tr-

govine i radionice. Sva vrata i prozori čvrsto su zatvoreni.

Nitko nije izlazio na cestu. Svi su čekali kaznu. Sve ih je napustila hrabrost.

Doseljeničke su žene sjedile u hotelu i tješile Mary Letmate, koja je oplakivala muža. Prisutne su bile i Lou Hardin i Caroline Kelland. Četvorica mališana još nisu shvatili što se zbiva. Nisu znali da je njihov otac najvjerojatnije mrtav. Vidjeli su da majka plače i slutili su da se dogodila nesreća.

U hotelu bilo je sve nabijeno strahom i nevoljom. Iako je Lou dala utočište doseljeničkim ženama i djeci, pa ih i dobro nahranila, i ona i Caroline su osjećale kako rastu valovi optužbi i predbacivanja. Zapravo su one bile krive što su se građani i doseljenici udružili i obrazovali Građansku miliciju, koja je krenula u pomoć Mattu Wagoneru.

Dva sata poslije osipane čete u Rimson je stigao i Chip Dunn, vodeći ranjenike. Logana je morao zavezati za sedlo, jer bi taj inače čvrsti muškarac pao s konja. I Sam i Oven su izgubili mnogo krvi, a zahvatila ih je i groznica. Liječnik, koji je dotle završio vidanje ostalih ranjenika, sada se posvetio Loganu i Harrisu.

Chip je o svemu izvijestio Lou i Carolinu.

Čuvši da je Matt sam krenuo protiv ljudi sa Stremena, žene su se silno prestrašile. No malo zatim Lou uhvati Carolinu za ruku i tiho ali uvjeravajuće progovori:

– Caroline, Matt će ih pobijediti! On će ponovo poraziti Wegu! Oborit će ga na tlo. Ja vjerujem u to. Znaš, zlo naprosto ne smije i ne može poraziti dobro. To se ne smije dogoditi!

Chip, koji je još bio u sobi i stajao pored prozora, trgne se i krene.

– Matt će sigurno pobijediti. Upamtite što vam kažem: On će ubiti McKeenzieja. O, ja sam vidio kako je opasan vlasnik Stremena kad je njegov čopor oborio šerifa! On je bijesni vuk, a Wagoner će ga i ubiti kao što bi ubio pravog bijesnog vuka. To je dobro i ispravno. Kad McKeenzieja više ne bude, njegovi će ljudi napustiti Stremen i raspršiti se po cijeloj zemlji, a ovdje će zavladatai novo doba.

Govoreći, promatrao je obje žene. Lice Lou Hardin bilo je tvrdo i odlučno. I Caroline se dobro držala, ali je djevojčino lice bilo blijedo, a oči suzne.

Dunn se ponovo okrene prema prozoru i zagleda na cestu. Kako je soba bila na uglu, mogao je istodobno promatrati i istočni ulaz u grad.

Iznenada ugleda kako se McKeenzie, s još pet jahača pojavljuje između kuća.

S petoricom revolveraša!

U njegovom su društvu bili i revolveraš Loke Duff i predradnik Burt Lorimer. Ostala trojica nisu izgledala nimalo bezopasnije ni blaže.

– Dolazi McKeenzie – ogorčeno zareži Chip. – I to sa samo petoricom momaka. Oh, kako je siguran u sebe! Kako dobro zna da je to grad kukavica, koji će dopustiti da ih se i nadalje tlači. Budući da je dojahao s tako maljušnom četom, znači da svi ostali tragaju za Mattom. To, pak, znači da ga još nisu šćepali! E, to je dobro. Možda Matt uspije. Možda će se noćas ušuljati u grad.

Okrenuo se i pogledao vlasnicu hotela.

– Gospodo Hardin, mogu li od vas dobiti jednu sačmaricu?

– Naravno – odrešito odgovori Lou.

Prišla je prozoru i pogledala van

upravo u trenutku kad je McKeenzie zaustavio konja pred salunom.

Rančer sjaše, a to urade i njegovi pratitelji. Gazda im odmah nešto naredi. To se moglo zaključiti po žustrim pokretima njegovih ruku. Zatim McKeenzie i Duff uđu u salun, a Lotimer s preostalom trojicom počne obilaziti kuće.

Lou se okrene od prozora. Disala je mirno, polako, a onda krene prema vratima i izide iz sobe. Dok je brzala hodnikom, začuje da je Caroline slijedi. Do vrha stubišta stigle su istoga trenutka kad je Burt Lotimer ušao u predvorje.

McKeenziejev predradnik zastane, skine šešir i zagleda se u žene. Tek nakon nekoliko sekundi progovori:

– Gospodin McKeenzie želi da određeni građani dodu u salun. Tko neće, moramo ga dovesti silom.

– Ja ću doći – hladno odgovori Lou.

Burt Lorimer uzdahne, pa promrmlja:

– Žao mi je...

Predradnik izide iz hotela, a Lou se okrene.

Caroline i Chip su stajali na kraju hodnika i čuli su kako je tekao razgovor. Djevojka će ogorčeno:

– Sada će McKeenzie udariti Rimson nogom u stražnjicu. I nitko neće ni pisnuti. Nitko!

– Hoće! Ja ću mu u lice reći što mislim o njemu – prošapće Lou.

– Gdje je sačmarica? – upita Dunn, vrpoljeći se.

– Što će vam sačmarica, kauboj? – ozbiljno upita vlasnica saluna.

– Poći ću u salun i ubiti McKeenzieja! Tada će sve biti završeno. Onda se građani ovoga grada neće više klanjati jednom razbojniku i ubojici! Tada...

– Ti nisi dorastao McKeenzieju, mladiću – s tugom u glasu odgovo-

ri Lou. – Dobar si i možda hrabar mladić, Chip, ali tamo preko bi te ubili. Ti ne možeš spasiti ovaj grad. To može samo jedan čovjek.

– Pa, Matt nije ovdje!

– On će doći, Chip. Doći će! I rastrgat će Wegu McKeenzieja!

Lou prođe između Caroline i Chipa, pa side stubama i ode u svoju sobu. Čim je ušla, pobrza do komode, otvori valoviti drveni kapak i izvadi deringer, pa ga sakrije u skriven džepić među dubokim naborima suknje.

Uradila je to prije nego što su Caroline i Chip ušli u sobu. Kad su zakoračili unutra, ugledaše ženu kako pred zrcalom uređuje kosu.

Očešljavši kosu, Lou se okrene od komode i sa smiješkom na usnama reče:

– Ne brinite, samo ću saslušati McKeenziejeve uvjete. Neka se još nekoliko sati osjeća gospodarom ovoga grada.

Lađano im mahne rukom, dohvati s naslona naslonjača svoj ogrtač, ogrne ga, pa krene iz hotela.

Čim je Lou izišla iz sobe, Caroline i Chip odu do prozora, pa počnu promatrati što se na ulici zbiva. Ubrzo ugledaju Lou kako odlučno žuri kolnikom prema salunu. No nije bila sama na cesti. Vani je bilo mnogo ljudi. Pojavljivali su se odat svud: iz trgovina, iz radionica, iz stambenih zgrada... gdje su ih Lotimer i njegovi revolveraši bili posjetili.

Brijač, trgovac, poštanski službenik, bankar, kovač, vlasnik javne staje, trgovac krmivom, stolar... građani, obrtnici i poslovni ljudi žurili su prema salunu. Svi su se pokorili naredenju moćnoga rančera.

Medutim, nigdje nijednog doseljenika. Većina njih boravila je u hotelu. Pritajili su se, u strahu pred kaznom.

Lou Hardin uđe u salun iza bankara Miliona Bakera, a za njom se natisnu drugi. Ubrzo se u prostoriji okupila skupina neveselih i zabrinutih ljudi.

McKeenzie, duboko zamišljen, sjedio je za stolom ulijevo od točionika. Njegov revolveraš Duff stajao je uskim ledima oslonjen na težu. U lijevoj je ruci držao čašu dopola napunjenu pićem.

Lorimer se progura kroz skupljene stanovnike Rimsona. Njegovi su pratitelji ostali pred salunom.

— Gazda — glasno izvijesti predradnik — svi su ovdje.

McKeenzie kimne, pa ostrim i ljutitim pogledom zaokruži po licima okupljenih gradana. U skupini je bilo dvadesetak muškaraca i samo jedna žena. Lou Hardin.

— Dakle, htjeli ste se pobuniti? Htjeli ste me uništiti, budale! Povezali ste se sa poljodjelicima i napali me s leđa! Izabrali ste čak i šerifa. E, ne ide to tek tako! U ovoj se pokrajini ne može izabrati šerifa ako na to ne pristane i ranč Stremen. Suče Drake, pridite bliže!

Izrekao je to naredenje tako ostrim glasom da se odyjetnik od straha uvukao u sebe. Časkom je oklijevao, no onda ipak zakorači naprijed.

Wego McKeenzie ga je nekoliko trenutaka mrko promatrao, a onda ljutito vikne:

— Želim vidjeti i sve članove Gradskog vijeća!

I ti se građani proguraju naprijed, pa se poredaju iza suca. Glave su im bile pognute, pa su podsjećali na dake koji su nešto skrivili i sada očekuju kaznu.

Rančer polako izvadi iz džepića na košulji malko oštećenu cigaru. Pljune na nju i zalijepi vanjski list duhana, tako da je ponovo bila u redu. Zatim odgrize vršak, ispljune odgrizeni komad pred noge člano-

va vijeća, pa polako pripali. Povuče nekoliko dimova, a onda zareži:

— Dakle, budale, vi ste izabrali šerifa! Međutim, izabrali ste ga bez moga glasa i glasova mojih ljudi. A ranč Stremen u izborima sudjeluje s trideset i dva glasa. E, sumnjam da vi svi zajedno možete sakupiti isto toliki broj glasova. Dakle, vaš izbor nije pravovaljan. Zato ćemo sada birati novog šerifa.

Preleti pogledom po okupljenima, a onda se okrene prema točioniku i nastavi:

— Evo, tu stoji Loke Duff. Predlažem njega za šerifa. On je već dobio trideset i dva glasa. A sada želim vidjeti tko je protiv!

Ušuti, ljutitim pogledom zaokruži po prisutnima i onda zagrmi:

— Neka se odvoji onaj tko ne želi Duffa za šerifa! Neka istupi!

— Ja sam protiv!

— Ti, Lou?!

— Da.

— Misliš da je to pametno?

— Vi niste ništa drugo do ubojice i razbojnici — mirnim glasom hrabro odgovori Lou Hardin. — Tvoje je vrijeme prošlo, Wego McKeenzie! Još te se boje, ali to ti ne može pomoći. Ti i tvoji ljudi ste natjerali goveda na doseljenički logor. Ubili ste Jeffa Letmatea. Razorili ste ranč Bistra voda. Natjerali ste u provaliju Wagonerova goveda. Iza vaših pohoda ostali su mrtvi i ranjeni. — Lou povisi glas. Kad je ponovo progovorila, glas joj je bio i optužujući i prijeteći: — Vi ste četa prijestupnika! To što ovdje radite nitko neće moći zataškati. Ovi će događaji proširiti vaš smrad sve do glavnoga grada pokrajine. A ja ću... ja ću otići s doseljenicima do guvernera i podići optužbu. Idi do vraga, Wego McKeenzie!

Orijaš se nije pomakao. Otpuhnu nov oblačić dima, a onda se osmjehne. Pogleda suca i članove

Gradskog vijeća, pa podrugljivo reče:

– Žene lako postaju histerične, zar ne? Guverner bi imao vrlo mnogo posla kad bi se bavio problemima svakog pašnjaka. A tu je bio posrijedi samo mali rat oko pašnjaka. Dokazat ću da je bilo tako! Pouzdajte se u to! – Okrenuo se Drakeu. – Suče, imenujte Lokea Duffa šerifom! Hajde, uradite to!

Orson Drake je oklijevao. Odvjetnik nije bio osobito hrabar čovjek. Znao je da ne može iskreno reći što misli, kao što je to rekla Lou Hardin.

– Dobro – izusti naposljetku. – Loke Duff je šerif. On je izabrani šerif. Rimsona.

Lou se okrene i istrči iz saluna. U predvorju hotela dočeka je manja skupina doseljenika i njihovih žena. Njihova mršava lica bila su zabrinuta.

– Što se događa? – upita netko.

– Wego McKeenzie će vas istjerati iz pokrajine – ogorčeno će Lou. – On ponovo ima u svojim rukama Gradsko vijeće i suca, najveće kukavice u Rimsonu. Za šerifa je izabran Loke Duff, najopasniji od McKeenziejevih revolveraša. – Ušuti. Željela je ostaviti ljudima vremena da promisle o onom što su čuli. Onda im se ponovo obrati: – Ljudi, pred vama je dvoumica: ili ćete se boriti ili ćete otići. Ako želite, možemo ovaj hotel pretvoriti u tvrđavu iz koje ćemo se boriti sve dotle dok Matt Wagoner ne dojaši u grad i obračuna s Wegom McKeenziejem. Ako se bojite, ja ću vam kupiti nekoliko kola i opremu da ne biste baš bez čega napustili ovaj kraj. Dakle, birajte. Morate odlučiti.

Samo je nekoliko trenutaka vladala tišina. Onda jedan postariji muškarac potišteno progovori:

– Predat ćemo se. Lou Hardin, nama je svega dosta. I Matt Wagoner je samo čovjek. Iako je zadao mnogo briga većem dijelu ljudstva sa Stremena, McKeenzie je doveo u grad petoricu opasnih revolveraša. Dakle, mi ovdje nemamo...

– Onda sakupite svoje prnje! – oštrim ga glasom prekine Lou. – Pribavit ću vam kola i kupiti opremu.

Krenula je prema vratima, no prije nego što je dotle stigla, netko ih je s ulice otvorio.

Ude Loke Duff, iza njega Burt Lorrimer, a onda još dvojica.

Na Duffovim je grudima bila šerifska zvijezda. Novi šerif pogleda vlasnicu hotela, zatim promotri okupljene doseljenike. Onda krene stubama na kat.

Na vrhu stuba stajala je Caroline Kelland: Duff rukom dotakne šešir, u znak pozdrava, a onda se obrati doseljenicima:

– Do sutra morate svi napustiti grad i ovaj okrug. Ako svi potpišete da odlazite dobrovoljno i da ovdje niste pretrpjeli nikakvu štetu, gospodin McKeenzie će vam nadoknaditi svu štetu nastalu zbog stampe. Dobit ćete nova kola, zaprege i opremu, ali samo onda ako izjavite da vam ovdje nije nanijeta nikakva nepravda i da odlazite iz pokrajine zato što ovdašnja zemlja nije prikladna za obrađivanje nego samo za uzgoj stoke. Dobro razmislite! Sve će vam biti nadoknađeno. Odgovor o tome što ste odlučili moram dobiti danas do podneva.

Duff side u prizemlje i krene prema izlazu, ali mu put prepriječi Mary Letmate, odlučna i nepokolebiva. Glas joj je bio strahovito ogorčen kad je upitala:

– A kako će Wego McKeenzie meni nadoknaditi sve što sam izgubila? Zar će oživjeti moga muža?

– Jeff Letmate je svojevrijedno

preuzeo dužnost šerifa – hladno odgovori novi šerif, pa izađe iz hotela.

Zavlada tajac. Iznenada Mary Letmate pogne glavu i gorko zaplače.

Lou se popne na kat, uhvati Carolinu pod ruku, pa zajedno s njom uđe u jednu sobu. Tu je stajao Chip i vrtio kolt oko prsta vježbajući.

– Doseljenici su promijenili mišljenje – obavijesti Lou mladića.

Oko podneva doseljenici su poslali izaslanstvo k Wegi McKeenzieu, koji je još zasjedao u salunu. Obavijestili su rančera da pristaju na njegove uvjete i dobili obećanje da mogu ostaniti u gradu dok ne budu opremljeni i dok potpišu izjavu koju je rančer od njih zahtijevao.

Sati su polako prolazili. Rimson je izgledao kao da je izumro.

Vlasnik Stremena je i dalje sjedio u salunu, a njegovi su se ljudi šuljali gradom poput vrebajućih vukova. Izgledalo je kao da nešto očekuju.

U kasno poslijepodne u grad je dojahao jedan glasnik. Ušao je u salun i nešto dojavio McKeenzieu. Onda je ponovo izišao, uzjahao konja kojega bijaše ostavio pred salonom, pa ponovo napustio Rimson.

Približavala se noć. Postajalo je sve mračnije, da bi naposljetku zavládala tama.

*

Noć je ovládala Rimsonom.

Wego McKeenzie je i sjedio u salunu. Njegovi su ljudi još krstarili gradom.

Čekali su. Čitav je grad čekao. To je čekanje djelovalo na živce, pogotovu zato što je bilo sparno kao pred buru.

McKeenzie se osjećao kao i drugi ljudi. Bio je uznemiren. Mnogo je pio, no prestajao je čim bi osjetio i najmanji nagovještaj oamućenosti.

Povremeno bi ustajao i poput bijesnoga vuka šetao prostorijom amotamo.

Bilo je oko tri po ponoći kad se bijesnim glasom obratio Lorimeru i Duffu.

– Prokletstvo, imam brojčano jaku četu, koja me mjesečno stoji brdo novca! Zar toliko momaka koji vjeruju da su nepobjedivi ne mogu ući u trag jednom jedinom čovjeku, a nekmoli svršiti s njim? Eh, možda se Wagoner negdje pritajio. Morat ću sam u potragu.

– To bi bilo loše – mirno uzvрати Duff. – Ponajprije zato što si na glavu Wagonerovu raspisao nagradu od tisuću dolara. Izgledi da zaradi toliku svotu svakoga će od tvojih ljudi zadržati u sedlu. Zatim, mi smo ljude podijelili u pet skupina koje tragaju na raznim stranama. Ako odjašeš iz grada, moglo bi se dogoditi da ga jedna od tih skupina pronade i pošalje glasnika koji bi tebe morao obavijestiti da je progonjeni opkoljen. Ti ne bi bio u gradu i mi bismo morali najprije u potragu za tobom. Zato je pametnije da ostaneš ovdje i čekaš.

Rančer nije odgovorio. Ustane i krene prema vratima. Udari jedno krilo nogom, pa izađe iz saluna. Tu zastane na drvenom nogostupu.

Svuda je vladala tišina. Čak su i psi po dvorištima ušutjeli. Zvijezde na nebu postajale su bljeđe, a na istoku se noć već okitila sivom bojom, koja je malo-pomalo poprimala blage tragove ružičaste nijanse.

Uskoro će svanuti.

McKeenzie je promatrao pustu cestu. Preko, kod javne staje otkrije dva nepomična lika. Stajali su naslonjeni na zid. Znao je da su to njegovi ljudi. Trećega čovjeka opazi na uglu kod hotela.

Gotovo, ni u jednoj kući nije gorjelo svjetlo. I u hotelu bijaše osvijetljeno samo nekoliko prozora.

Pomisli na Lou. Osjeti kako u nje-
mu raste nesavladivi bijes. Done-
davno je vjerovao da će mu ta žena
pripasti. Oduvijek ju je smatrao pu-
stolovkom, nekadašnjom zabavlja-
čicom, koja misli samo na osobnu
korist. Sebe je smatrao osobito vje-
stim vukom i vjerovao je da je u
Lou našao vučicu koja bi mu kao
družica savršeno odgovarala. Znao
je sve o njenoj prošlosti, jer ona ni-
šta nije ni tajila, ali ju je smatrao
prikladnom ženom. Bila je tip žene
kakvu je želio.

Sada, dok je stajao ispred saluna,
shvati da ga ona prezire. Možda i
mrzi. Nije razmišljao o tome da je
on tip baš takvoga muškarca kakve
je Lou prije susretala i o kakvima
je, budući da je pjevala i plesala u
salunima, vrlo često ovisila. Takvi
su muškarci uvijek uzimali sve što
god bi poželjeli.

Rančer pogleda prema hotelu,
ljutito gundajući. Ljutio se što uspr-
kos bogatstvu i moći ne može osvo-
jiti tu ženu.

— Istjerat ću je iz grada —
promrmlja. — Reći ću joj neka bira.
Možda će mi tada pasti oko vrata.
E, a onda ću ja...

Ušuti. Znao je da protiv Lou nika-
da ništa neće poduzeti. Polako izva-
di cigaru, pripali je i onda se zagle-
da u noć koja se povlačila pred da-
nom.

Odjednom osjeti kako ga podilazi
jeza. Nije mogao protumačiti oda-
kle taj iznenadni osjećaj, ali je on
bio tako snažan da je posegnuo za
koltom i hitro se stao ogledavati na
sve strane.

Nije vidio ništa sumnjivo, baš ni-
šta, a ipak je bio uznemiren. Nagon
mu se uzbudio i neprekidno ga na
nešto upozoravao.

Kad su se vrata saluna iza njego-
vih leđa zaljuljala, strelovito se
okrenuo i uperio oružje. Međutim,
ugleda Duffa i Lorimera, koji su ta-

koder izišli da bi udahnuli svjež
zrak.

— Samo nemojte postati nervoz-
ni, gazdo — promrmlja smireno Lo-
ke Duff. — Ja sam potpuno miran,
iako duboko u sebi osjećam da će
se vrlo brzo nešto zbiti.

— I ti to osjećaš, Loke? — promu-
klo zastenje Mc Keenzie, ali onda
zavlada sobom. Pregleda kolt, pa ga
vrati u korice pod pazuhom. Kad je
ponovo progovorio, uspio se čak
osmjehnuti. — Svi smo poprilično
umorni od toga prokletog čekanja.
Ubrzo će se razdaniti. Hajd'mo po-
piti jaku kavu!

Rukom prijede preko lica i očiju.
Zbog toga je načas njegov vidokrug
bio smanjen. I dok je još palcem i
kažiprstom trljao umorne oči, začu-
je kako Duff kraj njega govori:

— Dolazi jedan jahač. Iza njega
sjedi još netko.

McKeenzie širom otvori oči, no
kako ih je dotad trljao, tek je malo
poslije mogao bolje vidjeti. Među-
tim, ni tada nije vidio oštro, jer nije
bilo dovoljno svijetlo. Bilo je to ono
doba dana kad još nema ni boja ni
sjena.

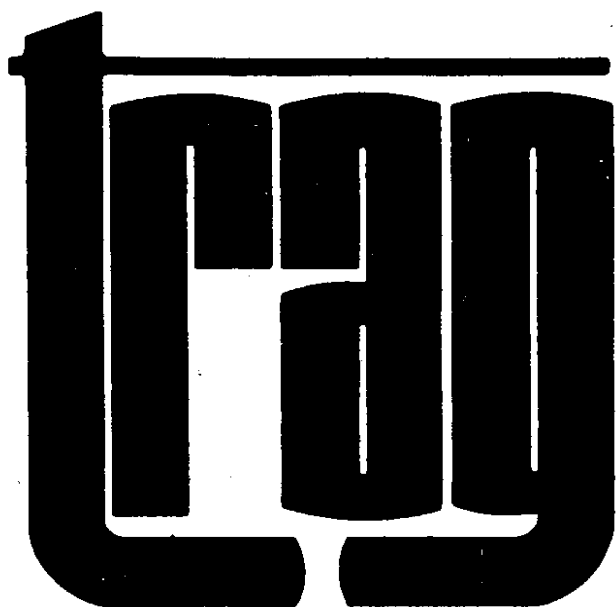
Pa ipak, usprkos svemu, odmah
prepozna jahača. I druga dvojica su
znala tko to jaše prema njima. Ran-
čer odmah reče:

— To je Matt Wagoner. Sada mo-
žete zaraditi tisuću dolara!

— Daj mi tri tisuće — mirno pro-
šapće Loke Duff — i ja ću sam to
obaviti.

McKeenzie iskosa pogleda šerifa
i iznenada shvati da je potcijenio
tog mršavka. Uvijek je vjerovao da
je Jim Tucker bolji i opasniji. Sada
zaključio da bi Duff zacijelo brzo za-
vršio i s Tuckerom. Mali je revolve-
raš, naime, bio nevjerojatno smiren
i hladnokrvan.

Rančer ponovo pogleda prema
jahaču, koji je upravo zaustavio ko-
nja pred hotelom i pomagao dru-

TRAG
SERIJA KRIMINALISTIČKIH BESTSELERA U DŽEPNOJ
KNJIZI!

Glasovita djela u dostupnim izdanjima svakog 13.
u mjesecu, na povećanom broju stranica!

»Vjesnikova« biblioteka TRAG opravdava književnu
vrijednost trivijalnog žanra krimića!

gom čovjeku da se spusti na tlo. Taj drugi muškarac kretao se teškom mukom i vrlo nesigurno. Glava mu je bila povezana.

Bio je to Jeff Letmate!

McKeenzie se obrati svom predradniku i prijetećim glasom zareži:

– Burt, rekao si da je Letmate mrtav!

– Tako je izgledalo. Glava mu je sva bila oblivena krvlju – dahtao je Lorimer.

– Pa, to sada više nije važno – zestoko se umiješa Loke. – Što je onda, gazdo? Hoću li dobiti tri tisuće ako sam izidem pred njega i ubijem ga? Poslije mogu tvrditi da se usprotivio hapšenju. Mi smo ga ionako namjeravali optužiti zbog krađe stoke i...

– Ubij ga i dobit ćeš novac! – s mukom protisne McKeenzie.

U međuvremenu je Wagoner sjahao i sada je teško ranjenom Letmateu pomogao da se usigne stubama. Prije nego što su stigli do ulaznih vrata, ona se otvore i pojave se Lou i Caroline.

Kako je svuda bila tišina, čulo se kako je djevojka sa strahom uzviknula:

– Matt, McKeenzie je u gradu! S petoricom revolveraša!

– To mu neće biti dovoljno – odgovori Wagoner, pa nastavi: – Pobrinite se za Jeffa, djevojke. Pronašao sam ga kako četvoronoške puže oko mjesta gdje sam se u noći krijo. Bio je izgubio osjećaj za ravnotežu.

Matt preda ranjenika ženama, pa se okrene i pogleda prema salunu.

Loke Duff je upravo krenuo. Dok je maleni revolveraš koračao drvenim nogostupom, njegove su majmuze brzo zveckale. Koračao je hitrim, sitnim koracima.

Wagoner mu krene u susret.

Obojica zastanu na nogostupu, između brijačnice i trgovine, kad je

udaljenost između njih iznosila otprilike deset metara.

Tada se tišinom razliježe Wagonerov glas:

– Čovječe, ti sada nosiš zvijezdu, ali ja znam da si bio među onima koji su moja goveda natjerali u provaliju. Ti si bio taj koji je pucao u Jeffa Letmatea, no srećom tvoj mu je metak samo zaparao glavu i ostavio dugačku ranu pa će preživjeti. I, znaj, ti me ne možeš zadržati na mom putu do Wege McKeenzieja.

– Mogu! – divlje zakrešti Duff i trgne kolt.

Medutim, ni Loke Duff nije bio brži od Jima Tuckera. Čuo se samo pucanj iz Wagonerova oružja, a onda je šerifov kolt pao na zemlju. Maleni se revolveraš zavrtio oko osi, učinio tri gotovo prirodna koraka i onda pao, ispruživši se na daščanom nogostupu.

Wagoner odgurne Duffov kolt s nogostupa, prođe kraj nepomičnoga revolveraša i poviče:

– Hajde, McKeenzie, kreni!

U tom trenutku prasnu hici. Meci su dozujali sa suprotne strane ulice, iz smjera gdje je bila javna staja. I Mettu iza leđa pojavi se jedan momak, koji je dotad stajao zaklonjen hotelskom zgradom, pa i on počne pucati.

Wagoner osjeti da ga je jedan metak okrznuo. Skoči u jednu vežu i tako izbjegne metke onoga momka koji je stajao kraj hotela. Zatim hitro zapuca prema napadačima na suprotnoj strani ulice.

Izenada se u pucnjavu umiješa zvuk razbijenog stakla, a onda se ulicom razliježe glas:

– Gazdo, ja ću ih zadržati! – Bio je to glas Chipa Dunna, koji je razbio prozor i proturio sačmaricu. – Imam pušku!

Chip opali. Jedna prilika kraj staje zatetura i napusti zaklon. Matt

POVIJEST JE UČITELJICA ŽIVOTA »FOKUS« JE NJEZIN UČENIK

Zato: ako vas zanimaju
ratna zbivanja, tamne
stranice povijesti biografije
velikih ljudi, znanost,
umjetnost —

»FOKUS« misli na vas...

Sve što se danas događa
ima korijene u povijesti.
Kako ćete približiti povijest
sebi?

Čitajući »FOKUS«

Kako biste bili sigurni da ćete dobiti **SVAKI** broj »FOKUSA«, najlakši i najsigurniji
put jest — pretplata.

Godišnja pretplata za »FOKUS« iznosi 200 dinara, što znači da ste **DVA BROJA**
DOBILI BESPLATNO.

NARUDŽBENICA

Redakcija »FOKUS«

Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb

Ovom narudžbenicom pretplaćujem se na »Fokus«

Godišnja pretplata iznosi 200 dinara

IME I PREZIME

ULICA

POŠTANSKI BROJ I MJESTO

Svaki pretplatnik dobiva besplatno knjigu i gramofonsku ploču.

iskoristi priliku, pa istrči iz veže i potrči prema uglu hotela. Načas se osvrnuo i opazio kako McKeenzie i Lorimer nestaju u salunu. Onda stigne do ugla, duboko se sagne i baci prema naprijed.

Čovjek koji je ovdje vrebao pucao je previsoko. Kad ga je Matt pogodio, zanio se i pao preko njega. Oslobodivši se protivnika, Matt se uspravi.

— Hvala, Chip — dovikne Wagoner.

— Onoga momka preko držim u šahu. Jednoga sam već pogodio.

Wagoner ponovo napuni kolt pa se vrati dio puta. Kad je stigao do Duffa, koji se prevrnuo na leđa i tiho stenjao, ozbiljnim glasom upita:

— Kako ti je?

— Bio sam budala... i McKeenzie je budala... — hroptao je šerif.

Jedva je to dorekao. Smirio se mrtav.

Matt krene dalje. Njegova ogorčenost i mržnja prema Wegu McKeenziju nisu mogle biti veće. Iza svih nasilja stajao je taj čovjek. Zbog njega je maločas morao ubiti čovjeka. Zbog njega je ponovo koraćao gorkim putem revolveraša. Ali nije želio razmišljati o tome. Sada se samo želio dočepati McKeenzija.

Stigao je do saluna i sagnut prošao pored prozora. U međuvremenu se prilično razdanilo. Došao je do ulaznih vrata i gurnuo ih nogom. Kad se jedno krilo pokrenulo, iznutra prasnu hici. Meci izrešetaše oba krila tankih vrata.

Wagoner je oklijevao, ali ne zato što mu je ponestalo hrabrosti. Onda se duboko u njemu oglasi silna zlovolja. Istog je trena znao da ne smije odustati. Mora se boriti.

Ogleda se. Na uglu pokraj saluna stajala je bačva za skupljanje kišnice. U dugačkom skoku preskoči širinu preklopnih vrata, pa produži.

Meci ponovo udare u vrata. Zatim McKeenzie i njegov predradnik počnu pucati u prozore. No Matt prođe pored njih potpuno poguren. Kad je stigao do bureta, brzo ga nagne. Voda se prosu, a on zakotrlja bačvu prema vratima saluna. Tu se sagne iza nje i gurne vrata.

U salunu se širio dim baruta. Kraj točionika se neprekidno svjetlucala vatra iz revolverskih cijevi. Tanad je udarala o drvene stijenke bačve.

Wagoner se odgurne od poda i baci prema točioniku. Tu hitro klekne i zakloni se iza uže strane.

U prostoriji je bilo polutamno. Točitelj nije bio ni iza tezge ni u prostoriji. Vjerojatno se negdje sklonio. Matt je čuo šumove što su ih prouzročili njegovi protivnici: trljanje odjeće, struganje čizama, glasno disanje...

Uzme šešir u lijevu ruku, pa ga promolji iza ugla. Istoga trena zapraskaše hici.

Matt se ljutito nasmije, pa poviče:

— Sada vas imam!

Slijedećeg trena netko prekune. Matt zaključa da to nije rančarov glas. I doista, odmah zatim Lorimer poviče:

— Ja se povlačim iz igre, Wagoner! Meni je dosta!

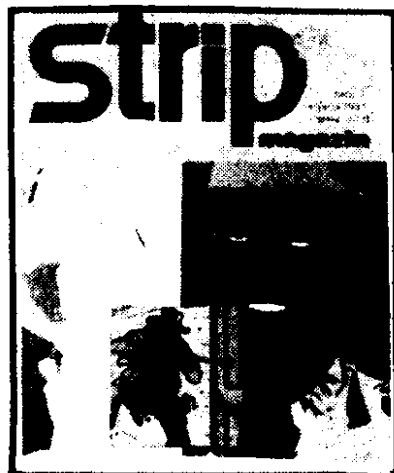
— Tada baci kolt i izidi iz saluna.

U razgovor se umiješa razjareni glas:

— Lorimer, propalico! Nitkove! To je, dakle, tvoja vjernost na koju si se uvijek kleo?

— Meni je dosta — ponovi Lorimer.

Wagoner oprezno proviri i promotri uz dužu stranu točionika. Vidio je Lorimera kako podiže ruke i kreće prema izlazu. Korice njegovog kolta bile su prazne. Matt se zatim malo povuče, kako bi mogao bolje nadgledati točionik, i odjednom u zrcalu iza tezge zamijeti ka-

**mjesečnik
STRIP MAGAZIN
s najboljim
svjetskim stripovima**

● U svakom broju kompletan strip od dvadesetak stranica i dva do tri kompleta stripa od desetak ili manje stranica

● Poznati junaci stripa: Tajni agent Corrigan, Rip Kirby, James Bond, Modesty Blaise, Kerry Drake i ostali

● Western stripovi, povijesni, pustolovni, kriminalistički i naučno-fantastični stripovi, erotske parodije

● Stripovi: Candice, Latigo, Kung Fu, Jimmy Dean, Ivanhoe

● Uskoro: Strip »Rat svjetova« — rađen po poznatom filmu

U PRVOM BROJU KOMPLETNI STRIPOVI:
BUCK ROGERS, LATIGO, KUNG FU
ROROTUAP i drugi

STRIP MAGAZIN
— već u prodaji!

ko rančerov predradnik zastaje i okreće se.

– To nema nikakvog smisla, gazdo! – reče.

A onda Wagoner u zrcalu vidje kako Lorimerova ruka posiže pod nezakopčan prsluk! Dakle, ima oružje! Zataknuo ga je o pas hlaća! Želio je da se protivnik nađe između njega i njegovog gazde!

Matt se otkotrlja i zapuca.

Kad se predradnik srušio, rančer se strelovito uspravi, kao da je od gume. Međutim, ta mala šansa koju mu je stvorio Lorimer nije se isplatila.

McKeenziejev je metak, doduše, odbacio Wagonera unazad, ali je on ipao ostao na nogama. A njegov je hitac bio precizniji.

Onda mu noge otkazu. Stisne zube, pa izide iz saluna i krene cestom. Stigao je do pola puta prema hotelu, ali dalje nije mogao. Zastane.

Lou Hardin i Caroline Kelland trčale su prema njemu. Onda žena zastane i osmijehne se djevojci koja potrči dalje. Vidje kako se visoki muškarac saginje i ljubi djevojku. Prene se kad začu topot kopita nekoliko konjanika.

U grad je ujahalo više od dvadeset jahača. Bili su to jahači Stremena, koji su došli tragom Matta Wagonera.

Vlasnica hotela potrči do sredine kolnika i raširi ruke. Konjanici zauzdaju konje. Ugledaju Duffa, kako leži na nogostupu, a malo dalje Wagonera i Carolinu.

S prozora hotela dopre do njih Chipov glas:

– Ne brini, gazdo! Imam pušku!

Jahači se zagledaju u Lou, uvjereni da im želi nešto reći. I doista, ona u taj čas progovori:

– Wego McKeenzie je mrtav. Odlazite odavde. Ovdje nema mjesta za vas! Odjašite brzo!

Iz gotovo svih kuća navrnu naoružani građani. Iz hotela izidu doseljenici, također s oružjem u rukama. Jahači okrenu konje i napuste Rimson.

Liječnik je već trčao ulicom i malo zatim stigao do Wagonera.

– Ranjen sam u rame – umorno će Matt i prebaci ruku preko Carolinina ramena.

* * *

Prije nego što je zima stigla, ranč Bistra voda je obnovljen i sve je bilo spremno za vjenčanje. Iz ravnice su pristizali doseljenici s obiteljima, svečano odjeveni. Dovezli su se i žitelji Rimsona. Na ranču se okupilo više od stotinu gostiju.

Lou je također bila među gostima. Nakon mnogo godina ponovo je zaplakala. Bilo je dana kad je plakala zato što joj je bilo teško, no sada je plakala od radosti, zbog sreće onih koje je voljela.

Caroline Kelland bijaše lijepa nevjesta.

Oven Harris nije prisustvovao svečanom činu. Stigao je dva sata poslije obreda, poderan, uzbuđen i potpuno iscrpljen.

Kad je prišao tek vjenčanom paru, Matt mu prijekorno reče:

– Prijatelju, gdje si se pet tjedana krio?

– E, ponovo sam ovdje – kroz smijeh odgovori mladić. – Bio sam u Laramieju. Kupio sam šest tisuća goveda i unajmio dobre goniče. Matt, što će ti tako velika dolina ako nemaš stoke? Dakle, dotjerao sam goveda, a ti imaš pašnjake. Dobitak ćemo dijeliti, sve dotle dok stoku ne otkupiš. Dakle, jesam li sada tvoj ortak?

– Pitaj moju ženu!

– On je tvoj prijatelj, a meni je kao brat – odgovori sretna mladenka.

KRAJ

U PRIPREMI:

Frank Bosworth:
LJUBAVNIK S KOLTOM

*Ako volite Strip,
onda je to*

Novo na kioscima!